

RUIMTELIJKE ONDERBOUWING

PROJECT	Zonnepark op Energiepark A59 Oranjepolder
VERSIE	1.01
STATUS	Definitief
PROJECTNUMMER	21433
DATUM	5 mei 2023
AUTEUR	R. (Robin) Droogendijk LLB
CONTROLE	I.M.E. (Ingrid) Hazeleger

COLOFON

Mees Ruimte & Milieu | Postbus 854 | 2700 AW Zoetermeer
085 – 744 08 38

VOORWOORD

Dit document omvat de Ruimtelijke onderbouwing Zonnepark als onderdeel van het Energiepark A59 in de Oranjepolder (gemeente Oosterhout). Hieronder worden de gevolgen van het overnemen van dit project van Shell New Energies door de nieuwe initiatiefnemer Eneco Solar voor de vergunningsaanvraag kort toegelicht.

- Shell New Energies (hierna Shell) heeft in februari 2020 voor dit initiatief een principeverzoek ingediend bij de gemeente
- Na het doorlopen van de gemeentelijke inspraakprocedure is in september 2020 door de gemeente ingestemd met het principeverzoek en de start van de vergunningsprocedure
- Op 1 oktober 2020 heeft Shell de omgevingsvergunning ingediend
- Op 26 januari 2021 heeft de gemeenteraad van Oosterhout met aanname van een amendement ingestemd met de ontwerp verklaring van geen bedenkingen
- In maart 2021 heeft Shell besloten de ontwikkeling te staken als gevolg van de verslechterde Business Case (verslechterde SDE-subsidieregeling en aanvullende eisen gemeente)
- Na dit besluit is de gemeente Oosterhout in combinatie met de Brabantse Ontwikkelmaatschappij (BOM) in gesprek gegaan met Shell over het overnemen van hun vergunningaanvraag voor het zonnepark. Ook voor deze combinatie bleek de business case niet haalbaar.
- In december 2021 is het project door Shell overgedragen aan Eneco Solar BV (hierna Eneco Solar). Eneco Solar ziet mogelijkheden om het zon initiatief voort te zetten waarbij de synergievoordelen tussen het zon- en windinitiatief (ook in ontwikkeling door Eneco) in het Energiepark A59 en de gelijktijdige ontwikkeling hiervan een belangrijke drijver is.
- Eneco Solar heeft het park en de vergunningsaanvraag één op één overgenomen. De aanvraag en het grootste deel van de onderliggende stukken blijft dus hetzelfde. Wel zijn naar aanleiding van het raadsbesluit op de concept verklaring van geen bedenkingen (VVGB) op 26 januari 2021 het plan op de volgende punten versterkt en aangepast:
 - versterking van de landschappelijke inpassing van het park
 - een verhoogde bijdrage aan het gemeentelijk duurzaamheidsfonds.
 - de mogelijkheid voor lokale afname van de door het zonnepark opgewekte stroom
 - het instellen van een raad van advies met deelname van gemeente en Eneco Solar om onderzoek te doen naar en zo mogelijk invulling te geven aan mogelijkheden voor dubbel ruimtegebruik en innovaties in het zonnepark.
- Daar waar in de onderzoeken voorafgaand aan de overdracht aan Eneco Solar, wordt verwezen naar Shell, dient gelezen te worden Eneco Solar.
- De ruimte voor de landschappelijke inpassing is vergroot op verzoek van de gemeente. De nieuwe tekening waarin deze ruimte zijn opgenomen is bij de vergunningaanvraag bijgevoegd. De afbeeldingen die in paragraaf 2.4 landschappelijke inpassing staan zijn indicatief en geven een goede weergave van de beoogde uitstraling van de landschappelijk inpassing. De wijze van invulling van de inpassing is gelijk gebleven aan het Landschappelijk inpassingsplan, Smartland Landscape Architects, december 2020.
- Op 27 juli 2022 is door de gemeente Oosterhout de omgevingsvergunning met kenmerk 20200653 verleend voor het zonnepark.
- In de afgelopen periode is – als nadere concretisering van het landschappelijk inpassingsplan – gewerkt aan het biodiversiteitsplan. De kaders voor deze uitwerking waren reeds gelegd in het landschappelijk inpassingsplan van december 2020. Het landschappelijk inpassingsplan inclusief de extra ruimte zoals besproken in de vorige bullit, leidt tot een versterking van de biodiversiteit en een verhoging van de natuurwaarden (zie bijvoorbeeld de Natuurtoets uit december 2022 en het memo van Van der Goes & Groot van 24 maart jl.) en vormt op zichzelf reeds de waarborg voor een goede ruimtelijke ordening. Het biodiversiteitsplan biedt inzicht in de detailuitwerking van de elementen uit het inpassingsplan.
- Gedurende de beroepstermijn na afgifte van de omgevingsvergunning, is beroep aangetekend tegen het plan. Op 16 januari 2023 heeft een zitting plaatsgevonden bij de rechtbank Zeeland-West-Brabant. Op 27 februari 2023 heeft de rechtbank uitspraak gedaan (BRE 22/4321) en het

bestreden besluit vernietigd. Aan de gemeente is opgedragen een herstelbesluit te nemen met inachtneming van de uitspraak. Om die reden heeft de gemeente Oosterhout een onafhankelijke partij gevraagd de voorhanden zijnde initiatieven te beoordelen in het licht van een nieuw vast te stellen beleidskader voor de ontwikkeling van zonneparken.

- Op 6 april 2023 is de omgevingsvergunning (kenmerk: 20200873) verleend voor het windinitiatief. Daarmee is het onderdeel wind binnen het Energiepark A59 voldoende concreet. Desalniettemin geldt dat de verleende omgevingsvergunning thans nog herroepelijk is en dus vatbaar voor beroep. Dat betekent dat nog altijd rekening dient te worden gehouden met de mogelijkheid dat het windinitiatief uiteindelijk geen onderdeel wordt van het Energiepark. Om die reden is in voorliggende ruimtelijke onderbouwing, ervoor gekozen de beschrijving van de twee ontwikkelscenario's (zie ook paragraaf 1.1 en 2.3) te handhaven. Daarbij geldt dat – ook indien het windonderdeel onverhoopt niet gerealiseerd wordt – het zonnepark op deze locatie kan worden ingepast, een en ander passend binnen de kaders van een goede ruimtelijke ordening. Het al dan niet realiseren van de windturbines doet daar niets aan af.
- Het biodiversiteitsplan dat voor onderhavig initiatief is opgesteld in samenspraak met de Werkgroep Biodiversiteit, maakt thans integraal onderdeel uit van de besluitvorming. I.o.m. de Werkgroep Biodiversiteit is ervoor gekozen uitstapplaatsen voor groot wild (zoals reeën) te realiseren zodat eventueel groot wild dat zich per abuis binnen het projectgebied bevindt, de locatie weer kan verlaten en zodoende niet ingesloten raakt. Ook wordt het hekwerk aan de onderzijde op regelmatige punten onderbroken met een opening van 5 x 5 cm voor klein wild, zodat zij het gebied kunnen blijven passeren. Hiertoe wordt een addendum opgenomen bij de bouwtekeningen van het hekwerk, zodat inzichtelijk wordt waar deze plekken dienen te komen en hoeveel dit er moeten zijn om ook daadwerkelijk als zodanig te kunnen fungeren.

Inhoudsopgave	pagina
1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Juridisch kader en planproces	8
1.3 Leeswijzer	9
2 Projectplan	10
2.1 Ligging projectgebied	10
2.2 Omschrijving Energiepark A59	11
2.3 Ontwikkelscenario's Energiepark A59	11
2.3.1 Ontwikkelscenario A: Energiepark zon	12
2.3.2 Ontwikkelscenario B: Energiepark zon + wind	12
2.4 Landschappelijke inpassing	12
2.4.1 Landschappelijke structuur en zichtlijnen	13
2.4.2 Ruimtelijke kwaliteit zonnepark	13
2.4.3 Maatschappelijke meerwaarde	14
2.4.4 Meervoudig ruimtegebruik	15
2.4.5 Eindresultaat landschappelijke inpassing	15
2.5 Biodiversiteit	17
2.5.1 Maatregelen ter versterking van de biodiversiteit	17
2.5.2 Toegankelijkheid projectgebied soorten	18
2.5.3 Groencompensatie	18
2.5.4 Werkgroep Biodiversiteit	19
2.6 Kwaliteitsverbetering landschap	20
2.6.1 Afsprakenkader kwaliteitsverbetering landschap	20
2.6.2 Structuur Groenblauwe mantel	22
2.6.3 Conclusie kwaliteitsverbetering Energiepark A59	22
2.7 Samenhang met windpark	23
2.8 Technische omschrijving Energiepark	24
2.9 Toets aan vigerend planologisch regime	26
3 Locatieomschrijving	31
3.1 Functionele structuur	31
3.2 Landschappelijke structuur	33
3.3 Motivering locatiekeuze Energiepark A59	33
4 Beleidskaders	36
4.1 Mondiaal en Europees beleid	36
4.1.1 Mondiaal klimaatakkoord	36
4.1.2 Europese Klimaatwet	36
4.2 Rijksbeleid	37
4.2.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening en Regeling algemene regels ruimtelijke ordening	39
4.2.3 Besluit ruimtelijke ordening (Bro)	40
4.2.4 Energieakkoord voor duurzame groei	41
4.2.5 Energierapport 2016 Ministerie van Economische Zaken en Klimaat	41
4.2.6 Nationaal Klimaatakkoord	42
4.3 Provinciaal beleid	42
4.3.1 Energieagenda Noord-Brabant 2019 - 2030	42
4.3.2 Omgevingsvisie Brabant	43
4.3.3 Interim omgevingsverordening provincie Noord-Brabant	43
4.4 Regionaal beleid	51
4.4.1 RES1.0 West-Brabant	51
4.5 Gemeentelijk beleid	51
4.5.1 Omgevingsvisie Oosterhout	51

4.5.2	Afwegingskader zonneparken buitengebied Oosterhout	53
5	Omgevingsaspecten	57
5.1	Archeologie	57
5.2	Cultuurhistorie	59
5.3	Water	62
5.4	Bedrijven en milieuzonering	67
5.5	(Externe) Veiligheid	68
5.6	Elektromagnetische straling	71
5.7	Lichtreflectie	71
5.8	Aansluiting op het net	72
5.9	Geluid	73
5.10	Luchtkwaliteit	74
5.11	Natuur	75
5.12	Bodem	79
5.13	(Vormvrije) m.e.r.-beoordeling	80
6	Beschrijving uitvoerbaarheid	81
6.1	Economische uitvoerbaarheid	81
6.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	81
6.2.1	Maatschappelijke meerwaarde en sociale participatie	81
6.2.2	Omgevingsdialog en inspraakprocedure	81
6.2.3	Planologische procedure	83
6.2.4	Conclusie	83
7	Conclusie ruimtelijke en functionele inpasbaarheid	84

Het project is door Shell overgedragen aan Eneco Solar. Daar waar in de rapporten Shell wordt genoemd, gelieve Eneco Solar te lezen en Eneco wanneer wordt verwezen naar het wind initiatief.

Bijlagen

- 1 Landschappelijk inpassingsplan, Smartland Landscape Architects, december 2020
- 2 Bureauonderzoek archeologie, Laagland Archeologie, december 2019
- 3 Inventariserend veldonderzoek archeologie, Laagland Archeologie, december 2019
- 4 Quicksan Wet natuurbescherming, Van der Goes & Groot, 12 mei 2020
- 5 Verslag Inspraakprocedure Energiepark A59
- 6 Verslag Omgevingsdialog
- 7 Veiligheidsdocument RWZI Dongemond, Waterschap Brabantse Delta.
- 8 Aangepaste ruimtelijke inpassing zonnepark
- 9 Selectieadvies Regio West-Brabant, januari 2020
- 10 Selectiebesluit gemeente Oosterhout, oktober 2020
- 11 Biodiversiteitsplan
- 12 Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r., april 2023
- 13 Memo Van der Goes & Groot, maart 2023
- 14 Natuurtoets Van der Goes & Groot, december 2022
- 15 Berekening stikstofdepositie, Cauberg-Huygen, april 2023
- 16 Soortgericht onderzoek Grote modderkruiper en Alpenwatersalamander, Van der Goes & Groot, april 2023
- 17 Beoordeling locaties zonneparken Dorst en A59, Movares, april 2023

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Nederland bevindt zich middenin de transitie van het gebruik van fossiele brandstoffen naar duurzame energie. Deze energietransitie is noodzakelijk om de klimaatdoelstellingen voor de korte, middellange en lange termijn te kunnen verwezenlijken. Ook binnen de gemeente Oosterhout is het faciliteren en opwekken van duurzame energie één van de uitgangspunten van het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid. Gelet daarop is het van belang dat burgers, bedrijven en overheden de nodige inspanningen leveren deze transitie mogelijk te maken. Vele duurzame energie-initiatieven in Nederland zijn inmiddels in voorbereiding, ontwikkeling of reeds in werking. Daarmee is echter nog maar een fractie gerealiseerd van wat nodig is. De komende jaren zal daarom moeten worden gestreefd naar een uitbreiding van de plancapaciteit.

De gemeente Oosterhout heeft zich ten doel gesteld een energieneutrale gemeente te zijn in 2050. Daartoe is besloten al op de middellange termijn (in de periode tot 2030) diverse stappen te zetten die uiteindelijk bijdragen aan de verwezenlijking van de eerder genoemde lange termijn doelstelling. Zo dient verduurzaming plaats te vinden middels energiebesparing enerzijds en het duurzaam opwekken van de resterende energievraag anderzijds. Daarbij is het doel in 2022 jaarlijks 206 TJ extra duurzame energie op te wekken, bovenop de 255 TJ duurzame energieopwekking die binnen de gemeente al gerealiseerd is. In 2030 dient dit uitgebreid te zijn met nog eens 619 TJ, gelijk aan 15% van de verwachte energievraag in 2050. De totale duurzame energieproductie, komt daarmee op 1.080 TJ.

In het kader van haar beleidsambities en duurzaamheidsdoelstellingen zet de gemeente in op de ontwikkeling van een energiepark langs de Rijksweg A59. Binnen het Energiepark A59 (hierna: het Energiepark) wordt een gecombineerde inzet beoogd van toepassingen voor de duurzame opwekking van zonne- en windenergie. Daartoe vindt een samenwerking plaats tussen diverse stakeholders, waaronder Eneco en de gemeente Oosterhout. Met het Energiepark kunnen in één keer de doelstellingen voor de opwekking van duurzame energie tot 2030 worden behaald. Een belangrijke meerwaarde van het Energiepark is gelegen in de gecombineerde inzet van bronnen binnen hetzelfde plangebied, waardoor versnippering in het landschap en gebruik van meerdere locaties elders in het landelijk gebied zo veel mogelijk kan worden voorkomen. Door zon en wind te combineren ontstaat bovendien een maximale en efficiënte benutting van deze gronden, doordat beide opstellingen op verschillende momenten duurzame energie genereren. Verhoudingsgewijs wordt in dit plan voorzien in 80% zonne- en 20% windenergie (geïnstalleerd vermogen). De ontwikkeling van het Energiepark sluit daarom naadloos aan op het beleid en de daarin opgenomen toekomstvisie met betrekking tot de energietransitie op landelijk en provinciaal niveau als geheel, en binnen de gemeente Oosterhout in het bijzonder.

Om de ontwikkeling van het Energiepark mogelijk te maken, dient een planologische procedure doorlopen te worden (zie paragraaf 1.2). Hoewel het uiteindelijke doel is één geheel tot stand te brengen, is besloten de vergunningaanvragen voor zon en wind afzonderlijk van elkaar in te dienen en in procedure te brengen. Hierdoor worden de twee procedures separaat doorlopen. In opdracht van Eneco Solar BV (hierna: Eneco Solar) heeft Mees Ruimte & Milieu een ruimtelijke onderbouwing opgesteld ten behoeve van de beoogde ontwikkeling van het onderdeel zon binnen het Energiepark, waarin het project aan de hand van relevant beleid en de diverse omgevingsaspecten wordt gemotiveerd.

Omdat de uiteindelijke realisatie van beide onderdelen afhankelijk is van diverse factoren, kan in theorie de situatie ontstaan dat één van de initiatieven onverhoopt later of niet tot stand komt. Een aantal scenario's zijn denkbaar, in voorliggende rapportage wordt ingegaan op de volgende twee:

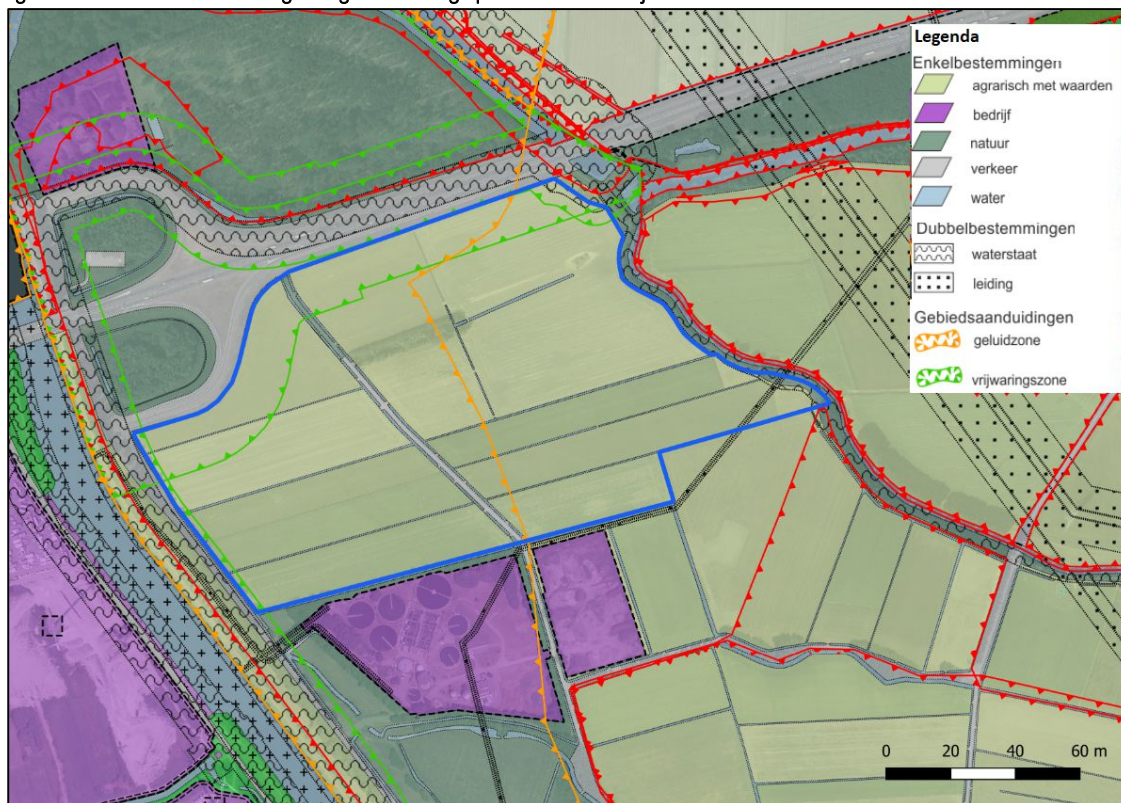
- A. Energiepark zon: een zonnepark met een opgesteld vermogen van ca. 49,5 MWp, vergelijkbaar met het energieverbruik van ca. 17.000 huishoudens.
- B. Energiepark zon + wind: een energiepark met een opgesteld vermogen van ca. 46,1 MWp zonne-energie en ca. 10 MW windenergie. Voor het onderdeel zon binnen dit energiepark is het op te wekken vermogen vergelijkbaar met het energieverbruik van ca. 15.500 huishoudens.

Voorliggende aanvraag voorziet in de basis op scenario A. Omdat in hetzelfde gebied het concrete voornemen bestaat tot het realiseren van twee windturbines, wordt binnen het ontwerp van het zonnepark op het Energiepark inzichtelijk gemaakt hoe hier rekening mee kan worden gehouden. Indien onderwerpen aan de orde komen waarin wijzigingen kunnen ontstaan als gevolg van scenario B, zal dit specifiek worden aangegeven. Voor het overige wordt nadrukkelijk enkel ingegaan op het zonnepark binnen Energiepark A59.

1.2 Juridisch kader en planproces

De projectlocatie is gelegen binnen het bestemmingsplangebied “Buitengebied”, inclusief de “Reparatie herziening Buitengebied 2016”. Uit een beoordeling daarvan (uitgebreidere bestemmingsplantoets is opgenomen in hoofdstuk 2), blijkt dat het zonnepark niet kan worden gerealiseerd binnen de kaders van het huidige planologisch regime. De locatie kent op basis van het bestemmingsplan in hoofdzaak de bestemming ‘Agrarisch met waarden – Landschap’. Daarnaast gelden een aantal andere (dubbel)bestemmingen waar rekening mee dient te worden gehouden. Het bestemmingsplan biedt geen mogelijkheden tot het oprichten van het Energiepark als geheel, en het onderdeel zon in het bijzonder. Figuur 1 toont een uitsnede van de verbeelding, met de begrenzing van het zonnepark weergegeven in het blauw.

figuur 1. Uitsnede verbeelding Plangebied Energiepark met blauwe lijn omkaderd

Principeverzoek en inspraakprocedure

Alvorens de formele planologische procedure kon worden opgestart, zijn beide initiatieven middels een principeverzoek aan de gemeente Oosterhout voorgelegd. De principeverzoeken en bijbehorende onderbouwingen dienden in eerste instantie voor het bepalen van de grondhouding van de gemeente ten opzichte van de initiatieven afzonderlijk, alsook voor een goede beoordeling van beide initiatieven als geheel. Naar aanleiding van de ingediende principeverzoeken heeft de gemeente Oosterhout ingestemd met het verzoek de mogelijkheden voor het oprichten van het Energiepark nader te onderzoeken en zijn de principeverzoeken conform de Inspraakverordening vrijgegeven voor ter inzagelegging, waarbij een ieder de mogelijkheid heeft gekregen op de plannen te reageren. Dit vormde tevens het startmoment voor de

noodzakelijke omgevingsdialoog, waarbij beide initiatiefnemers in gesprek zijn gegaan met de diverse betrokkenen en overige stakeholders in het gebied. Voor een verdere uiteenzetting van de inspraakprocedure en de omgevingsdialoog, wordt verwezen naar paragraaf 6.2.2 van deze ruimtelijke onderbouwing.

Start planologische procedure

Bij brief van 8 september 2020 heeft het college van burgemeester en wethouders van Oosterhout aan Shell (waarvoor als eerder vermeld sinds december 2021 Eneco Solar in de plaats is getreden) bekend gemaakt in te stemmen met het principeverzoek en dat het initiatief vervolgd kan worden met de start van de formele vergunningprocedure. De planologische procedure wordt doorlopen aan de hand van de omgevingsvergunning 'planologisch strijdig gebruik' (zie paragraaf 1.3). Daarnaast zijn een aantal andere vergunning noodzakelijk voor de uitvoering van de projecten, waaronder voor de activiteit 'bouwen' en 'werken en werkzaamheden'. Deze vormen onderdeel van de aanvraag.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

De planologische procedure zal worden doorlopen aan de hand van de omgevingsvergunning 'planologisch strijdig gebruik' als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Aan de hand van die omgevingsvergunning kan van het vigerende bestemmingsplan worden afgeweken. Op grond van art. 2.12, eerste lid, onder a, onder 3° van de Wabo dient de motivering van het besluit een Goede Ruimtelijke Onderbouwing (GRO) te bevatten. Voorliggend document betreft die GRO, waarin de ontwikkeling wordt getoetst aan het relevante beleid ter zake en de diverse omgevingsaspecten die een rol spelen.

Crisis- en herstelwet

Hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet (Chw) gaat het over het stroomlijnen en versnellen van procedures voor besluiten van ruimtelijke en infrastructurele projecten, zoals omgevingsvergunningen op basis van de Wabo. Het stroomlijnen van procedures houdt onder meer in dat er beroep in één instantie plaats vindt maar ook een versnelde afhandeling door de Raad van State en het vereiste om direct inhoudelijke beroepsgronden in te dienen.

Op basis van artikel 1.1. lid 1 Chw geldt de stroomlijning van procedures voor besluiten ter verwezenlijking van drie type projecten:

- projecten die vallen onder de categorieën ruimtelijke en infrastructurele projecten genoemd in Bijlage I;
- projecten van Bijlage II;
- projecten op basis van de bijzondere voorzieningen uit Hoofdstuk 2 Chw, te weten ontwikkelingsgebieden (afdeling 1, hoofdstuk 2 Chw) en "Lokale en (boven)regionale projecten met nationale betekenis" (afdeling 7, hoofdstuk 2 Chw) (zie Bijzondere voorzieningen).

De realisatie van een zonnepark valt onder projecten, zoals bedoeld in Bijlage I van de Chw, onder 1.1: "De aanleg of uitbreiding van productie-installaties ten behoeve van de productie van [...] hernieuwbare elektriciteit, [...] met behulp van [...] zonne-energie". Hierdoor is hoofdstuk 1 van de Chw van toepassing op voorliggende ontwikkeling.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het projectplan uiteengezet, waarin de situering van het projectgebied en de diverse planonderdelen aan bod komen. Een locatieomschrijving en de motivering van de locatiekeuze is opgenomen in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 behandelt de relevante beleidskaders vanuit de diverse bestuurslagen. De ontwikkeling wordt vervolgens getoetst aan de hand van de verschillende omgevingsaspecten die bij deze ontwikkeling een rol (kunnen) spelen. De uitvoerbaarheid van het project, zowel economisch als maatschappelijk, komt aan bod in hoofdstuk 6. Hoofdstuk 7 tot slot, geeft een algehele conclusie van de ruimtelijke en functionele inpasbaarheid van het plan.

2 Projectplan

Het projectplan behelst de realisatie van een zonnepark als onderdeel van het Energiepark A59 in Oosterhout. De situering van het projectgebied en de meervoudige maatschappelijke meerwaarde die uitgaat van het initiatief maakt de ontwikkeling een kansrijk en waardevol plan voor Nederland als geheel en de gemeente Oosterhout in het bijzonder. Zo levert het initiatief niet alleen een significante bijdrage aan het behalen van de landelijke en lokale doelstellingen ten aanzien van de energietransitie, maar worden ook kansen gezien voor het terugdraaien van de drastische afname van de biodiversiteit en voor een kwaliteitsverbetering van het landelijk gebied. Met een kwalitatief hoogwaardig inpassingsplan, is dan ook een initiatief ontstaan waarin oplossingen voor meerdere maatschappelijke opgaven een plek hebben gekregen in het ontwerp. In dit hoofdstuk wordt op de diverse onderwerpen ingegaan.

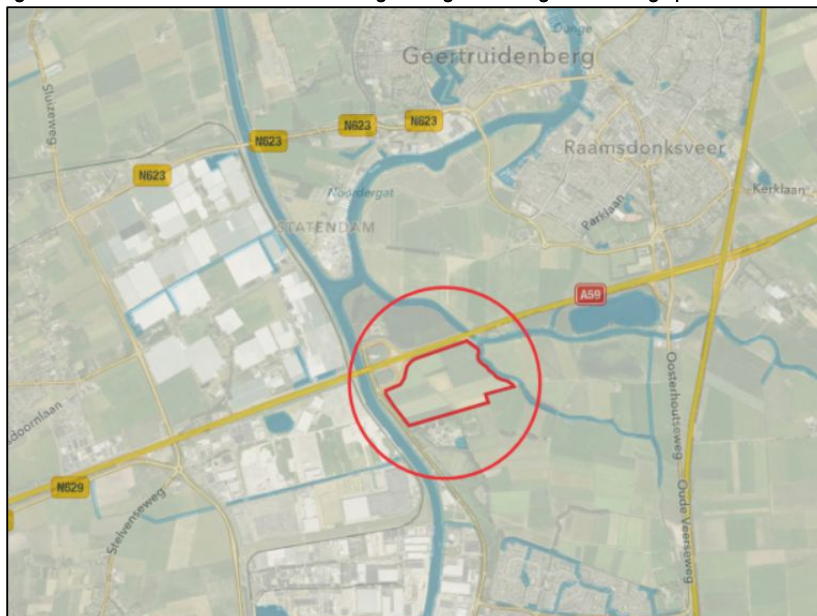
De situering van het projectgebied wordt geduid in paragraaf 2.1. Een algemene omschrijving van het Energiepark is opgenomen in paragraaf 2.2. Vervolgens worden de landschappelijke inpassing, het biodiversiteitsplan en de daarmee gepaard gaande kwaliteitsverbetering van het landschap besproken in paragraaf 2.4 tot en met 2.6. De samenhang tussen het zonnepark en het windpark is opgenomen in paragraaf 2.7. De technische omschrijving volgt in paragraaf 2.8. Na de behandeling van het totaalplan, wordt het plan in paragraaf 2.9 getoetst aan het vigerende planologisch regime.

2.1 Ligging projectgebied

Op 22 oktober 2020 heeft de gemeente de 'Nota Ambities voor de energietransitie Oosterhout 2030' en de bijbehorende 'Routekaart 2019-2022' vastgesteld. Daarin heeft zij op basis van de locatienmerken en een alternatievenafweging een gebied aangewezen waarbinnen de ontwikkeling van het Energiepark mogelijk wordt geacht (voor de motivering van de locatiekeuze wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van voorliggende rapportage).

Het projectgebied is gelegen binnen de Oranjepolder, in het uiterste noorden van de gemeente Oosterhout.

figuur 2. Binnen de rode cirkel is het begrenzing van Plangebied Energiepark A59 weergegeven

De noordzijde van de projectlocatie grenst aan de Rijksweg A59. Aan de oostzijde wordt de locatie begrensd door de recreatieve route langs het Kromgat. De zuidzijde grenst deels aan landelijk gebied en voor het overige deel aan de rioolwaterzuiveringsinstallatie Dongemond (RWZI Dongemond) van het Waterschap Brabantse Delta. Aan de westzijde tot slot, is de Statendamweg gelegen, met direct daarachter het

Wilhelminakanaal dat in noordelijke richting via de Amertak uitmondt in de Donge en daarna in de Bergsche Maas.

De begrenzing van het Energiepark zoals door de gemeente is vastgesteld, is afgebeeld op figuur 2. De gronden waarbinnen het zonnepark wordt opgericht, zijn aangegeven in het rood. Het plangebied bestaat uit de volgende kadastrale percelen: gemeente Oosterhout, sectie C, nummers 4217, 4216, 1073, 1074, 4084, 1039, 1038, 1035, 1034, 1036, 1037, 933, 4086, 1052, 5558, 5559, 4085, 1049 en 4154. Binnen de begrenzing van het zonnepark, bestaat het concrete voornemen om twee windturbines te plaatsen. Indien dit initiatief tot stand komt, wordt daar in het ontwerp van het zonnepark rekening mee gehouden.

2.2 Omschrijving Energiepark A59

Conform de gemeentelijke 'Nota Ambities voor de energietransitie Oosterhout 2030' en bijbehorende 'Routekaart 2019-2022' bestaat het voornemen het Energiepark A59 te ontwikkelen. In dit Energiepark wordt een gecombineerde inzet van zonne- en windenergie beoogd, om zodoende een deel van de gemeentelijke opgave ten aanzien van duurzame energie en de energietransitie te verwezenlijken. Het uiteindelijke doel is te komen tot een energiepark, bestaande uit 37 ha zonneveld met een opgesteld vermogen van ca. 46,1 MWp en twee windturbines met een gezamenlijk vermogen van ca. 10 MWp. De verhouding tussen zon en wind in dit plan komt daarmee op ca. 80% (zon) en 20% (wind) (geïnstalleerd vermogen). De combinatie van deze twee vormen van duurzame energieopwekking binnen hetzelfde gebied leidt tot een optimaal gebruik van de gronden, niet alleen in verband met dubbel ruimtegebruik maar ook in de vorm van energieopwekking op zichzelf. Op zonnige dagen genereert het zonnepark immers veel vermogen, maar zal ook sprake zijn van minder wind. Vice versa geldt dat het Energiepark in periodes van veel wind en weinig zon als gevolg van de windturbines duurzame energie blijft opwekken. Met het Energiepark A59 worden daarom de mogelijkheden maximaal benut, zonder hiertoe gronden elders in het landschap in te hoeven zetten.

2.3 Ontwikkelscenario's Energiepark A59

Voor het onderdeel wind binnen het Energiepark geldt dat de uiteindelijke realisatie ervan afhankelijk is van meerdere factoren. De plannen voorzagen in eerste instantie in een windpark van drie windturbines, waarvan twee binnen de plangrenzen van het zonneveld en één daarbuiten. Vanuit de omgeving zijn gedurende de inspraakprocedure en de omgevingsdialoog echter bezwaren geuit tegen met name de derde windturbine die buiten de plangrenzen van het zonneveld was voorzien. Dit heeft aanleiding gegeven tot het verzoek van het college van burgemeester en wethouders aan Eneco tot planaanpassing, waarbij in het aangepaste plan twee windturbines worden gerealiseerd. Indien de realisatie van het windonderdeel onverhoopt geen doorgang kan vinden, dient rekening te worden gehouden met een scenario zonder windturbines. Voorliggende rapportage vormt onderdeel van de vergunningaanvraag voor het zonnepark en gaat daarom in de basis uit van een plan zonder wind. Gelet op het voornemen twee windturbines te realiseren, wordt evenwel inzichtelijk gemaakt hoe het plan inclusief wind kan worden vormgegeven. Hierdoor ontstaat een tweetal ontwikkelscenario's:

- Ontwikkelscenario A: Energiepark Zon
- Ontwikkelscenario B: Energiepark Zon + Wind

Figuur 3 toont een vogelvluchtimpresie voor beide ontwikkelscenario's.

figuur 3. Vogelvluchtimpresie Energiepark Zon en Energiepark Zon + Wind

2.3.1 Ontwikkelscenario A: Energiepark zon

Indien het windpark onverhoopt niet binnen de beoogde termijn tot realisatie kan komen (om welke reden dan ook), bestaat de mogelijkheid om de gereserveerde ruimte voor de windturbines bij het zonnepark te betrekken, met als resultaat dat de beschikbare ruimte volledig ten doel van zonne-energie wordt ingezet. Hierdoor ontstaan er geen 'gaten' in het park, zonder actief gebruik. Dit ontwikkelscenario resulteert in een zonnepark met een opgesteld vermogen van 49 MWp op dezelfde 37 ha.

Nadat het zonnepark is gerealiseerd, is de kans zeer klein dat de 'uitvulling' alsnog kan plaatsvinden, om logistieke, economische en juridische redenen. Onder welke omstandigheden dit scenario tot realisatie kan worden gebracht wordt verder afgestemd met de gemeente in de anterieure overeenkomst.

2.3.2 Ontwikkelscenario B: Energiepark zon + wind

Dit ontwikkelscenario bestaat uit een zonnepark van ca. 46,1 MWp opgesteld vermogen en een windpark met 2 turbines met een gezamenlijk vermogen van ca. 10 MWp binnen het plangebied van in totaal 37 ha. Het planvoorstel voor het zonnepark rekening met de turbinevoeten, de kraanopstelplaatsen en de ontsluiting. De volgorde daarbij is onder andere afhankelijk van wie als eerste start met de bouwfase. Hierover vindt onderlinge afstemming plaats tussen de initiatiefnemers van het zonneproject en van het windproject.

Dit plan voorziet ook in een additionele weg vanaf de Statendamweg. Voor een nadere omschrijving hiervan wordt verwezen naar paragraaf 2.8, waarin de ontsluiting van het gebied wordt besproken. Deze additionele ontsluiting vormt onderdeel van de vergunningaanvraag voor het windpark, waardoor het in deze ruimtelijke onderbouwing ter indicatie wel wordt geduid, maar niet in detail wordt behandeld.

2.4 Landschappelijke inpassing

Ten behoeve van de ontwikkeling van het Energiepark is door Smartland Landschapsarchitecten een landschappelijk inpassingsplan opgesteld. Het inpassingsplan is opgenomen in de bijlagen bij deze ruimtelijke onderbouwing. De afbeelding in het landschapsplan zijn indicatief voor de uitstraling van de landschappelijke inpassing. Wel is een stevige basis gezet voor de uiteindelijke uitwerking, die lopende het proces in nader overleg met de gemeente wordt afgestemd en tevens nader zal worden uitgewerkt in samenwerking met de voor dit project ingestelde Werkgroep Biodiversiteit na toekenning SDE en voorafgaand aan realisatie.

De landschappelijke inpassing draagt in eerste instantie zorg voor een goede positionering van het park in het landschap, rekening houdend met de kavelstructuren en kenmerken van de locatie zelf alsook met het omliggende landschap als geheel. Daarnaast worden maatregelen ter versterking van de biodiversiteit en de kwaliteitsverbetering van het landschap voorzien. Zodoende ontstaat een plan met een meervoudige maatschappelijke meerwaarde.

In figuur 4 is de plankaart opgenomen, waarin alle voorgestelde maatregelen samenkomen en zijn afgebeeld. De ruimtelijke kwaliteit, landschappelijke structuren en zichtlijnen worden in deze paragraaf behandeld. De onderwerpen biodiversiteit en kwaliteitsverbetering van het landschap worden hieronder kort genoemd en worden vervolgens nader uitgewerkt in paragraaf 2.5 en 2.6.

figuur 4. Plankaart zonnepark

2.4.1 Landschappelijke structuur en zichtlijnen

De panelen worden in een oost-westopstelling gesitueerd. Als gevolg daarvan worden de bestaande percelen en watergangen gerespecteerd, en wordt de richting van het landschap gehandhaafd en benadrukt. Het doel is de waaiersstructuur die oorspronkelijk in het krekenslandschap aanwezig was en die zich in de tijd met enige moeite is blijven manifesteren, te versterken. Daarnaast wordt de lijn van de Amertak versterkt door aan de Statendamweg een haag te introduceren, die het directe zicht op het zonnepark verzacht, en de ecologische structuur versterkt. Aan de oostzijde wordt de recreatief belangrijke kreek Kromgat versterkt door een bijzondere behandeling. Ter plaatse wordt een verbrede groenzone aangelegd als versterking van het NNN. Deze groenzone bestaat uit gebiedseigen landschapselementen en wordt nauwkeurig afgestemd op de beleving van de recreanten. Vanuit het gevoerde omgevingsdialog is gebleken dat behoefte bestaat aan vermindering van het zicht op het panelenveld vanaf het fietspad. Tegelijkertijd verandert het landschap en mag dat gezien worden. In samenwerking met de Werkgroep Biodiversiteit wordt hier bij de detailuitwerking van het biodiversiteitsplan een passende invulling gegeven. Het basisplan voor biodiversiteit wordt nader besproken in paragraaf 2.5 van deze ruimtelijke onderbouwing.

2.4.2 Ruimtelijke kwaliteit zonnepark

De ruimtelijke kwaliteit van een zonnepark wordt vaak omschreven aan de hand van de drie E's:

- **Economisch:** een heldere vitale functie in het landschap. Economisch vitaal betekent een sterk en zelfverzekerd landschap, met een heldere koppeling aan stedelijke functies, windenergie of hoogspanningsinfrastructuur.
- **Ecologisch:** een bijdrage aan biodiversiteit en koppeling aan ecologische netwerken. Ecologisch waardevol betekent inzet op biodiversiteit en aansluiting bij het NNN, zoals in paragraaf 2.5 wordt beschreven.

- Esthetisch: een inrichting die is ontworpen vanuit eigen kwaliteit, beleefbaarheid, en balans met de grotere landschappelijke structuur. Esthetisch verantwoord betekent zorgvuldig omgaan met het bestaande landschap, in de zin dat essentiële structuren en karakteristieken geaccentueerd worden, ieder op hun geëigende schaalniveau.

De plaatsing van de panelen zelf is technisch efficiënt, maar reageert met name ook op het zicht vanuit recreatieve routes met een lage ligging en lage snelheid. De vormgeving van grote panelenvelden met beheerpaden, open zones en toegevoegde beplantingsstructuren reageert met name op het zicht vanuit de hooggelegen infrastructuur, en speelt in op het schaalniveau van de bestaande landschapsstructuur.

Binnen voorliggend ontwerp wordt de landschappelijke structuur vooral bepaald door de waaier van kreken. Deze wordt geaccentueerd door de hooggelegen A59 door middel van een aantal zichtlijnen en groenelementen. Op een lager schaalniveau accentueren de beheerpaden en poldersloten de langgerekte kavelstructuur in de polders, met name vanaf de westelijke Statendamweg. Hier verzacht een struweelhaag het zicht op panelen en veiligheidshek, maar de weg ligt zo hoog dat het zonnepark duidelijk zichtbaar zal zijn, wat past bij een belangrijk en vitaal element in het landelijk gebied.

De oostrand behoeft een meer gedetailleerde aanpak. Hier loopt een belangrijk recreatief fietspad tussen Geertruidenberg en Oosterhout, langs het Kromgat, onderdeel van een uitgebreid padennetwerk. Op het AHN reliëfbeeld op onderstaande figuur is de exacte hoogteligging van het fietspad aangegeven. Deze ligt soms op de waterkering (oranjerood), soms erbuiten (oranje), maar soms ook erbinnen (blauw), feitelijk in de polder, met relatief steile overgangen daar naartoe (paars).

figuur 5. Hoogteligging AHN

Vanaf de hogere posities op de waterkering is een transparante groenzone voldoende, maar waar het pad laag in de polder ligt is enige afstand en een natuurlijke groene inrichting essentieel. Waar het pad buitendijks langs het water loopt is het park gevoelsmatig ver weg en is afscherming niet noodzakelijk. Sterker nog, het park mag vanaf hier gezien worden, schone energie als essentieel onderdeel van een duurzame samenleving.

2.4.3 Maatschappelijke meerwaarde

Een belangrijke additionele meerwaarde van het plan is de kansrijkheid de drastische afname van de biodiversiteit in het landelijk gebied terug te draaien. Door diverse maatregelen te treffen binnen het ontwerp ontstaat de mogelijkheid deze maatschappelijke opgave een plek te geven in het plan. Daarbij geldt onder andere dat conform de Gedragscode 'Zon op Land' van Holland Solar een basisinspanning geldt voor het

aandeel groen binnen een zonnepark, als gevolg waarvan 25% van een projectgebied vrij gehouden dient te worden van panelen en overige technische toepassingen. In voorliggend initiatief wordt daar ruimschoots aan voldaan door een oppervlakte gelijk aan 37% van het totale projectgebied te reserveren voor groentoe toepassingen. Deze gronden zijn onder te verdelen in diverse zones met elk hun eigen kwaliteiten en kenmerken die kunnen worden benut voor de versterking van de biodiversiteit ter plaatse. Met een door initiatiefnemer ingestelde Werkgroep Biodiversiteit is de invulling van de verschillende zones nader uitgewerkt. Biodiversiteit wordt verder besproken in paragraaf 2.5.

De kwaliteiten van het huidige landschap komen nu niet tot uiting als gevolg van het gebruik als agrarische landbouwgrond. Het voorgestelde plan, inclusief de maatregelen in het kader van een goede landschappelijke inpassing en versterking van de biodiversiteit, leidt daarom tot een significante kwaliteitsverbetering van het landschap. Ook dit aspect vormt een belangrijke meerwaarde van het initiatief, waarmee direct wordt voldaan aan de algemene verplichting tot kwaliteitsverbetering van het landschap bij ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied. De kwaliteitsverbetering van het landschap en de daartoe gestelde kaders worden nader besproken in paragraaf 2.6.

Overigens vormt ook participatie, zowel gedurende het proces, als bij de verdere planvorming een belangrijke maatschappelijke meerwaarde. De proces- en planparticipatie komt in dit plan tot uiting via de gevoerde inspraakprocedure en de omgevingsdialoog met de door initiatiefnemer ingestelde Werkgroep Biodiversiteit.

2.4.4 Meervoudig ruimtegebruik

Voor dit park geldt de toename van biodiversiteit en versterking van natuurwaarde als belangrijke vorm van meervoudig ruimtegebruik. Het biodiversiteitsplan – dat een nadere detaillering/uitwerking van het landschappelijk inpassingsplan betreft – is hiervan het bewijs. De Milieuvereniging heeft meegesproken en op vele onderdelen inbreng gehad in dit plan. Conclusie is dat er door de ontwikkeling van het zonnepark meer ruimte is voor de ontwikkeling van flora en fauna in vergelijking met het huidige gebruik als landbouwgrond, en bovendien dat er middels soortenkeus ook actief op wordt gestuurd dat de aan te brengen landschappelijke elementen ook in lijn zijn met de soorten die van nature in het gebied voorkomen. Het biodiversiteitsplan wordt in de navolgende paragraaf besproken.

Voorts wordt – ter bevestiging van het bovenstaande – gewezen op de in de bijlagen opgenomen memo van Van der Goes & Groot¹, waaruit nadrukkelijk blijkt dat indien de voorgestelde maatregelen in het kader van de landschappelijke inpassing daadwerkelijk worden verwezenlijkt, sprake is van een verbetering van de biodiversiteit aldaar. Dit is dus nog zonder de detaillering die het biodiversiteitsplan heeft aangebracht! Het landschappelijk inpassingsplan biedt op zichzelf ruim voldoende om te concluderen dat een versterking plaatsvindt. De verdere vertaalslag naar een biodiversiteitsplan, brengt daarop enkel een (waardevolle) plus.

In aanvulling op de toe te voegen biodiversiteit/natuurwaarden in het gebied, geldt voorts dat de combinatie van het zonnepark met het windmoleninitiatief eveneens tot meervoudig ruimtegebruik leidt. De omgevingsvergunning voor de realisatie van twee windturbines is op 6 april 2023 (kernmerk 20200873) verzonden aan Eneco (initiatiefnemer windpark). Daarmee is de realisatie ervan voldoende concreet om in aanmerking te nemen als meervoudig ruimtegebruik.

2.4.5 Eindresultaat landschappelijke inpassing

De gezamenlijke ingrepen resulteren tot een efficiënt en integraal plan met brede maatschappelijke meerwaarde. Het getoonde ontwerp leidt tot het volgende indicatieve beeld van de uitstraling van het park.

1 _____

¹ D.d. 24 maart 2023, zie bijlage 13

figuur 6. Beeld zonnepark Kromgat (noordoostzijde, waar fietspad hoog ligt)

figuur 6. Beeld zonnepark Kromgat (oostzijde, waar fietspad laag ligt)

figuur 7. Beeld zonnepark Statendamweg (westzijde)

2.5 Biodiversiteit

Als belangrijke maatschappelijke meerwaarde die uitgaat van het zonnepark wordt voorzien in diverse maatregelen ter versterking van de biodiversiteit ter plaatse. Eneco Solar committeert zich aan de gedragscode van Holland Solar ten aanzien van de gewenste verhoudingen groen ten opzichte van zon en gaat hier ruimschoots overheen. Waar conform de gedragscode een dekkingsgraad van maximaal 75% zonnepaneel (en overige technische toepassingen) wordt gewenst, komt de dekkingsgraad in dit plan op 63%. Dit betekent dat in plaats van 25% onbedekte oppervlakte, een gebied van in totaal 37% wordt ingezet voor de versterking van de biodiversiteit en verhoging van de natuurwaarden ter plaatse. Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de norm en kan een gedegen plan tot stand komen met een duidelijke maatschappelijke meerwaarde.

In het landschappelijk inpassingsplan zijn de kaders gesteld voor de landschappelijke inpassing. Dit landschappelijk inpassingsplan leidt op zichzelf tot een toename van de biodiversiteit en heeft een positief effect op de natuurwaarden (zie ook memo Van der Goes & Groot, d.d. 24 maart 2023 en Natuurtoets van december 2022). De nadere concretisering heeft zijn beslag gevonden in het bijgevoegde biodiversiteitsplan, waarbij de Werkgroep Biodiversiteit (zie paragraaf 2.5.4) is gevraagd mee te denken over de inhoud daarvan. Zij heeft daarbij een adviserende rol gehad. De wijze waarop het landschappelijk inpassingsplan bijdraagt aan de biodiversiteit en nadere concretisering in het biodiversiteitsplan, wordt in deze paragraaf nader uiteen gezet.

2.5.1 Maatregelen ter versterking van de biodiversiteit

Kansen voor biodiversiteit volgen vooral uit de zeer verarmde situatie van het huidige landelijk gebied. Het huidige gebruik als agrarisch landbouwgrond biedt weinig tot geen ecologische waarde. Hier tegenover kunnen zonneparken juist een impuls voor biodiversiteit betekenen, aangezien bodems in principe 25 jaar rust krijgen, bemesting of bestrijdingsmiddelen niet worden toegepast, het beheer heel extensief kan zijn en waterpeilen niet kunstmatig laag hoeven te worden gehouden.

Het hoofdthema voor biodiversiteit is hier de rijke kleibodem, de Donge en de waaier van voormalige kreken. Natuurtypen die passen bij deze bodem zijn zeldzaam omdat deze bodems voor vrijwel 100% in gebruik zijn als landbouwgrond. Natuurtypen die op dergelijke bodems goed tot hun recht komen, zijn bijvoorbeeld verschillende typen Essenbos, potentieel zeer structuur- en soortenrijke bossen. Een zonnepark op deze basis van kleibodem biedt mogelijkheden om een deel van deze natuurpotentie tot uiting te laten komen. Een en ander wordt hieronder uitgewerkt.

1. Halfschaduw (door late bladzetting hoofdboomsoort Es).

De opstelling van de panelen zorgt voor stroken halfschaduw op de bodem. Uit onderzoek van het Biodiversiteitscentrum Naturalis² blijkt dat er veel potentie ligt in zonneparken. Hoewel de oost-westoriëntatie niet optimaal is voor biodiversiteit, worden alle mogelijkheden benut om deze waarde te optimaliseren.

2. Variatie in openheid (door opvallende plekken in natuurlijke bosopbouw en -dynamiek)

Variatie in openheid is te realiseren door op regelmatige afstanden bredere open stroken of groene overhoeken in te passen, bijvoorbeeld in combinatie met watergangen en/of beheerpaden. Hier is soortenrijk hooiland te realiseren en door beheer duurzaam in stand te houden.

3. Vochtige kleibodem als basis

Vochtige kleibodem is eventueel te versterken door minder diepe ontwatering.

1 _____

² <https://www.naturalis.nl/persberichten/zonnepark-veilige-haven-voor-biodiversiteit>

4. Dood hout met hoge omzettingssnelheid (door kalkrijke bodem)

Dood hout kan relatief eenvoudig worden toegevoegd door stammen (van een lokale houtkap) onder de panelen aan te brengen.

In het beheer en onderhoud van het Energiepark worden bewuste keuzes gemaakt ten aanzien van materialen en methoden, zodat deze de toegenomen biodiversiteit als gevolg van deze ontwikkeling niet nadelig beïnvloeden. In aanvulling daarop geldt dat in tegenstelling tot het huidige gebruik, geen bestrijdingsmiddelen worden gebruikt, zodat ook daardoor kan worden geconcludeerd dat een verbetering optreedt ten opzichte van huidige situatie.

2.5.2 Toegankelijkheid projectgebied soorten

Voor kleine marterachtigen en andere grondgebonden zoogdieren, wordt de afrastering rond het park passeerbaar gemaakt, waarbij in lijn met het advies van de ecooloog (zie memo d.d. 24 maart 2023) het hekwerk aan de onderzijde op enkele locaties wordt onderbroken met een opening van 15 x 15 cm. Ter referentie: hazen en egels hebben een dergelijke opening nodig, marterachtigen zoals een boomarter en steenarter hebben een opening nauwelijks groter dan 5 cm nodig en wezels, de hermelijn en bunzing kunnen zelfs uit de voeten met een nog kleinere opening. Voor reeën moeten de openingen groter zijn. Omdat het niet gewenst is dat 'groot' wild van het plangebied gebruik maakt (dit op last van de verzekering), kunnen geen grote openingen in het hekwerk worden gerealiseerd. Dergelijke openingen zijn bovendien niet gewenst omdat het park daarmee ook voor personen te betreden wordt, hetgeen met name vanuit de publieke veiligheid een zeer ongewenste situatie oplevert. Wel wordt – mede op aandragen van de Werkgroep Biodiversiteit – uitstapplaatsen gecreëerd. Daarmee wordt ervoor gezorgd dat reeën die per abuis binnen het projectgebied geraken, hun weg naar buiten kunnen vinden en ze zodoende niet ingesloten worden.

2.5.3 Groencompensatie

Centraal in het plangebied ligt een oude bouwplaats met toegangsweg. De beplanting rondom, hoge uitgegroeide schietwilgen, zal binnen enkele jaren instorten. De doorgeschoten elzen van de toegangsweg hebben weinig toekomstwaarde, evenals de opgeschoten beplanting van enkele fruitbomen en veel braamstruweel. Wegens deze beperkte kwaliteit en geïsoleerde ligging, wordt voorgesteld dit bosje te verwijderen en te compenseren in de versterkte groenzones, met name aan de oostzijde. Hier kan het groenoppervlak een betere functie hebben als versterking van de ecologische structuur in noordelijke en zuidelijke richting. Hierin liggen tevens kansen voor soorten als ree en haas, die nu incidenteel het bosje in de polder bezoeken. Vanuit deze beide invalshoeken ontstaat ecologische meerwaarde, zoals die in de onderstaande kaart is aangegeven.

Het te verwijderen landschappelijk element centraal in het plangebied, bedraagt ca. 3.600 m². Voorgesteld wordt om deze met name langs de oostzijde terug te laten komen langs het Kromgat, waar een passend groenelement wordt teruggeplaatst van ca. 6.000 m². Daarmee wordt de kap van het centrale bosje niet alleen gecompenseerd, maar wordt ook geïnvesteerd in een versterking van dit landschapselement, op een locatie waar deze bovendien beter tot zijn recht komt.

figuur 8. Voorgestelde maatregelen t.b.v. de verdere ontwikkeling van de ecologische structuur

Eén van de belangrijke voorwaarden voor de aanleg van een zonnepark, is dat na de vergunning periode (25 jaar) het plangebied weer in oorspronkelijke staat wordt hersteld. Dit zou betekenen, dat het centraal gelegen bosje na ontmanteling van het park weer op de huidige locatie dient te worden teruggeplaatst. Het zou echter logischer zijn om de compensatie/uitruil die plaatsvindt aan de oostzijde langs het Kromgat in de toekomst te behouden. Hier komt het landschapselement beter tot zijn recht en behoudt het ook na ontmanteling van het park meerwaarde voor biodiversiteit, een meerwaarde die in de huidige situatie aan het bosje ontbreekt. Omdat initiatiefnemer tijdelijke zakelijke rechten vestigt gedurende de exploitatieperiode en deze na de exploitatieperiode vervallen, is het niet aan initiatiefnemer om hier beslissingen over te nemen of toezeggingen in te doen. De mogelijkheden voor deze blijvende vorm van compensatie zullen in een nader overleg met de initiatiefnemer, gemeente en de grondeigenaar plaatsvinden. In de komende periode zullen de gesprekken hierover worden gevoerd.

In aanvulling op het bovenstaande is met de gemeente ter versterking van de landschappelijke inpassing overeengekomen een vergrote groenzone langs de Statendamweg in te passen alsook een extra groenzone toe te voegen aan de noordwestzijde van de Hillenweg. Beide versterkingen zijn weergegeven in bijlage 8 tekening Eneco Solar vergunningsaanvraag.

2.5.4 Werkgroep Biodiversiteit

In de vorm van een Werkgroep Biodiversiteit is de concrete invulling van het groen met de lokale belangstellenden bediscussieerd. Daarbij heeft de Werkgroep Biodiversiteit een adviserende rol in het proces gehad. Om dit te faciliteren, is in eerste instantie een basis aanleg- en beheerplan opgesteld als onderdeel van het landschappelijk inpassingsplan en de kaders heeft verschaft voor de nadere concretisering in het biodiversiteitsplan. Voor de groene invulling van de diverse zones binnen het plangebied kunnen zeven deelgebieden onderscheiden worden. Elk deelgebied heeft eigen kenmerken, karakteristieken en waarden. De zeven deelgebieden zijn:

1. Kromgat – noord;
2. Kromgat – midden;
3. Kromgat – zuid;
4. Statendamweg;
5. PV – schaduw;
6. PV– open ruimte;
7. PV – water & oevers.

figuur 9. Voorstel ecologische meerwaarde met zeven zones als basis voor de Werkgroep Biodiversiteit

Per zone is een groep deelnemers van de Werkgroep Biodiversiteit gevraagd zich te buigen over de soortenkeuze. Hiertoe zijn per zone vooraf heldere kaders gesteld. Deze kaders zijn mede afhankelijk van de (on)mogelijkheden binnen Keurzones van het waterschap (zie paragraaf 5.3) en de verplichting het gebied na 25 jaar terug te brengen in oorspronkelijke staat. Voor de zones 1, 2 en 3 kan daarnaast, eveneens binnen vooraf gestelde kaders, een uitspraak worden gedaan over de zichtbaarheid van het zonnepark. Het vorenstaande heeft geresulteerd in een gedragen voorstel voor biodiversiteit, uitgewerkt in een gedetailleerd/nader geconcretiseerd biodiversiteitsplan voor de aanleg, beheer en het onderhoud van de groenelementen. Dit biodiversiteitsplan is opgenomen in de bijlagen bij voorliggende ruimtelijke onderbouwing.

2.6 Kwaliteitsverbetering landschap

Een ontwikkeling in het landelijk gebied dient gepaard te gaan met een kwaliteitsverbetering van het landschap. Dit volgt uit de voorwaarden zoals opgenomen in de Interim Omgevingsverordening van de provincie. Dit onderwerp hangt daarnaast samen met de voorwaarde tot behoud en versterking van de landschappelijke en ecologische waarden binnen de waardevolle structuren van het landschap, in dezen de structuur 'Groenblauwe mantel'. Beide onderwerpen en de koppeling met het voorliggende initiatief worden hieronder nader uitgewerkt.

2.6.1 Afsprakenkader kwaliteitsverbetering landschap

Om de kwaliteit van het landschap te versterken heeft de provincie Noord-Brabant in haar Interim Omgevingsverordening de algemene verplichting opgenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied gepaard dienen te gaan met een kwaliteitsverbetering van het landschap. Om de kwaliteitsverbetering van het landschap te ondersteunen, heeft de provincie de 'Handreiking kwaliteitsverbetering van het landschap' opgesteld. Deze handreiking vormt een hulpmiddel voor gemeenten om invulling te geven aan de algemene verplichting uit artikel 3.9 van de Interim Omgevingsverordening (deze wordt besproken in paragraaf 4.3.4 van deze ruimtelijke onderbouwing). Gemeenten in de regio West-Brabant hebben met de provincie afgesproken tot nadere afspraken te komen

over de toepassing van de verplichting tot kwaliteitsverbetering van het landschap in de praktijk. Hiertoe is het afsprakenkader 'Toepassing Kwaliteitsverbetering van het landschap in de regio West-Brabant' (hierna: het Afsprakenkader) opgesteld.

Categorieën ontwikkelingen

In het Afsprakenkader worden ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied onderverdeeld in een drietal categorieën. De noodzakelijke investering in de kwaliteitsverbetering is afhankelijk van de omvang van de ontwikkeling en de impact daarvan op de omgeving. Al naar gelang de ontwikkeling in een hogere categorie kan worden geschaard, worden strengere eisen aan de mate van kwaliteitsverbetering van het landschap gesteld. De categorieën zoals uitgewerkt in het Afsprakenkader zijn als volgt:

figuur 10. Categorieën ruimtelijke ontwikkelingen Afsprakenkader West-Brabant

Categorie 1:	<i>Ruimtelijke ontwikkelingen met nauwelijks tot geen landschappelijke invloed en waarbij geen (extra) kwaliteitsverbetering van het landschap wordt geëist.</i>
Categorie 2:	<i>Ruimtelijke ontwikkelingen met relatief weinig landschappelijke invloed, dan wel ruimtelijke ontwikkelingen die van nature aan het buitengebied zijn gebonden, of plaatsvinden in hiervoor aangewezen gebieden waarbij de kwaliteitsverbetering van het landschap wordt vormgegeven door te voorzien in enkel een goede landschappelijke inpassing.</i>
Categorie 3:	<i>Alle ruimtelijke ontwikkelingen welke mogelijk worden gemaakt via met name een wijzigingsplan of een bestemmingsplanherziening, tenzij de ontwikkeling concreet benoemd wordt in een andere categorie.</i>

Maatwerk

Grootschalige ontwikkelingen, dan wel niet aan het buitengebied gerelateerde ontwikkelingen, moeten conform de hoofdregel voldoen aan een kwaliteitsverbetering van het landschap van 20% van de bestemmingswinst, of een compensatie die dezelfde waarde vertegenwoordigt. In ieder geval dient de kwaliteitsverbetering te worden berekend op de bestemmingswinst. De regio West-Brabant volgt in de rekenmethodiek de Handreiking Kwaliteitsverbetering van het landschap. Dit gaat uit van de investering van een percentage van de bestemmingswinst, zoals hieronder weergegeven.

tabel 1. Investering in Kwaliteitsverbetering Afsprakenkader West-Brabant

<i>Ontwikkeling</i>	<i>Investering in Kwaliteitsverbetering</i>
<i>Stedelijke uitbreiding in zoekgebieden voor stedelijke ontwikkeling (cf begrenzing Verordening)</i>	<i>1% van de totale gronduitgifteprijs</i>
<i>Uitbreiding bestemmingsvlak</i>	<i>20% van de waardevermeerdering van de grond</i>
<i>Uitbreiding bebouwing</i>	<i>20% van de waardevermeerdering van het object</i>
<i>Omzetting Agrarisch bouwblok naar Wonen</i>	<i>20% van de waardevermeerdering van de grond</i>
<i>Niet-agrarische functie als nevenactiviteit of hergebruik op Agrarisch bouwblok</i>	<i>20% van het verschil tussen een agrarische bedrijfsbestemming en de (gecorrigeerde) waarde van een bedrijfskavel</i>
<i>Overige ontwikkelingen (bijvoorbeeld Maatschappelijke functies, windturbines, reclamemasten e.d.)</i>	<i>Maatwerk</i>

Een zonneveld valt onder de ontwikkeling 'Overige ontwikkelingen (bijvoorbeeld Maatschappelijke functies, windturbines, reclamemasten e.d.)'. De investering in kwaliteitsverbetering dient voor de onderhavige ontwikkeling gebaseerd te worden op maatwerk. Een belangrijke component bij de bepaling van de mate van die kwaliteitsverbetering, is de verplichte tijdelijkheid van het zonnepark. De voorziening mag voor maximaal 25 jaar worden geëxploiteerd. Na deze termijn dient het landschap weer terug worden gebracht in oorspronkelijke staat. Hierdoor is geen sprake het permanent omzetten naar een andere bestemming, zodat ook geen sprake is van een blijvende waardevermeerdering van de gronden. Het Afsprakenkader is daarentegen opgesteld vanuit de aanname dat een ontwikkeling permanent is, hetgeen in het overgrote deel van de ontwikkelingen in het buitengebied ook terecht is. Voor dit zonnepark dient daarom gezocht te

worden naar maatwerkoplossingen, passend bij de aard van de ontwikkeling en de juridische (on)mogelijkheden die daarbij een rol spelen.

Opgemerkt wordt dat op basis van de IOV géén verplichting geldt om de maatregelen ook na de exploitatietermijn in stand te laten, niet op basis van de specifieke regeling met betrekking tot zonneparken in landelijk gebied, noch op grond van het algemene art. 3.9 IOV met betrekking tot de verplichte investering in de kwaliteitsverbetering van het landschap. Dat doet er echter niets aan af dat wel degelijk overwogen wordt om de maatregelen waar mogelijk duurzaam in stand te houden en daarmee een permanent karakter te geven. Gemeente onderzoekt de mogelijkheden die hiertoe open staan, maar is daarin ook afhankelijk van derden. Het doel is evenwel om middels grondruil de aangebrachte toename van de biodiversiteit/natuurwaarden (Kromgat, Statendamseweg en compensatiebosje) over te nemen na afloop van de exploitatietermijn, en als zodanig in stand te houden. Om dit mogelijk te maken dienen echter zakelijke rechten te worden gevestigd. Weliswaar zijn zakelijke rechten vastgelegd voor de exploitatietermijn van 25 jaar, maar deze komen conform overeenkomst te vervallen na afloop daarvan. Omdat het duurzaam in stand houden van de investeringen ziet op de periode ná afloop van de vergunningstermijn, vallen de maatregelen buiten de scope van voorliggende onderbouwing alsmede de invloedssfeer van initiatiefnemer.

2.6.2 Structuur Groenblauwe mantel

In hoofdstuk 4 van voorliggende rapportage wordt het relevante beleid vanuit de verschillende bestuurslagen behandeld. Op basis van de provinciale Interim Omgevingsverordening geldt binnen dit gebied de waardevolle structuur 'Groenblauwe mantel' (zie paragraaf 4.3.4). Binnen de Groenblauwe mantel dient behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van onder andere het watersysteem en de daarmee samenhangende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken voorop te staan. Een ontwikkeling dient daarom gepaard te gaan met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van deze ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.

2.6.3 Conclusie kwaliteitsverbetering Energiepark A59

In de voorgaande paragrafen is de landschappelijke inpassing en de beoogde versterking van de biodiversiteit uiteengezet. Beide aspecten leiden tot een kwaliteitsverbetering van het landschap, een verbetering die zonder de ontwikkeling van het Energiepark A59 niet tot uiting zou komen.

De landschappelijke waarden van het watersysteem zijn met name gelegen in de kavelstructuren en kreek- en slotenpatronen. De Oranjepolder en de verkaveling binnen het projectgebied blijven ook na ontwikkeling van het zonnepark onverminderd zichtbaar in het landschap. Met de situering van de panelen in oost-westopstelling worden de bestaande percelen en watergangen gerespecteerd en wordt de richting van het landschap gehandhaafd en zelfs benadrukt. De waaiersstructuur die in het oorspronkelijke kreeklandschap aanwezig bleef zich met de tijd slechts met moeite manifesteren. Om deze structuur weer te benadrukken en te versterken, wordt aan de centraal gelegen Hillenweg betekenis gegeven als centrale ontsluiting. De lijn van de Amertak en het Wilhelminakanaal wordt bovendien versterkt door langs de Statendamweg een haag te introduceren als nieuwe groenzone, waarbij zo veel mogelijk aansluiting wordt gezocht op de al bestaande groenzones langs die zijde. Hiermee wordt het directe zicht op het zonnenveld verzacht en wordt tevens de ecologische structuur versterkt. De groenzone langs de Statendamweg kent aldus niet alleen vanuit biodiversiteit haar meerwaarde, maar ook met het oog op de landschappelijke waarden. Bovendien wordt hiermee de loop van een voormalige kreek benadrukt.

De recreatief belangrijke fietsroute langs de oostelijk gelegen kreek 'Kromgat', krijgt een bijzondere behandeling. Hier wordt een verbrede groenzone aangebracht als versterking van het Natuurnetwerk Brabant. Deze groenzone bestaat uit gebiedseigen landschapselementen en wordt nauwkeurig afgestemd op de beleving van de recreanten.

De precieze invulling van deze groenzones is samen met lokale partijen en bewoners uitgewerkt, in de vorm van de eerder besproken Werkgroep Biodiversiteit. Binnen de zone langs het Kromgat wordt in ieder geval het weg te nemen bosclement centraal in het plangebied versterkt en gecompenseerd.

Voor de natuur betekent dit vooral versterking van de leefgebieden voor plant- en diersoorten en de bevordering van de biodiversiteit. In het landschappelijk inpassingsplan zijn kaders opgesteld om de natuurwaarden in het zonnepark te versterken. Wanneer kaders gerealiseerd worden om de natuurwaarden te versterken valt te verwachten dat de biodiversiteit toeneemt ten opzichte van de huidige graslanden en akkerbouwgronden. Graslanden kruidenrijker en diverser van samenstelling en structuur laten worden, zal het voedselaanbod voor diverse diersoorten vergroten (en de biodiversiteit vergroten). Tevens zal de bestaande houtwal aan de noordoostkant van het plangebied versterkt en uitgebreid worden. Wanneer deze houtwal tussen de bomenrij langs het water 'Kromgat' (net buiten het plangebied) en het viaduct onder de rijksweg A59 wordt gerealiseerd versterkt dit mogelijk de functie als onderdeel van een vliegrouete door vleermuizen. De maatregelen zoals opgenomen in het landschappelijk inpassingsplan dienen daarbij wel in acht genomen te worden. Aangezien het landschappelijk inpassingsplan de kaders biedt voor de inpassing en het project conform het landschappelijk inpassingsplan dient te worden uitgevoerd (onder meer te borgen via voorschriften aan de omgevingsvergunning en in de anterieure overeenkomst, is sprake van het versterken van de natuurlijke basis aldaar.

2.7 Samenhang met windpark

Op twee locaties binnen de plangrenzen van het Energiepark A59 worden windturbines gerealiseerd. Deze locaties zijn gelegen binnen de grenzen van het zonnepark. In het ontwerp van het zonnepark is ruimte gereserveerd voor de realisatie van de windturbines, door onder andere rekening te houden met kraanopstelplaatsen, benodigde ruimte voor bochten van uitzonderlijk vervoer en de situering van hekwerken, om zo de mogelijkheid te creëren voor de constructie en exploitatie van zowel de windturbines als het zonnepark.

In het landschappelijk inpassingsplan is rekening gehouden met het Energiepark inclusief de windturbines, door een scenario uit te werken waarin onder andere de benodigde ruimte vrij gehouden wordt van panelen. Met de situering van de panelen in oost-westopstelling worden de bestaande percelen en watergangen gerespecteerd en wordt de richting van het landschap gehandhaafd en benadrukt. De positionering van de windturbines past in deze structuur en is daarmee ook passend in het ontwerp.

Figuur 10: Ontwerp inclusief ruimte voor twee windturbines

De landschappelijke inpassing, het **nader uit te werken** biodiversiteitsplan en de daaruit volgende kwaliteitsverbetering van het landschap is inherent aan de ontwikkeling van het zonnepark op het Energiepark A59. De voorgestelde maatregelen zijn ontworpen rondom het zonnepark, een windpark laat zich immers moeilijk inpassen in het landschap. Het landschappelijk ontwerp voor het Energiepark A59 wordt daarom in hoofdzaak gedragen door Eneco Solar.

2.8 Technische omschrijving Energiepark

Het zonnepark bestaat uit een aantal technische toepassingen. Naast panelen zijn ook omvormers/transformatiehuisjes noodzakelijk. De betreffende onderdelen en de opbrengst van het zonnepark worden hieronder besproken. Het betreft hier uitsluitend de technische omschrijving. De landschappelijke inpassing van de diverse onderdelen, is reeds besproken in paragraaf 2.4.

Omvang zonnepark en opbrengst

Het doel is een energiepark te realiseren voor de duur van 25 jaar. De omvang van de locatie bedraagt in totaal ca. 37 ha. Hierbinnen bestaan zoals eerder omschreven twee ontwikkelscenario's:

- A. **Energiepark zon:** binnen dit scenario wordt een zonnepark opgericht met een vermogen van 49 MWp. Dit heeft een CO₂-reductie van ongeveer 28.000 ton per jaar als gevolg. De met dit zonnepark op te wekken duurzame energie kan worden vergeleken met het energieverbruik van ongeveer 17.000 huishoudens. Dit is gebaseerd op algemene cijfers van het CBS, op basis waarvan een gemiddeld verbruik in Nederland geldt van 2.790 kWh per huishouden op jaarbasis.³
- B. **Energiepark zon + wind:** het tweede ontwikkelscenario omvat een zonnepark met een opgesteld vermogen van ca. 46,1 MWp en twee windturbines met een gezamenlijk vermogen van ca. 10 MWp. Het op te wekken vermogen van het onderdeel zon kan vergeleken worden met het verbruik van ca. 15.500 huishoudens. Met dit scenario vindt een CO₂-reductie plaats van 26.340 ton op jaarbasis.

1 _____

³ <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/81528NED/table?fromstatweb>

Panelen

Panelen worden in een oost-westopstelling geplaatst en krijgen een hoogte van ca. 2,5 meter (hoogte nok dakopstelling). De oost-west opstelling zorgt voor een dakjesvorm, waarbij een open ruimte blijft van 30 cm in de nok van de dakopstelling. Tussen de paneelrijen onderling blijft XXX vrij. De panelen zelf tot slot, worden niet strak tegen elkaar gemonteerd op de paneeltafels, zodat ook tussen de cellen brede naden open blijven ten behoeve van de doorvoer van hemelwater. Het laagste punt van de panelen hangt op ca. 80 cm boven de grond. Het totaal aantal panelen komt op ca. 105.000 panelen.

Trafostations en omvormers

Naast panelen zijn ook omvormers en ruimtes noodzakelijk die dienst doen als behuizing van de trafostations. Vooral nog wordt uitgegaan van containers (20 ft) voor de trafostations. De ruimtes worden uitgevoerd in een donkere kleurstelling, namelijk gepoedercoat dennengroen. De ruimtes kunnen afhankelijk van de gekozen installatie tevens de omvormers huisvesten, maar omvormers kunnen ook aan de achterzijde van de panelen bevestigd worden. In beide situaties nemen de omvormers geen extra ruimtebeslag in.

Voor de situering van de trafostations zijn twee mogelijke opties onderzocht. De eerste vormt een logische situering langs een centrale lijn, in dit geval langs de centraal gelegen Hillenweg. Daarnaast is een variant uitgewerkt waarmee de omvormers worden geplaatst op gelijke hoogte met de lijnopstelling van de panelen. In de komende periode wordt in nader overleg met onder andere de EPC-aannemer welke een definitieve keuze gemaakt.

Er zal bij het punt van de aansluiting met de transportkabel een overdrachtpunt middenspanningstation van de netwerkbeheerder en een (klant)koppelstation worden geplaatst.

Hekwerk

Met het oog op de publieke veiligheid dient tot slot een hekwerk te worden geplaatst om het park ontoegankelijk te maken voor onbevoegden en groot wild. Het hekwerk wordt maximaal 2 meter hoog en uitgevoerd in een dennengroene kleur, in lijn met de trafostations. Voor een eenduidig beeld wordt de kleurstelling van het hekwerk en de trafo's op elkaar afgestemd. Zoals eerder aangegeven wordt de onderzijde van het hekwerk op enkele locaties onderbroken met een opening van 15 x 15 cm, zodat grondgebonden zoogdieren van het gebied gebruik kunnen blijven maken. Ook worden uitstapplaatsen in het hekwerk gerealiseerd, zodat eventueel groot wild dat per abuis het terrein weet te betreden niet ingesloten raakt en het gebied veilig weer kan verlaten.

Ontsluiting Energiepark A59

Voor de ontsluiting van het Energiepark is tevens een uitsplitsing van ontwikkelscenario's aan de orde. In beide scenario's wordt de bouwfase zorg gedragen voor een aan- en afvoerroute van bouw materiaal met zo min mogelijk overlast voor omliggende bedrijven en bewoners in de omgeving. Alle installaties voor het Energiepark worden per vrachtauto aangevoerd. Initiatiefnemers stemmen tijdens bouwperiode het bouwverkeer zo veel mogelijk op elkaar af om de eventuele hinder te beperken. Voorafgaand aan de aanvang van de bouwwerkzaamheden, worden de aan- en afvoerroutes voor het bouwverkeer met de gemeente afgestemd. Vervolgens worden omwonenden en omliggende bedrijven vroegtijdig over deze rijroutes en het bouwverkeer geïnformeerd. De scenario's worden hieronder weergegeven.

A. Ontwikkelscenario Energiepark zon

Binnen het scenario waarin enkel een zonnepark wordt ontwikkeld, wordt voor de ontsluiting van het gebied gebruik gemaakt van de Hillenweg. De Hillenweg doorsnijdt het projectgebied en wordt uitsluitend gebruikt ter ontsluiting van de omliggende agrarische percelen (via de daartoe aangelegde duikers in de watergangen aan weerszijden van de weg). Deze weg loopt aan de noordzijde bij de A59 dood en is toegankelijk via de RWZI aan de zuidzijde alsook via de zuidelijk gelegen woonwijk. Voor het bouwverkeer

is alleen de route via het RWZI geschikt. Om van deze route gebruik te kunnen maken worden momenteel gesprekken gevoerd het Waterschap Brabantse Delta.

B. Ontwikkelingsscenario Energiepark zon + wind

Voor de ontsluiting van het Energiepark inclusief wind wordt vanaf de Statendamweg een eigen toe- en afrit aangelegd. Deze toe- en afrit wordt gebruikt voor de aanleg van het Energiepark en zal ook na voltooiing van de bouwfase als permanente toegangsweg voor verkeer voor onderhoud en beheer dienen. Hierbij wordt opgemerkt dat deze ontsluiting enkel wordt gebruikt voor het zonnepark indien Eneco de windturbines bouwt voordat het zonnepark wordt aangelegd. Op het moment dat zon eerst tot ontwikkeling komt, wordt voor dat planonderdeel teruggevallen op de ontsluiting volgens ontwikkelingsscenario A.

Afsluiting Hillenweg

Omdat de Hillenweg momenteel openbaar toegankelijk is, dient de weg te worden afgesloten om de publieke veiligheid te garanderen. Het afsluiten van de Hillenweg is nodig, ongeacht of dit de enige ontsluiting tot het gebied wordt of dat ook een toe- en afrit wordt gecreëerd via de Statendamweg. De Hillenweg dient als centrale ontsluiting voor het beheer en onderhoud van het zonnepark. Voor het afsluiten van de Hillenweg is een verkeersbesluit nodig op grond van artikel 15, tweede lid van de Wegenverkeerswet 1994. Dit verkeersbesluit kan op een later tijdstip wordt genomen en staat de planologische procedure niet in de weg. Het betreft bovendien geen onlosmakelijke activiteit die aan zou moeten haken bij de omgevingsvergunning in het kader van de Wabo.

2.9 Toets aan vigerend planologisch regime

Ter plaatse van de projectlocatie zijn een aantal gemeentelijke plannen van toepassing en geldt voor een beperkt deel van de gronden ook een voorbereidingsbesluit vanuit het Rijk. De volgende plannen zijn vigerend:

- “Buitengebied”, vastgesteld door de gemeenteraad van Oosterhout op 28 augustus 2014;
- “Reparatie herziening Buitengebied 2016”, vastgesteld door de gemeenteraad van Oosterhout op 27 mei 2016.
- Parapluherziening “Parkeren Oosterhout 2018”, vastgesteld door de gemeenteraad van Oosterhout op 3 juli 2018
- Voorbereidingsbesluit “Zuid-West 380 kV Oost (Rilland – Tilburg)”, vastgesteld door de Minister van Economische Zaken en Klimaat en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op 8 oktober 2019.

Voor het zonnepark zijn de bestemmingsplannen ten aanzien van het buitengebied en het voorbereidingsbesluit relevant. De parapluherziening heeft gelet op de aard van onderhavige ontwikkeling geen relevantie voor het plan. Het beoogde zonnepark brengt geen parkeerbehoefte met zich mee. Deze parapluherziening wordt daarom verder buiten beschouwing gelaten.

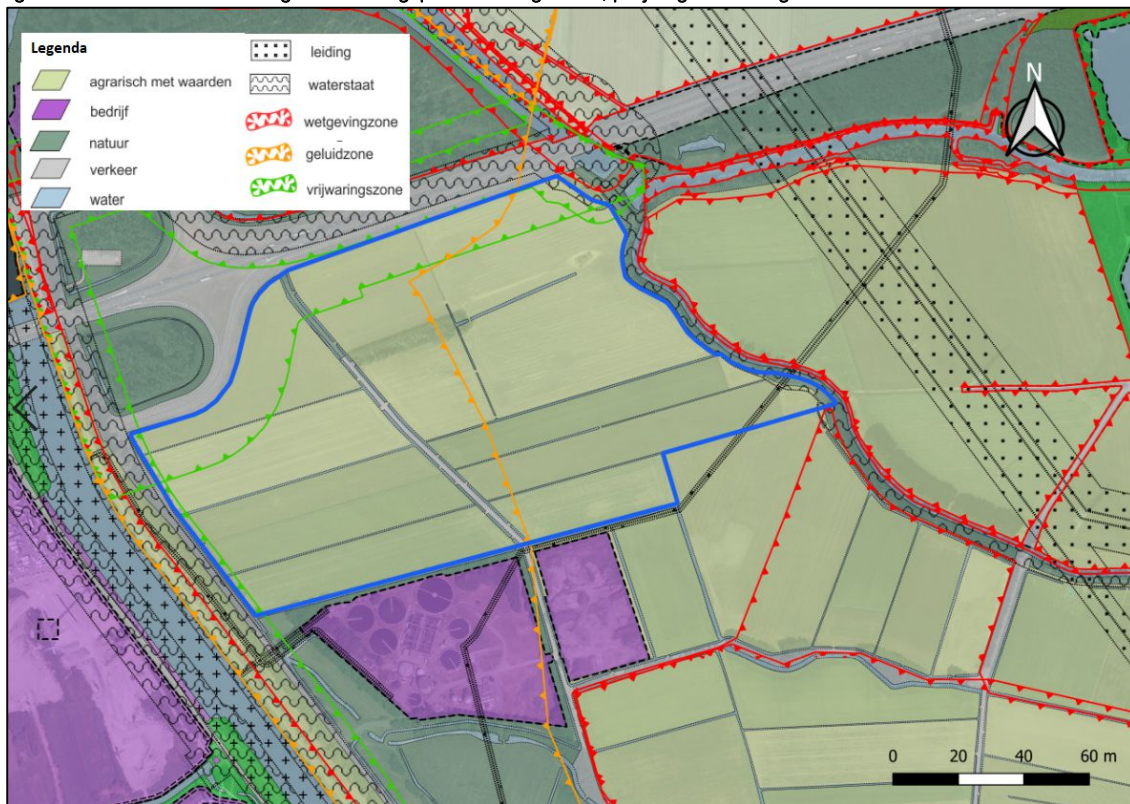
Bestemmingsplan Buitengebied, inclusief Reparatie herziening

Ter plaatse van het zonnepark is bestemmingsplan “Buitengebied” vigerend. Naar aanleiding van een uitspraak van de Raad van State zijn delen van dat plan vernietigd en heeft de gemeente betreffende planonderdelen herzien. Hiertoe is op 27 mei 2016 het bestemmingsplan “Reparatie herziening buitengebied” vastgesteld. De twee plannen dienen in samenhang met elkaar te worden gezien, waarbij geldt dat de reparatieonderdelen de oorspronkelijke (vernietigde) planonderdelen van bestemmingsplan “Buitengebied” vervangen. Voor het overige is het oorspronkelijke bestemmingsplan nog vigerend.

De locatie kent op basis van het bestemmingsplan in hoofdzaak de bestemming ‘Agrarisch met waarden – Landschap’. Voor een beperkt deel gelden ook de bestemmingen ‘Natuur’, ‘Verkeer’ en ‘Water’. De zuidoostgrens wordt doorsneden door de dubbelbestemming ‘Leiding – Riool’. Verder gelden een aantal gebiedsaanduidingen, te weten:

- gebiedsaanduiding geluidzone – industrie;
- gebiedsaanduiding vrijwaringszone – weg;
- gebiedsaanduiding vrijwaringszone – dijk;

figuur 12. Uitsnede verbeelding bestemmingsplan "Buitengebied", projectgebied aangeduid in blauw

- Agrarisch met waarden – Landschap: Het overgrote deel van de projectlocatie kent de hoofdbestemming 'Agrarisch met waarden – Landschap'. Deze gronden zijn bestemd voor het behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van de onderscheidene gebieden en agrarisch gebruik, zowel bedrijfsmatig als hobbymatig. Met de bestemming samenhangende nevenactiviteiten en bij de bestemming behorende voorzieningen zijn eveneens toegestaan. Binnen deze bestemming is de aanleg van een zonnepark niet toegestaan. In de genoemde bestemmingsregeling is daarnaast een vergunningstelsel opgenomen voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden. Dit stelsel is niet van toepassing wanneer het werken en werkzaamheden betreffen met een diepte van minder dan 50 cm. Van de in het artikel opgenomen werken en werkzaamheden is slechts één onderdeel van toepassing op het plan:
 - Beplanten van gronden met houtgewas hoger dan 1 meter.

Deze activiteit kan slechts worden toegestaan indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de natuur- en landschappelijke waarden. Voor het zonnepark is door Smartland Landschapsarchitecten een landschappelijk inpassingsplan opgesteld. In dit plan wordt expliciet rekening gehouden met de waarden en kenmerken van het landschap en met de aanwezige natuurwaarden. Verder wordt opgemerkt dat geplande beplanting in het ontwerp hoger kan worden dan 1 meter, maar dit bij de aanplant ervan naar verwachting niet is. Van onevenredige aantasting is geen sprake. De ruimte voor de landschappelijke inpassing is vergroot op verzoek van de gemeente. De wijze van invulling van de inpassing is gelijk gebleven aan van Landschappelijk inpassingsplan, Smartland Landscape Architects, december 2020. Daarna is het plan nog verder uitgewerkt naar wens van de gemeente, zie ook paragraaf 2.5. Zie daartoe de tekening in bijlage 8.

- Verkeer en Water: Ook voor de gronden met de bestemming 'Verkeer' en 'Water' geldt dat de oprichting van een zonnepark niet mogelijk is, daar deze bestemmingen wegen en watergangen en al het daarbij behorende regelen. De bestaande wegen en watergangen blijven echter gehandhaafd en vrij van panelen en andere objecten, waardoor hier geen strijdigheden ontstaan.
- Natuur: Voor de bestemming 'Natuur' geldt het volgende. Deze gronden zijn hoofdzakelijk bestemd voor de instandhouding, het herstel en/of de ontwikkeling van natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische en abiotische waarden. Dit betreft een zeer beperkt deel van de projectlocatie, namelijk het noordelijke gedeelte van de Hillenweg en een smalle strook langs het oosten van de locatie. Ook binnen deze zone worden geen panelen gerealiseerd. Wel wordt aan de noordzijde van de Hillenweg een hekwerk geplaatst, waardoor een strijdigheid ontstaat. Langs de oostzijde worden een aantal ingrepen voorzien ter versterking van de natuurwaarden aldaar, alsmede in het kader van een goede landschappelijke inpassing van het zonnepark. Deze ingrepen leiden niet tot een vergunningplicht voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden. De vergunning is daarmee alleen nodig in verband met het hekwerk ter hoogte van de Hillenweg.
- Leiding – Riool: Door de zuidoostelijke punt van de locatie loopt een rioolleiding wat van en naar RWZI Dongemond leidt. Hiertoe is de dubbelbestemming 'Leiding – Riool' opgenomen, waarmee naast de andere daar voorkomende bestemmingen tevens de rioolleiding planologisch is geregeld. Ter plaatse van deze strook mag in principe niet worden gebouwd en gelden beperkingen ten aanzien van werken en werkzaamheden. Het zonnepark houdt rekening met deze leiding. De zone blijft dan ook vrij van panelen en andere objecten. Ook van de aanleg van diepwortelende of hoogopgaande beplanting is geen sprake. Wel dient de punt van het plangebied middels een kabel te worden betrokken bij de rest van het zonnepark, zodat de kabel op enig punt boven de rioolleiding langs loopt. Hiertoe wordt te zijner tijd overleg gevoerd met de leidingbeheerder. Uit een informeel vooroverleg is reeds gebleken dat deze verbinding in principe mogelijk is, mits rekening wordt gehouden met de V.U.W. 2004.⁴ Deze is in het bezit van initiatiefnemer en wordt in acht genomen. Voor een nadere behandeling wordt verwezen naar paragraaf 5.3 van deze ruimtelijke onderbouwing.
- Waterstaat – Waterkering: Een beperkt deel van de projectlocatie kent tevens de dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterkering'. Deze gronden zijn behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen (in dit geval de bestemming 'Natuur') mede bestemd voor de (aanleg van de) daar gelegen hoofdwaterkering, de daarbij behorende voorzieningen alsmede de instandhouding en bescherming van die kering. Zonnepanelen mogen binnen deze bestemming niet worden opgericht. Voor werken en werkzaamheden geldt het bepaalde binnen de andere daar voorkomende bestemmingen. Binnen deze bestemming worden geen zonnepanelen of andere objecten geplaatst. De gronden worden uitsluitend benut voor een goede landschappelijke inpassing van het plan alsmede voor de versterking van de biodiversiteit / ecologische waarde binnen het projectgebied. Uit de toetsing aan de bestemming 'Natuur' is reeds gebleken dat deze ingrepen, voor zover deze samenvallen met de beschermingszone van de waterkering, niet leiden tot een vergunningplicht voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden. Dit betekent dat deze vergunning ook niet noodzakelijk is op grond van de bestemming 'Waterstaat – Waterkering'.
- Gebiedsaanduidingen
Naast de enkel- en dubbelbestemmingen zoals hierboven besproken, gelden nog een aantal gebiedsaanduidingen. Ten aanzien van de vrijwaringszone in verband met de Rijksweg A59 geldt dat binnen deze zone (het groene kader langs de weg) geen gebouwen mogen worden gebouwd, met het oog op mogelijk toekomstige wegverbredingen. Bouwwerken, zoals constructies voor zonnepanelen

1

⁴ Voorwaarden betreffende de Uitvoering en instandhouding van Werken door, resp. van derden, in de nabijheid van zuiveringstechnische eigendommen (persleidingen, rioolgemalen en zuiveringen e.d.) van het waterschap Brabantse Delta

of trafostations, zijn echter niet uitgesloten, omdat het geen gebouwen betreffen. De vrijwaringszone in verband met de A59 vormt daarom geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling. De geluidzone in verband met industrie vormt eveneens geen belemmering, omdat een zonnepark niet kan worden getypeerd als geluidgevoelig object. Verder geldt dat rekening moet worden gehouden met de vrijwaringszone in verband met de dijk. Panelen worden niet binnen deze zone geplaatst. Dit onderdeel komt verder aan bod in paragraaf 4.3 (waterparagraaf) van voorliggende ruimtelijke onderbouwing.

Conclusie bestemmingsplantoets per planonderdeel

De realisatie van een grondgebonden zonnepark bestaat uit de volgende planonderdelen/objecten:

- Draagconstructie
- Zonnepanelen
- Omvormers
- Traforuimtes
- Hekwerk
- Maatregelen landschappelijke inpassing en biodiversiteit

Op grond van het vigerende bestemmingsplan is de aanleg van een grondgebonden zonnepark niet mogelijk. Het doorlopen van een planologische procedure is noodzakelijk om de beoogde toekomstige situatie vergund te krijgen.

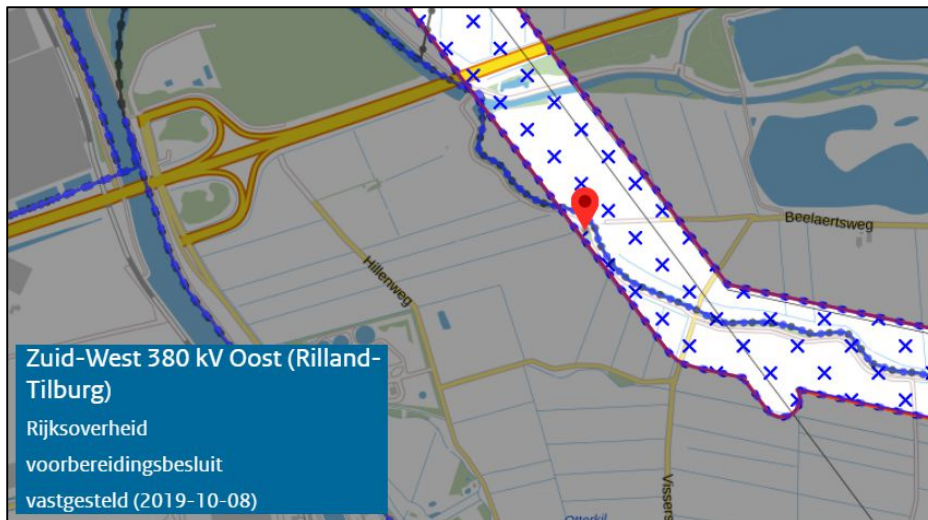
Bij het aanvragen van de omgevingsvergunning 'planologisch strijdig gebruik' worden ook de overige vergunningplichte onderdelen aangevraagd. Voor dit park gaat dat in ieder geval om het plaatsen van de zonnepanelen en het plaatsen van het hekwerk. Daarnaast is sprake van het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden, bestaande uit de aanplant van houtgewas hoger dan 1 meter.

Op grond van artikel 2.3, tweede lid, Besluit omgevingsrecht (Bor) in samenhang met Bijlage II, artikel 2, aanhef en onder 18 van het Bor, kunnen nutsvoorzieningen voor onder andere de duurzame opwekking van elektriciteit vergunningvrij worden gerealiseerd indien de nutsvoorziening maximaal 15 m² bedraagt en niet hoger is dan 3 meter. Gelet hierop kunnen de ruimtes voor de trafostations in dit ontwerp vergunningvrij worden gerealiseerd. Voor dit planonderdeel is het daarom niet nodig een omgevingsvergunning (voor het bouwen of een planologische afwijking) aan te vragen.

Vorbereidingsbesluit Zuid-West 380 kV Oost (Rilland – Tilburg)

Het Rijk is voornemens een (ondergrondse) 380 kilovolt hoogspanningsverbinding aan te leggen tussen Rilland en Tilburg. Hiertoe wordt een Rijksinpassingsplan opgesteld. Om te voorkomen dat zich in de tussentijd ontwikkelingen voordoen waardoor de gronden minder geschikt worden voor de aanleg van deze verbinding, heeft het Rijk een voorbereidingsbesluit genomen, dat sinds 12 oktober 2019 van kracht is. Op grond van dit besluit geldt binnen het besluitgebied een verbod om zonder omgevingsvergunning bepaalde werken en werkzaamheden te verrichten en het bestaande gebruik van gronden en bouwwerk te wijzigen in een aantal gevoelige en gevaarlijke functies. Figuur 13 toont het besluitgebied behorende bij het voorbereidingsbesluit.

figuur 13. Aanduiding besluitgebied Vorbereidingsbesluit Zuid-West 380 kV Oost (Rilland – Tilburg)

Op grond van het voorbereidingsbesluit is een omgevingsvergunning vereist voor:

- a. het aanbrengen of rooien van beplanting en bomen;
- b. het aanleggen van wegen of paden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. het uitvoeren van groundbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en het aanleggen van drainage.
- e. Het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren.

Verboden gebruik betreft de uitvoering van activiteiten met en/of opslag van gevaarlijke stoffen onder andere in het kader van de Wet milieubeheer. Eveneens verboden is de realisatie van gevoelige bestemmingen, zoals woningen en scholen.

Een beperkt deel van het zonnepark overlapt met de gronden binnen het besluitgebied. Het betreft een smalle strook langs de oostzijde van het projectgebied, dat samenvalt met de bestemming 'Natuur' en dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterkering' uit het vigerende bestemmingsplan "Buitengebied". Binnen deze gronden worden geen panelen en andere objecten opgericht. Daarnaast is geen sprake van de realisatie van de in het besluit genoemde functies. Ook van de (zonder omgevingsvergunning) verboden werken en werkzaamheden is geen sprake. Ter plaatse wordt enkel voorzien in een bloemrijk grasveld zonder dat sprake is van het aanbrengen van beplanting en/of bomen. Van strijdigheid met het voorbereidingsbesluit is daarom geen sprake.

3 Locatieomschrijving

3.1 Functionele structuur

Het projectgebied betreft in de huidige situatie agrarisch gebied. Binnen of aangrenzend aan het plangebied zijn geen woonfuncties geprojecteerd. Op grotere afstand van de projectlocatie zijn deze wel te vinden. Overige functies die binnen en in de directe nabijheid van de locatie zijn gesitueerd zijn:

- Bedrijven
- Natuur
- Infrastructuur.

De verschillende functies worden hieronder nader besproken.

Wonen en vergelijkbare functies

In de omgeving van de projectlocatie kunnen de volgende woonbestemmingen of daarmee te vergelijken bestemmingen worden gesignaleerd:

- Kloosterhoeve in Raamdonksveer: gelegen op ca. 870 meter ten noordoosten van de projectgrens. Betreft weliswaar een maatschappelijke bestemming, maar ten behoeve van zowel langdurig als kortdurig verblijf van mensen met Huntington en heeft daarmee een woon-zorgfunctie.
- Woningen in kern Raamdonksveer (gem. Geertruidenberg): meest nabijgelegen woning op ca. 1.150 meter richting het oosten.
- Woonwijk Dommelbergen: ca. 1.080 meter vanaf de zuidgrens van het projectgebied.
- Bedrijfswoningen Statendamweg: op ca. 490 meter vanaf de zuidgrens van het projectgebied.
- Stelvenseweg: een woonbestemming en enkele agrarische bedrijfswoningen. De woonbestemming ligt een afstand van ca. 1.190 ten noordwesten.

Natuur

Op basis van het bestemmingsplan liggen binnen en rondom de locatie diverse natuurbestemmingen. Uit de beoordeling van provinciaal beleid en natuur (paragraaf 4.3.4 en 5.11) blijkt dat het gebied tevens grenst aan het Natuurnetwerk Brabant en een ecologische verbindingszone. Van een ligging in Natura 2000-gebieden is geen sprake. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied betreft de Biesbosch, gelegen op een afstand van ca. 3,5 kilometer ten opzichte van de projectlocatie. Op ca. 2 kilometer afstand tot het projectgebied ligt tot slot een stiltegebied. Het betreft stiltegebied 'Willemspolder'.

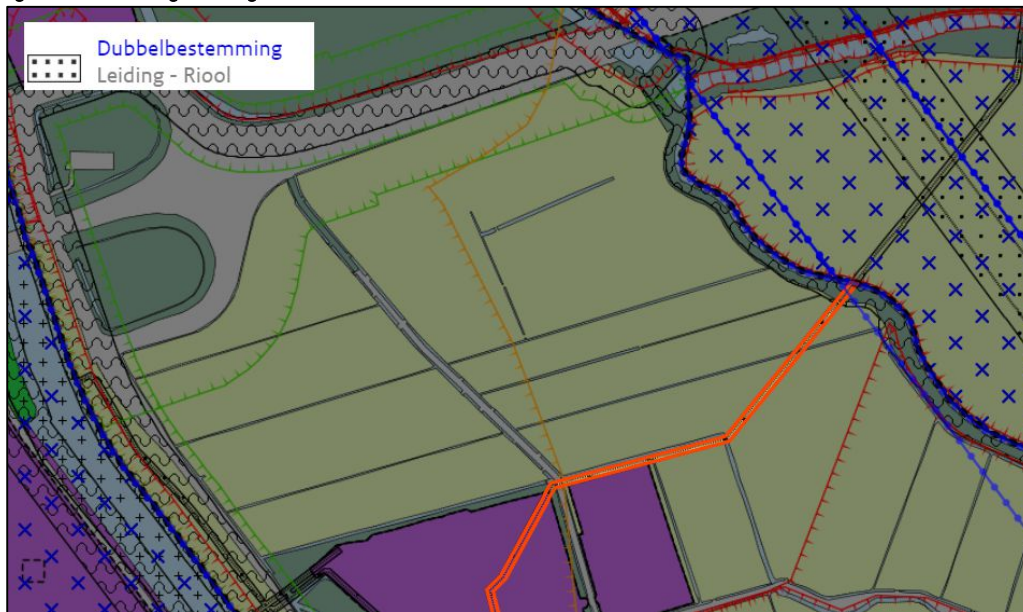
Bedrijven

Ten noorden en noordwesten van het projectgebied zijn, binnen Geertruidenberg, diverse (agrarische) bedrijven en kassen gesitueerd. Ten noorden van het projectgebied is aan de Statendamweg tevens een composteerinrichting geprojecteerd.

Aan de overzijde van het water langs de Statendamweg is een bedrijventerrein gelegen. Het betreft bedrijventerrein Weststad III, waarbinnen geluidszoneplichtige inrichtingen tot maximaal milieucategorie 5 zijn toegestaan. Op dit terrein zijn tevens zes windturbines aanwezig.

Daarnaast grenst de locatie met de zuidgrens aan RWZI Dongemond. Een ondergrondse rioolleiding voor afvalwater loopt naar de RWZI en doorkruist het oostelijke puntje van het projectgebied.

figuur 14. Situering riolering RWZI

Infrastructuur

Diverse vormen van infrastructuur liggen binnen en rondom de projectlocatie.

- Weginfrastructuur: Aan de noordzijde van het projectgebied is de A59 gesitueerd. Daarnaast wordt de locatie doorsneden door de centraal gelegen Hillenweg en wordt de westzijde van het plangebied begrensd door de Statendamweg. Vanaf de op- en afritten van de A59 is daarnaast een nieuwe ontsluitingsweg gelegen richting de Statendamweg.
- Water: Langs de westzijde van het projectgebied is het Wilhelminakanaal gelegen. Dit kanaal wordt gebruikt voor binnenscheepvaart. Hier is tevens een waterkering gelegen, waarvoor de dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterkering' is opgenomen. Ten noordoosten ligt het water De Donge. Langs de oostzijde loopt het Kromgat. Ook hier is sprake van een waterkering met bijbehorende dubbelbestemming.
- Hoogspanningsverbinding: op dit moment loopt direct ten oosten van de locatie een 150 kV hoogspanningsverbinding. Zoals uit paragraaf 2.9 is gebleken, heeft het Rijk het doel hier een 380 kV hoogspanningsverbinding te realiseren.
- Buisleidingen: Langs de Statendamweg liggen diverse buisleidingen. Het gaat om een rioolleiding langs de westzijde van het plangebied, die van en naar de RWZI leidt. Eenzelfde leiding ligt aan de andere zijde van de RWZI, waar deze het meest zuidoostelijke puntje van het projectgebied doorkruist. Aan de Statendamweg ligt, meer richting het zuiden, tevens een leidingstrook. De kortste afstand tot de dubbelbestemming 'Leiding – Leidingstrook' bedraagt ca. 700 meter. Het gaat hier onder andere om transport van brandstof via buisleidingen en een ondergrondse persleiding voor afvalwater. Ter hoogte van deze leidingstrook is tevens het tracé van de 'Structuurvisie buisleidingen 2012 – 2035' gelegen. Het betreft een Rijksstructuurvisie in het kader van het Barro/Rarro. De leidingen binnen de leidingzone, liggen iets noordelijker ten opzichte van het tracé op basis van voornoemde structuurvisie.

3.2 Landschappelijke structuur

In het vigerende bestemmingsplan “Buitengebied” is informatie opgenomen over de landschappelijke structuur van de Oranjepolder. Daarvoor geldt dat het landschap in Oosterhout zich kenmerkt door open agrarische gebieden en agrarische coulisselandschappen. Door de ligging op de overgang van klei naar zand, komen in het buitengebied van Oosterhout vier landschapsstructuren voor. Dit zijn de zeekleizone, de randzone, de veenzone en de zandzone. De Oranjepolder valt binnen de zeekleizone.

De kenmerkende onderdelen van de zeekleizone zijn de polders met kreken, killen en sloten en (in oorsprong) ook de afwezigheid van bebouwing. Van de oorspronkelijke structuur is weinig nog herkenbaar, omdat de kreken, killen, sloten en verkaveling totaal zijn veranderd door ruilverkavelingswerken, de polders doorsneden zijn met (grote) infrastructurele werken (de kanalen, haven, twee autosnelwegen) en omdat grote delen van de polders zijn bebouwd (Dommelbergen, Weststad). Samenhang tussen landschapsvormende elementen is er dan ook nog nauwelijks.

Het Kromgat is een beeldbepalend element, waaruit de ontstaansgeschiedenis van het landschap zich laat aflezen. Voor het Wilhelminakanaal geldt dit niet; deze is uit een oogpunt van functionaliteit ontstaan (gegraven). Door de beplanting erlangs heeft het Wilhelminakanaal zich wel gevoegd in het landschap en is door zijn functie zeer structuurbepalend.

Aan het verkavelingspatroon van de Oranjepolder is te zien dat het hier om een laag gelegen (van oorsprong zeer nat) gebied gaat, met als kenmerk veel sloten en smalle kavels. In de overige polders is het verkavelingspatroon zodanig veranderd, dat de samenhang met het natuurlijke systeem verloren is gegaan.

De polders tussen de rijksweg A27 en het Wilhelminakanaal, waaronder de Oranjepolder, missen de verre uitzichten wegens dominante structuren op de achtergrond of dichtbij in het blikveld, o.a. de bebouwingsrand van Dommelbergen, de waterzuiveringsinstallatie en het Wilhelminakanaal.

3.3 Motivering locatiekeuze Energiepark A59

Het Energiepark wordt ingeklemd tussen de Rijksweg A59, de Statendamweg, het Kromgat en de rioolwaterzuiveringsinstallatie Dongemond (RWZI Dongemond). Voor deze plek is gekozen omdat het zonnepark ingesloten en verdiept ligt tussen infrastructuur, het bedrijventerrein Weststad III, het Wilhelminakanaal, de A59 en de RWZI Dongemond. Hiermee kan er een goede overgang ontstaan tussen infrastructuur en stedelijk gebied en het oostelijk gelegen natuurlijk landschap.

Aan het benoemen van de Oranjepolder als locatie voor het Energiepark A59 als geheel gaat een lange geschiedenis vooraf. Het Rijk en het InterProvinciaal Overleg (IPO) namens de provincies hebben begin 2013 afspraken gemaakt over het opstellen van 6.000 MW ‘Wind op land 2020’ en de verdeling van deze windopgave over de provincies. De Provincie Noord-Brabant heeft hierin een aandeel van 470,5 MW. In het Nationaal Energieakkoord (september 2013) is deze afspraak overgenomen door alle partijen. Per 1 januari

2015 hebben alle provincies de ruimte voor windenergie op land in ruimtelijke plannen vastgelegd. De provincies richten zich daarna op de gebiedsinpassing en vergunningverlening.

De opgave voor windenergie voor Oosterhout is onderdeel van de afspraken 'Wind op land' die in 2013 tussen provincies en het Rijk gemaakt zijn. Voor het plaatsen van een windpark zijn regels en voorwaarden gesteld. Door het Rijk zijn bijvoorbeeld richtlijnen afgegeven voor zoekgebieden voor de productie van energie uit zon en wind. Deze gebieden moeten zoveel mogelijk worden gecombineerd met bestaande infrastructuur. Windmolens zijn daarnaast gebonden aan wettelijke normen voor geluidshinder, radarverstoringen en slagschaduw, en aan overige wet- en regelgeving bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid en natuur(bescherming). Als laatste moet het realiseren van de windmolens technisch mogelijk zijn en zijn beschikbare locaties afhankelijk van medewerking door grondeigenaren.

Uiteindelijk zijn als mogelijke locatie voor de afspraken met de provincie twee locaties in beeld geweest; de Oranjepolder (Energiepark A59) en Industrierrein Vijf Eiken. Deze laatste locatie is in die periode afgevallen vanwege de mogelijke radarverstoringen op het vliegverkeer die de windmolens daar zouden kunnen veroorzaken. De locatie Oranjepolder is geschikt bevonden omdat op deze locatie kan worden voldaan aan richtlijnen en wet- en regelgeving en een goede ruimtelijke ordening. De windturbines in het Energiepark komen tevens te staan in het verlengde en nabijheid van de al aanwezige windturbines op Weststad en grootschalige bedrijventerreinen en bij bestaande infrastructuur als de A59.

Bij het vaststellen van de 'Routekaart Energietransitie 2019-2022' is uitgebreid gesproken over grootschalige energieopwekking met zonneweiden. De gemeenteraad heeft aangegeven in het kader van zorgvuldig ruimtegebruik zo min mogelijk (landbouw)gronden te willen benutten voor grootschalige zonneparken. Om die reden zijn, op voorstel van het College, slechts twee locaties benoemd als geschikt voor grootschalige zonneparken.

In 2018 zijn 16 locaties, door marktpartijen aangedragen, voor de grootschalige productie van duurzame energie met zonnepanelen in de gemeente Oosterhout beoordeeld. Daarvan lagen er 11 rondom Oosteind (zes langs A27, drie ten noorden en drie ten zuiden van Oosteind), drie ten westen van Dorst, en één ten noorden van Oosterhout (Oranjepolder, Energiepark A59).

Al deze locaties zijn door gemeente Oosterhout afgewogen op mogelijke effecten op de omgeving (onder meer gevolgen voor natuur, water, ruimtelijke ordening en historische betekenis). Ook zijn in deze beoordeling de richtlijnen van het Rijk betrokken dat deze locaties zoveel mogelijk moeten worden gecombineerd met bestaande infrastructuur. Bij de Bavelse Berg is dat de A27, voor Oranjepolder zijn dat Weststad, de A59 en het Wilhelminakanaal. Zowel het gebied van het Energiepark A59, als dat van de Bavelse Berg, worden extensief gebruikt (agrarisch gebruik) en liggen op ruime afstand van woningen. Besloten is daarom door het gemeentebestuur de twee locaties Oranjepolder en naast de Bavelse Berg (Dorst) in de Routekaart energietransitie 2019-2022 te benoemen als geschikte locaties voor grootschalige opwekking van zonne-energie.

Op 16 januari 2023 heeft een zitting plaatsgevonden bij de Rechtbank Zeeland-West-Brabant, naar aanleiding van het ingestelde beroep door de Milieuvereniging Oosterhout. De rechtbank heeft in haar uitspraak van 27 februari 2023 bepaald dat het locatieonderzoek/de alternatievenafweging niet volstaat als onderbouwing van de locatiekeuze. De rechtbank is van oordeel dat de keuze over waar binnen de gemeente een zonnepark mogelijk is, mede afhankelijk is van een afweging tussen mogelijke locaties. Dat een locatie niet ongeschikt is voor een zonnepark is derhalve niet genoeg; het college zal in het kader van een goede ruimtelijke ordening ook moeten motiveren waarom die locatie meer geschikt is dan alternatieve locaties.

Van belang is dat het niet aan initiatiefnemer en ook niet aan de gemeente is om alternatieve locaties aan te dragen. Wel is het aan de gemeente om een locatieafweging te maken op basis van concreet voorhanden zijnde initiatieven. Enkel wanneer een aangedragen alternatief aanmerkelijk minder bezwaren kent kan gemeente anders doen besluiten. Dit volgt onder andere uit een uitspraak van de Afdeling

(ECLI:NL:RVS:2023:414) van 1 februari 2023, en uit de vaste jurisprudentielijn daaromtrent. De standaard overweging van de Afdeling is als volgt:

“Ten aanzien van de omgevingsvergunning geldt verder dat het college dient te beslissen omtrent het verlenen van een omgevingsvergunning voor het project, zoals daarvoor vergunning is aangevraagd. Voorts geldt dat - indien een project op zichzelf aanvaardbaar is - het bestaan van alternatieven slechts dan tot het onthouden van medewerking nopen, indien op voorhand duidelijk is dat door verwezenlijking van één of meerdere alternatieven een gelijkwaardig resultaat kan worden bereikt met aanmerkelijk minder bezwaren.”

Een alternatievenonderzoek dient dus gericht te zijn op:

1. Een concreet alternatief project (zoals een ingediende aanvraag om omgevingsvergunning)
2. Waarmee een gelijkwaardig resultaat kan worden bereikt
3. Én waar aanmerkelijk minder bezwaren tegen zijn.

Dergelijke initiatieven – die voldoen aan de genoemde vereisten – lagen niet voor op het moment dat het oorspronkelijke besluit voor de realisatie van het zonnepark werd genomen.

Gelet op de uitspraak van de rechtbank is een nieuw afwegingskader opgesteld. Het ‘Afwegingskader Zonneparken Buitengebied Oosterhout’ (hierna: het Afwegingskader) wordt nader besproken in paragraaf **XXX**. Het Afwegingskader biedt concrete criteria en een tweetal randvoorwaarden op basis waarvan de gemeente een aangedragen initiatief voor de realisatie van een zonnepark in het buitengebied kan beoordelen. Aan de hand van dit Afwegingskader is vervolgens een tweetal locaties beoordeeld: het gaat om een locatie bij Dorst en onderhavig zonnepark binnen Energiepark A59. De beoordeling is uitgewerkt in een notitie en opgenomen in de bijlagen bij voorliggende ruimtelijke onderbouwing. Uit de toets aan de hand van de diverse criteria, blijkt dat de locatie als passend wordt gewaardeerd. Voor een integrale beschouwing op dit onderdeel wordt verwezen naar paragraaf **xxxx**.

4 Beleidskaders

4.1 Mondiaal en Europees beleid

4.1.1 Mondiaal klimaatakkoord

In december 2015 zijn (onder auspiciën van de Verenigde Naties) op de eenentwintigste klimaatconferentie in Parijs (COP21) 195 landen akkoord gegaan met een nieuw klimaatverdrag dat de uitstoot van broeikasgassen moet terugdringen. De Europese Unie heeft dit verdrag ook mede ondertekend. Hieronder de belangrijkste punten uit het akkoord:

- de gemiddelde temperatuur op de aarde mag niet meer dan 2 graden Celsius stijgen. Landen streven er naar de temperatuurstijging zelfs te limiteren tot maximaal 1,5 graden Celsius;
- de partijen zullen zo snel mogelijk hun best doen om de uitstoot van broeikasgassen en schadelijke stoffen te verminderen in combinatie met de beschikbare techniek van dat moment. Daarbij wordt rekening gehouden met verschillen tussen landen;
- er is extra inzet nodig om negatieve gevolgen van klimaatverandering aan te pakken en de hoeveelheid broeikasgassen terug te brengen zonder dat dit de voedselproductie in gevaar brengt;
- alle partijen moeten financieel bijdragen aan het verlagen van de hoeveelheid broeikasgassen en onderzoek doen naar klimaatbestendige ontwikkelingen;
- het verdrag is bindend en de landen verplichten zich het na te leven.

Tijdens de klimaatconferentie van Glasgow (COP26) is de balans opgemaakt van het resultaat uit bovenstaande acties en zijn nieuwe afspraken vastgelegd. De belangrijkste onderdelen hieruit zijn:

- In lijn met de temperatuurdoelstelling van Parijs (beneden +2 graden en indien mogelijk +1,5 graden) moeten de deelnemende landen uiterlijk eind 2022 met aangescherpte klimaatdoelen voor 2030 komen;
- Er wordt een oproep gedaan om de inspanningen op te voeren in het geleidelijk verminderen van het steenkool gebruik en een einde te maken aan subsidies voor fossiele brandstoffen;
- Er gaat meet geld naar de ontwikkelingslanden om klimaatverandering tegen te gaan, vanuit de EU alleen al €100 miljoen;
- Er wordt afgesproken de ontbossing tegen 2030 te stoppen en om te keren;
- Er wordt afgesproken methaanuitstoot te verminderen;
- Er zijn regels afgesproken die voortvloeien uit het Akkoord van Parijs, waaronder het opzetten van een mondiaal handelssysteem voor CO₂-emissierechten.

De zevenentwintigste klimaatconferentie vond plaats in Sharm-el-Sheikh (COP27) en vond plaats in november 2022. Hieruit zijn geen nadere afspraken gekomen die bijdragen aan het verwezenlijken van de doelstelling zoals overeengekomen in 2015. Wel blijft de eerder vastgelegde doelstelling de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 graad in stand.

4.1.2 Europese Klimaatwet

Het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie (EU) hebben op 28 juni 2021 de Europese Klimaatwet vastgesteld. Hierin is vastgesteld dat de doelstellingen omtrent de CO₂-uitstoot te verlagen zijn aangescherpt: van 40% naar 55% ten opzichte van de uitstoot in 1990. Daarnaast geldt dat de EU in 2050 volledig klimaatneutraal dient te zijn.

Eerder gold al het korte termijn doel voor 2020 20% van het totale energieverbruik duurzaam te realiseren. Dit (tussen)doel lijkt te zijn gehaald, en wel met een aandeel van 21,3%. Voor de productie en bevordering van duurzame energie is algemeen beleid opgenomen in de richtlijn hernieuwbare energie (2009/28/EG). In 2030 dient conform het genoemde beleid de volgende tussenstap te zijn gezet en dient ten minste 32% van de totale energiebehoefte te worden vervuld met hernieuwbare energie.

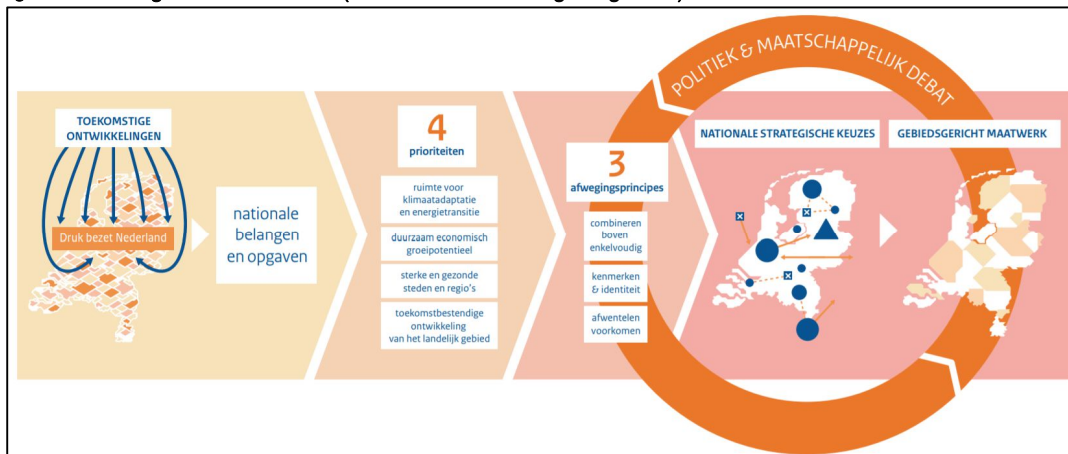
4.2 Rijksbeleid

4.2.1 Nationale Omgevingsvisie

Per 11 september 2020 is de Nationale Omgevingsvisie vastgesteld. Hierin zijn de kaders van het nieuwe rijksbeleid opgenomen. In het kader van de nahangprocedure kunnen in de Nationale omgevingsvisie nog opmerkingen en wensen van de Tweede Kamer worden verwerkt. Deze Omgevingsvisie vervangt de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012). De NOVI is een instrument van de nieuwe Omgevingswet en loopt vooruit op de inwerkingtreding van die wet. Vanwege het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet komt de NOVI als structuurvisie uit onder de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Zodra de Omgevingswet in werking is getreden, zal deze structuurvisie gelden als de Nationale Omgevingsvisie, zoals in de nieuwe wet bedoeld.

In de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) wordt door het Rijk een langetermijnvisie gegeven op de toekomstige ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. De NOVI bestaat uit een visie, toelichting en uitvoeringsagenda. De combinatie van deze drie documenten zorgt voor een toetsing die leidt tot nationale strategische keuzes en gebiedsgericht maatwerk.

figuur 15. Afwegen met de NOVI. (Bron: Nationale Omgevingsvisie)

De NOVI beschrijft een toekomstperspectief met de ambities: wat willen we bereiken? Vervolgens worden de 21 nationale belangen in de fysieke leefomgeving en de daaruit voortkomende opgaven beschreven. Die opgaven zijn in feite het verschil tussen de ambitie en de huidige situatie en verwachte ontwikkelingen.

De vier prioriteiten

De Uitvoeringsagenda beschrijft de vier prioriteiten. De opgaven uit de toelichting kunnen veelal niet apart van elkaar worden aangepakt. Als een samenhangende, integrale aanpak nodig is, over de sectoren heen, vraagt dit een andere inzet. De samenhang tussen opgaven manifesteert zich rond vier prioriteiten.

1. Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie
2. Duurzaam economisch groeipotentieel
3. Sterke en gezonde steden en regio's
4. Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied

Drie afwegingsprincipes

Het doel van de Omgevingswet is het bereiken van een balans tussen: '(a) het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit en (b) doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften'. Beschermen en ontwikkelen sluiten elkaar niet per definitie uit en kunnen elkaar zelfs versterken. Echter, gaan beschermen en ontwikkelen niet altijd en overal zonder meer samen en zijn soms echt onverenigbaar. Een optimale balans tussen deze twee vergt steeds een zorgvuldige afweging en prioritering

van ongelijksoortige belangen. Om dit afwegingsproces en de omgeving inclusieve benadering richting te geven, is in de NOVI een drietal afwegingsprincipes geformuleerd:

1. *Combineren boven enkelvoudig*
2. *Kenmerken & identiteit*
3. *Afwentelen voorkomen*

Relatie tot ontwikkeling

De ontwikkeling voorziet in de realisatie van duurzame energievoorziening voor de gemeente Oosterhout. Duurzame energie vormt een van de 21 nationale belangen zoals verwoord in het NOVI: *“Realiseren van een betrouwbare, betaalbare en veilige energievoorziening, die in 2050 CO₂-arm is, en de daarvoor benodigde hoofdinfrastructuur”*.

De rol van het Rijk uit zich onder meer in het vastleggen van doelstellingen voor de reductie van broeikasgassen en het stellen van voorwaarden en aanwijzen van gebieden voor energie-activiteiten, na afweging met andere belangen. De uiteindelijke uitvoering van projecten die gezamenlijk beantwoorden aan de landelijke doelstellingen op het gebied van energietransitie en CO₂-reductie, is aan gemeenten, RES-regio's en provincies. Alleen wanneer een ontwikkeling zodanig van omvang is dat deze op grond van de Elektriciteitswet 1998 wordt aangemerkt als grootschalige ontwikkeling van nationaal belang, dient het Rijk aan te haken en is een Rijksinpassingsplan noodzakelijk. Hiervan is bijvoorbeeld sprake indien met een zonnepark een opgesteld vermogen van 50 MW of meer wordt gerealiseerd.

De Nationale omgevingsvisie (NOVI) bevat een zonneladder. In de NOVI staat dat de duurzame opwek van elektriciteit op land door middel van zon met name op daken moet plaats vinden volgens de onderstaande 'ladder':

1. Zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen: omdat hier al sprake is van bebouwing zal het introduceren van zonnepanelen op deze plekken volgens de overheid doorgaans minder invloed hebben op de kenmerken of identiteit van een gebied.
2. Onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur: vanuit de principes hiervoor hebben de onbenutte terreinen in bebouwd gebied de tweede voorkeur.
3. Landelijk gebied: om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn. Ook in dat geval gaat de voorkeur uit naar het zoeken van slimme functiecombinaties. Hoewel natuuren landbouwgebieden daarbij niet volledig worden uitgesloten, ligt de voorkeur bij gronden met een andere primaire functie dan landbouw of natuur, zoals waterzuiveringsinstallaties, vuilnisbelten, binnenwateren of areaal in beheer van het Rijk (zoals Rijkswaterstaat, ProRail, Staatsbosbeheer), waaronder waar mogelijk bermen van spoor- en autowegen.

Deze voorkeursvolgorde houdt geen volgtijdelijkheid in. Dit wordt benadrukt door de minister van EZK in de 'Zonnebrief'⁵, waarin hij schrijft: *“Op die manier wil dit kabinet zon-PV zo veel mogelijk realiseren op daken en andere objecten en op die manier landbouwen natuurgronden zo veel mogelijk ontzien. De aard van de voorkeursvolgorde, namelijk dat deze geen volgtijdelijkheid inhoudt, blijft daarbij behouden. Dit betekent dat de Voorkeursvolgorde leidend is bij het verkennen van de mogelijkheden voor zon-PV, maar dat in de realisatie niet eerst alle daken en objecten benut hoeven te worden voordat er gewerkt kan worden aan grondgebonden zon-PV.”*⁶

Conclusie

Het beoogde initiatief draagt bij aan de verwezenlijking van het nationale belang ten aanzien van de energietransitie. Gelet op het vermogen van onderhavige productie-installatie wordt de grens van 50 MW

1 _____

⁵ [Kamerbrief over rol zonne-energie in energietransitie](#) (kenmerk: DGKE-WO / 22119653)

⁶ [Kamerbrief over rol zonne-energie in energietransitie](#) (kenmerk: DGKE-WO / 22119653), p. 2

niet overschreden. Vanuit het decentralisatieprincipe wordt door de decentrale overheden verdere invulling aan het beleid gegeven. Dit beleid wordt in de navolgende paragrafen behandeld.

4.2.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening en Regeling algemene regels ruimtelijke ordening

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) geeft de juridische kaders die nodig zijn om het vigerend ruimtelijk rijksbeleid te borgen en legt daarmee nationale ruimtelijke belangen vast. De ruimtelijke onderwerpen van nationaal belang zijn daardoor beperkt. Het bevat regels die de beleidsruimte van andere overheden ten aanzien van de inhoud van ruimtelijke plannen inperken, daar waar nationale belangen dat noodzakelijk maken. In hoofdstuk 2 van het Barro is, om de nationale belangen te beschermen per onderwerp (één onderwerp per titel) aangegeven welke beperkingen er per welk (ruimtelijk) gebied gelden. Verschillende onderwerpen uit het Barro zijn nader uitgewerkt in de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro). De verschillende nationale belangen en een toets van de ontwikkeling aan die belangen, is opgenomen in onderstaande tabel.

tabel 1. Toets aan Barro/Rarro

Titel	Nationaal belang	Relatie tot ontwikkeling
2.1	Rijksvaarwegen	Het westelijk gelegen Wilhelminakanaal betreft een Rijksvaarweg. Ten noorden van het projectgebied, op ruim 3,5 km afstand ligt de Amer, uitmondend in de Bergsche Maas. Via de Amertak, bereikt men in zuidelijke richting het Wilhelminakanaal, dat langs Oosterhout richting Dongen vaart. Langs al deze vaarwegen zijn vrijwaringszones opgenomen. Voor de vrijwaringszones langs het Wilhelminakanaal zijn de CEMT-klassen van belang. De breedte van de vrijwaringszone is afhankelijk van die classificatie. Voor het deel dat langs Oosterhout ligt, geldt klasse IV. Dit betekent dat een vrijwaringszone van 25 meter aan weerszijden van de vaarweg van toepassing is. Het projectgebied ligt op ruim 75 meter vanaf de vaarweg. Het Barro legt daarmee geen restricties op aan de ontwikkeling van het zonnepark langs deze vaarweg.
2.2	Project Mainportontwikkeling Rotterdam	Het projectgebied maakt geen deel uit van het project Mainportontwikkeling in Rotterdam.
2.3	Kustfundament	Het projectgebied is niet gelegen binnen gebieden aangewezen als kustfundament. Het kustfundament betreft uitsluitend de gehele westkust van Nederland.
2.4	Grote rivieren	De projectlocatie is niet gelegen in of nabij een van de grote rivieren. De Volkerak ligt op een afstand van ca. 28 kilometer ten westen van het projectgebied. Ten noorden ligt de Bergsche Maas. De Bergsche Maas is aangewezen als reserveringsgebied voor de lange termijn voor de Maas. De projectlocatie ligt op ruim 3,5 kilometer ten opzichte van het projectgebied. Titel 2.4 is daarom niet van toepassing.
2.5	Waddenzee en waddengebied	Het projectgebied maakt geen deel uit van het waddengebied en ligt niet in of nabij de Waddenzee. Deze titel is niet van toepassing op het project.
2.6	Defensie	In titel 2.6 van het Barro is bepaald dat bij ministeriële regeling verschillende militaire terreinen, gebieden, objecten en zones worden aangewezen, waar bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening mee gehouden moet worden. In de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro) is daar uitvoering aan gegeven. Voor Oosterhout geldt dat op de Vrachelse Heide een oefenterrein van Defensie is gesitueerd. Daarnaast ligt een deel van Oosterhout binnen de geluidszones van de militaire vliegbasis Gilze-Rijen en ligt de gehele gemeente binnen een radarverstoringgebied. Geen van deze onderwerpen vormen echter een belemmering of leveren extra beperkingen op aan de ontwikkeling van het zonnepark op Energiepark A59.

2.7	Hoofdwegen en landelijke spoorwegen	De projectlocatie wordt deels begrensd door de A59. Aan de overzijde van het Wilhelminakanaal ligt daarnaast een spoorweg. De A59 is een weg van nationaal belang (Rijksweg). In het Barro zijn gebieden reserveringsgebieden aangewezen ten behoeve van de mogelijke uitbreiding van hoofdwegen en spoorwegen, of de aanleg van nieuwe. Het projectgebied is niet gelegen ter plaatse een dergelijk reserveringsgebied.
2.8	Elektriciteitsvoorziening	In het Barro worden vestigingsplaatsen aangewezen ten behoeve van de realisatie van grootschalige elektriciteitsopwekking. Grootschalige elektriciteitsopwekking vindt plaats wanneer sprake is van een vermogen van ten minste 500 MW. De projectlocatie is niet gelegen ter plaatse van een van de vestigingsplaatsen, waardoor het zonnepark de toekomstige ontwikkeling van een grootschalige elektriciteitsvoorziening niet belemmert. Daarnaast betreft het project niet de realisatie van een elektriciteitsvoorziening met een (al dan niet gezamenlijk) vermogen van 500 MW, zodat niet wordt geraakt aan het nationale belang.
2.9	Buisleidingen van nationaal belang	Het projectgebied wordt doorkruist door een rioolpersleiding van het Waterschap Brabantse Delta. In de omgeving van het projectgebied liggen ook enkele buisleidingen. Deze leidingen zijn niet aangewezen als buisleiding van nationaal belang. Wel ligt globaal ten zuiden van het projectgebied, op een afstand van ca. 700 meter, een tracé in het kader van de nationale 'Structuurvisie buisleidingen 2012 – 2035'. Hier is sprake van buisleidingen van nationaal belang. Gelet op de aard van de ontwikkeling en de ruime afstand tot dit tracé, is geen sprake van een negatief effect op de buisleiding(en).
2.10	Natuurnetwerk Nederland	Op grond van het Barro dienen provincies gebieden aan te wijzen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De provincie Noord-Brabant hanteert hiertoe de term Natuurnetwerk Brabant NNB). Het NNB wordt besproken in zowel de provinciale beleidsparagraaf (4.3.4) als in paragraaf 5.11 met betrekking tot natuur. Van negatieve effecten is geen sprake.
2.11	Primaire waterkeringen buiten het kustfundament	De projectlocatie overlapt voor een deel met de beschermingszones van in de nabijheid gelegen waterkeringen. Het gaat hier echter niet om primaire waterkeringen buiten het kustfundament. Dit onderwerp is daarmee niet van toepassing op dit project.
2.12	IJsselmeergebied	De ontwikkeling vindt niet plaats in of in de nabijheid van het IJsselmeergebied, of binnen de gronden die zijn aangewezen als uitbreiding van het IJsselmeergebied. Dit onderdeel is niet van toepassing.
2.13	Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde	Van erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, zoals de Stelling van Amsterdam of de Nieuwe Hollandse Waterlinie is geen sprake. Dit onderdeel is niet van toepassing op het project.

Relatie tot ontwikkeling

Het Barro legt geen restricties op voor de locatie waar de ontwikkeling wordt voorzien.

4.2.3 Besluit ruimtelijke ordening (Bro)

Het Bro stelt vanuit de Rijksverantwoordelijkheid voor een goed systeem van ruimtelijke ordening juridische kaders aan de processen van ruimtelijke belangenafweging en besluitvorming bij de verschillende overheden. Onderwerpen zoals Ladder voor duurzame verstedelijking en de proceseisen voor goed ontwerp, aandacht voor de waterhuishouding (watertoets), het milieu en het cultureel erfgoed zijn allen geborgd in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). De relevante onderwerpen voor onderhavig project worden behandeld in hoofdstuk 5, waarin de ruimtelijke en milieutechnische aspecten worden behandeld in het overkoepelende hoofdstuk Omgevingsaspecten. Voor de Ladder voor duurzame verstedelijking geldt het volgende.

Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (Raad van State) blijkt dat voor de aanleg van een zonnepark het doorlopen van de Ladder voor duurzame verstedelijking niet nodig is. Dit omdat de ontwikkeling van een zonnepark niet als stedelijke ontwikkeling wordt getypeerd. Daarbij neemt de Raad van State in aanmerking dat een zonnepark zich bij uitstek niet goed leent voor realisatie binnen bestaand stedelijk gebied. Wanneer de Ladder van toepassing zou zijn op dergelijke ontwikkelingen, zou dit betekenen dat het bevoegd gezag telkens opnieuw dient te motiveren waarom de ontwikkeling niet binnenstedelijk plaats kan vinden. Dat is in het geval van een initiatief zoals voorliggende ontwikkeling, niet logisch. De Ladder voor duurzame verstedelijking hoeft daarom niet doorlopen te worden. Verwezen wordt naar de uitspraak van 23 januari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:178. De nut en noodzaak van het project zal evenwel blijken uit de navolgende beleidsparagrafen.

4.2.4 Energieakkoord voor duurzame groei

In 2013 hebben in totaal 47 veertig organisaties, waaronder de overheid, werkgevers, vakbeweging, natuur- en milieuorganisaties, andere maatschappelijke organisaties en financiële instellingen zich verbonden aan het Energieakkoord voor duurzame groei. Daarin is vastgelegd dat in 2020 14% van alle energie duurzaam moet zijn opgewekt met een verdere stijging van dit aandeel naar 16% in 2023. In het akkoord zijn tien pijlers opgenomen die moeten leiden tot een duurzame energieopwekking. Het opschalen van hernieuwbare energieopwekking vormt als tweede pijler onderdeel van het programma. Het versnellen van de productie is nodig omdat Nederland met een aandeel van 4% achterloopt op de rest van Europa. Een intensieve inzet op verschillende bronnen van hernieuwbare opwekking is daarom noodzakelijk. De lokale opwekking van energie, zoals zonne-energie, vormt daarbij één van de mogelijkheden, die eventueel gecombineerd kan worden ingezet met andere vormen van energieopwekking.

Relatie tot ontwikkeling

Het beoogde zonnepark maakt onderdeel uit van het Energiepark Oranjepolder, waarin de toepassing van zonne- en windenergie gecombineerd worden ingezet. Met de jaarlijkse productie uit een installatie van ca. 49,5 MWp (onderdeel zon), kunnen ongeveer 17.000 huishoudens worden voorzien van duurzame stroom. Het zonnepark draagt daarom bij aan de doelstellingen de energieproductie op te schalen.

4.2.5 Energierapport 2016 Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Vanuit het Klimaatakkoord van Parijs is op mondiaal niveau afgesproken dat vanaf 2050 sprake moet zijn van klimaatneutraliteit. Dat betekent dat er een balans moet zijn tussen de uitstoot en vastlegging van broeikasgasen. Gelet daarop is het nodig de nodige inspanningen te leveren de Europese afspraken voor 2020, 2030 en 2050 na te leveren, evenals de afspraken uit het hiervoor besproken Energieakkoord. Het Energierapport geeft daarom een integrale visie op de toekomstige energievoorziening van Nederland en geeft aan dat Nederland de broeikasgassen drastisch terug dient te dringen.

De Nederlandse energiehuishouding moet duurzamer en minder afhankelijk worden van eindige fossiele brandstoffen. Het kabinet wil onder meer de uitstoot van broeikasgassen in 2050 met 80-95% terugdringen op Europees niveau. Op dit moment is Nederland voor onze energievoorziening nog voor bijna 95% afhankelijk van fossiele brandstoffen.

De energietransitie heeft alleen kans van slagen als vroegtijdig en zorgvuldig het gesprek wordt aangegaan met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties over de ruimtelijke inpassing van productie, opslag en transport van energie. Zoveel als mogelijk moet gezamenlijk de afweging plaatsvinden tussen de bijdrage van een initiatief aan de energievoorziening en de overlast of risico's die dit voor omwonenden met zich meebrengt. Dit wordt de 'energiedialoog' genoemd.

Relatie tot ontwikkeling

Binnen Energiepark A59 wordt een zonnepark opgericht dat met een oppervlakte van ca. 37 ha een opgesteld vermogen realiseert van ca. 49,5 MWp. De daarmee op te wekken duurzame energie levert een CO₂-reductie van ongeveer 28.000 ton op jaarbasis op. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan het terugdringen van de CO₂-uitstoot.

Het genoemde energiedialoog vindt in dit geval plaats middels een omgevingsdialoog. Deze vorm van participatie heeft parallel aan het proces van planontwikkeling plaatsgevonden. Verwezen wordt naar hoofdstuk 5, waar onder andere de maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan wordt gemotiveerd. Ook de resultaten uit het omgevingsdialoog komen hierin aan bod.

4.2.6 Nationaal Klimaatakkoord

Om de doelen te halen die in het Klimaatakkoord van Parijs zijn afgesproken heeft Nederland gewerkt aan een nationaal Klimaatakkoord. In het Klimaatakkoord maken bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden concrete afspraken over de maatregelen waarmee de CO₂-uitstoot in Nederland gehalveerd kan worden. Verschillende sectoren (sectortafels gebouwde omgeving, industrie, landbouw en landgebruik, mobiliteit en elektriciteit) denken mee over concrete plannen.

Het centrale doel van het Klimaatakkoord is het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen in Nederland met ten minste 49% in 2030 ten opzichte van 1990, de verschillende sectoren (zoals gebouwde omgeving, mobiliteit, industrie, elektriciteit, landbouw en landgebruik) hebben hier hun eigen taak en rol in om dit gezamenlijk te bereiken.

De productie van hernieuwbare energie moet verviervoudigen. Concreet wordt hierbij gestreefd naar het opschalen van de elektriciteitsproductie uit hernieuwbare bronnen tot 84 TWh (terawattuur). De productie wind op zee moet worden uitgebreid, maar ook de productie zonnepanelen op land. In de hoofdlijnen staat als doel beschreven dat in 2030 via windenergie en zonne-energie op land 35 TWh wordt gerealiseerd. Tevens wordt benadrukt dat de beschikbare ruimte zo efficiënt mogelijk benut moet worden door meervoudig ruimtegebruik.

Relatie tot ontwikkeling

Met de realisatie van het zonnepark wordt de productie van zonnepanelen op land verder uitgebreid. Met een vermogen van ca. 49,5 MWp komt de productie weer een stapje dichterbij de noodzakelijke 35 TWh voor zonne-energie. Het park kent daarnaast een efficiënte benutting van de ruimte, doordat zonne- en windenergie gecombineerd worden ingezet. Het zonnepark houdt in de uitvoering en ontwikkeling rekening met de plaatsing van de windturbines van Eneco. Meervoudig ruimtegebruik is daarnaast ook terug te zien in de toe te passen maatregelen ter versterking van de biodiversiteit ter plaatse. De ontwikkeling is daarmee in lijn met het Nationaal Energieakkoord.

4.3 Provinciaal beleid

4.3.1 Energieagenda Noord-Brabant 2019 - 2030

De Energieagenda Noord-Brabant 2019-2030 (Energieagenda 2030) omschrijft de te varen koers ten aanzien van energietransitie vormt met enkele leidende principes de leidraad voor het handelen van de provincie. Dit met het doel om in 2050 in Brabant 100% duurzame energie en een reductie van 90% van de CO₂-uitstoot ten opzichte van 1990 te bereiken. Hiervoor is, ook op weg naar 2030, een wezenlijke verandering noodzakelijk. Om flexibel te kunnen inspelen op veranderende omstandigheden en behoeften van partners, zet de provincie in op hoofdlijnen, en niet op een blauwdruk van projecten en maatregelen. Om de Brabantse energietransitie te realiseren, volgt de provincie de strategische lijnen die in de Energieagenda 2019-2030 zijn uitgezet:

1. mobiliseren van de samenleving
2. selectief en slim stimuleren van koplopers, en
3. slim integraal combineren.

Deze strategische lijnen helpen om binnen 5 transitiepaden focus aan te brengen in de activiteiten die worden uitgevoerd. De transitiepaden zijn:

1. Elektriciteit
2. Industrie

3. Gebouwde omgeving
4. Landbouw
5. Mobiliteit

Per transitiepad is aangegeven wat de huidige stand van zaken (2016) is en wat bereikt wordt in 2030 indien het Innovatieve Toekomstbeeld uit het Haalbaarheidsonderzoek 2018 (bijlage Energieagenda 2030) wordt gerealiseerd. Onder het transitiepad Elektriciteit wordt de transitie naar een CO₂-vrij elektriciteitssysteem met duurzame opwekkingsmethoden van elektriciteit gerekend, met daaronder ook begrepen de transport en opslag daarvan. In het energiesysteem moeten verschillende bronnen, functies en locaties zo slim mogelijk gecombineerd worden. Dit vraagt om een elektriciteitsinfrastructuur die daarbij aansluit. Voor zonne-energie geldt dat de kansen in Brabant relatief positief zijn door de vele grote daken in de agrarische en logistieke sector en het omarmen van nieuwe technieken op het gebied van dunne film zonnetechnologie. Voor de beoogde opwek van elektriciteit levert een aanbod van 88 PJoule uit zon en wind tezamen.

Relatie tot ontwikkeling

De realisatie van het zonnepark is in lijn met de Energieagenda 2030 en meer specifiek met het de doelen en te varen koers ten aanzien van het transitiepad Elektriciteit, waarbij toegewerkt wordt naar een CO₂-vrij elektriciteitssysteem. De opbrengst vanuit het zonnepark leidt tot een CO₂-reductie van ca. 28.000 ton op jaarbasis. Het vermogen bedraagt ca. 49,5 MWp. De ontwikkeling levert dan ook een bijdrage aan het behalen van de gestelde doelstellingen.

4.3.2 Omgevingsvisie Brabant

De provincie wil alvast gaan werken volgens de uitgangspunten van de nieuwe Omgevingswet. Daarom is in december 2018 de Omgevingsvisie 'De kwaliteit van Brabant, Visie op de Brabantse leefomgeving' vastgesteld. Deze Brabantse Omgevingsvisie is een samenhangende visie op de fysieke leefomgeving en bevat de belangrijkste ambities voor de fysieke leefomgeving voor de komende jaren. Dat gaat om ambities op het gebied van de energietransitie, een klimaatproof Brabant, Brabant als slimme netwerkstad en een concurrerende, duurzame economie. Sectorale beleidsdoelen maken (nog) geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.

De Omgevingsvisie is opgenomen dat de provincie in 2050 100% energie neutraal is. De opgave 'werken aan de Brabantse energietransitie' staat daarmee centraal in de Omgevingsvisie. In 2050 zijn aardolie en aardgas vervlogen energiebronnen en gebruikt Brabant enkel duurzame energie. Het doel voor 2030 is ten minste 50% reductie van broeikasgassen ten opzichte van de uitstoot in 1990 en ten minste 50% duurzame energie. Voor verduurzaming van energie wil de provincie via een enorme groeispurt grootschalig gebruik maken van energie via win, zon, water en duurzame warmte. Daarbij wordt ernaar gestreefd dat deze energie grotendeels afkomstig is uit Noord-Brabant.

Relatie tot ontwikkeling

Het zonnepark kent als gevolg van de omvang en paneelopstelling een vermogen van ca. 49,5 MWp. Zoals aangegeven is dit onlosmakelijk verbonden met een significante CO₂-reductie van zo'n 28.000 ton op jaarbasis. De met dit park op te wekken energie kan bovendien vergeleken worden met het verbruik van ca. 17.000 huishoudens, waarmee circa twee derde van de inwoners van Oosterhout gebruik kunnen maken van lokaal opgewekte stroom. De ontwikkeling is daarmee in lijn met de Omgevingsvisie Brabant.

4.3.3 Interim omgevingsverordening provincie Noord-Brabant

De Interim Omgevingsverordening is tot stand gekomen door de verschillende regelingen op provinciaal niveau over de fysieke leefomgeving samen te voegen. Dit betekent dat de regels betrekking hebben op milieu, natuur, ruimtelijke ordening, water, bodem en wegen. De Interim omgevingsverordening is daarbij een eerste stap op weg naar een omgevingsverordening, die op grond van de toekomstige Omgevingswet wordt vastgesteld en die verplicht is voor provincies. De interim omgevingsverordening is vastgesteld op 25 oktober 2019. De geconsolideerde versie van de verordening is in werking sinds 21 maart 2023.

De ontwikkeling is getoetst aan de algemene en ter plaatse geldende bepalingen. In de eerste plaats gelden een aantal algemene bepalingen ten aanzien van kwaliteit in het landschap als geheel. De projectlocatie zelf ligt daarnaast binnen het 'Landelijk gebied' en de 'Groenblauwe mantel'. Tevens grenst de locatie aan het 'Natuurnetwerk Brabant' en 'Ecologische verbindingzone'. De afzonderlijke onderwerpen en bijbehorende kaarten worden hieronder achtereenvolgens besproken.

4.3.3.1 Algemene bepalingen ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit

Voor de locatie geldt dat de algemene regels voor de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van toepassing zijn. Wanneer een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt dient een toelichting op dat plan inzichtelijk te maken dat sprake is van behoud en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, waaronder in ieder geval een goede landschappelijke inpasbaarheid. Daarnaast moet sprake zijn van zorgvuldig ruimtegebruik. Dat houdt in dat ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied enkel binnen een bestaand bouwperceel kunnen worden gerealiseerd (verbod op nieuwvestiging), tenzij uitdrukkelijk anders bepaald.

Wanneer een ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied wordt mogelijk gemaakt, dient de ontwikkeling bovendien gepaard te gaan met een fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap, cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden van het gebied of de omgeving.

Omdat uiteindelijk een Energiepark als geheel wordt beoogd, dient vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit zon en wind in samenhang te worden beschouwd. Feit is dat windmolens landschappelijk gezien moeilijk te 'verstoppen' zijn en daardoor landschappelijk moeilijk in te passen. De keuze ten aanzien van de situering van de windturbines is van meerdere factoren afhankelijk, het zonnepark kan bij plaatsing van windturbines daaromheen worden ontworpen. In hoofdstuk 2 en 3 van deze ruimtelijke onderbouwing is ingegaan op het projectplan en de locatieomschrijving, waarin onder andere de locatiekeuze aan bod is gekomen. Onderdeel van de planomschrijving is daarnaast de behandeling van het landschappelijk inpassingsplan, waarin rekening is gehouden met een scenario met en een scenario zonder wind. In paragraaf 2.4 is ingegaan op de beoogde kwaliteitsverbetering van het landschap. In overleg tussen de initiatiefnemers van zon en wind en de gemeente, vindt hiervan in de komende periode een nadere uitwerking plaats.

Diverse ingrepen die in het gebied worden voorzien leiden als onderdeel van de landschappelijke inpassing tevens in een kwaliteitsverbetering van het landschap. In de plannen is rekening gehouden met de bestaande kwaliteiten en structuren van het landschap en zijn deze waar mogelijk in het ontwerp geïntegreerd en op die manier versterkt. De bestaande percelen en watergangen worden gerespecteerd en in stand gehouden, waardoor deze inrichting van het landschap gehandhaafd blijft en extra benadrukt wordt. Aan zowel de Statendamweg als langs het Kromgat komt een groene zone. Het oostelijke recreatieve fietspad langs het Kromgat wordt zorgvuldig ingepast, zodat eventueel verlies aan langere zichtlijnen worden gecompenseerd door kleinschalige natuurbeleving. Daarnaast is door de gekozen opzet en het gebruik van materialen in het landschap sprake van een verbetering van de biodiversiteit ter plaatse en resulteert het plan in versterking van de ecologische structuur. De groenzone langs het fietspad wordt zeer gevarieerd ingericht met bloemrijk hooiland, meidoornhagen en gemengd struweel. Hierdoor zal veel kleinschalige natuur te beleven zijn zoals bloemen, bijen, vlinders en vogels. De maatregelen ten behoeve van de landschappelijke inpassing dienen daarmee tevens als investering in de kwaliteitsverbetering van het landschap. Conform de 'Gedragscode Zon op Land' van Holland Solar, wordt daarbij een percentage van de gronden vrijgehouden van panelen en andere (technische) componenten van het zonnepark. Daarbij geldt dat de gedragscode 25% vrije ruimte voorschrijft, terwijl in dit plan ongeveer 38% van het plangebied wordt vrijgehouden. Daarmee wordt ruimschoots voldaan aan de gedragscode en worden extra investeringen gedaan ten opzichte van de basisinspanning. De gronden worden ingezet voor de in hoofdstuk 2 beschreven landschappelijke inpassing en de daarmee samenhangende verbetering van het landschap en de biodiversiteit.

4.3.3.2 Structuur Groenblauwe mantel

De projectlocatie maakt deel uit van het landelijk gebied en de structuur 'Groenblauwe mantel'. Een en ander is te zien op figuur 15. De projectlocatie is aangeduid in het rood.

figuur 15. Uitsnede kaartmateriaal Interim Omgevingsverordening

In de Interim Omgevingsverordening zijn specifieke regels opgenomen voor de landschappelijke kwaliteiten van de Groenblauwe mantel. Daarnaast is een bepaling opgenomen waarin de voorwaarden te vinden zijn voor de realisatie van zonneparken in landelijk gebied. Het betreft de artikelen 3.32 en 3.41.

Vanuit de kwaliteiten van de Groenblauwe mantel dient een beschrijving van de ecologische waarden en kenmerken van de landschappelijke waarden te worden gegeven. De landschappelijke kenmerken van de locatie zijn reeds omschreven in paragraaf 3.2. Uit de behandeling van het projectplan, specifiek in paragraaf 2.4 tot en met 2.6, blijkt hoe de belangrijke waarden in het gebied worden gerespecteerd en versterkt. Bijlage 13 bij voorliggende ruimtelijke onderbouwing bevat een memo van Van der Goes & Groot, waaruit blijkt dat met de te treffen maatregelen in het kader van de landschappelijke inpassing een versterking van de natuurwaarden ter plaatse bewerkstelligt. Ecologie tot slot, wordt ook beschreven in paragraaf 5.11. Verwezen wordt naar de betreffende paragrafen. Volledigheidshalve wordt hier vermeld dat de waarden, zowel landschappelijke als ecologische, behouden blijven en met het gekozen ontwerp van het park worden versterkt. De ontwikkeling is daarmee in lijn met de regels uit de Interim Omgevingsverordening.

4.3.3.3 Zonneparken in landelijk gebied

De omgevingsverordening voorziet tot slot ook in een bepaling ten aanzien van zonneparken in het landelijk gebied. Artikel 3.41 geeft de voorwaarden waaraan dient te worden voldaan om provinciale medewerking te verkrijgen. Op de voorwaarden wordt hierna ingegaan.

Onderbouwing behoefte en noodzaak

De behoefte aan de ontwikkeling blijkt uit het relevante beleid vanuit de verschillende bestuurslagen op het gebied van duurzaamheid en de noodzakelijke energietransitie. Het belangrijkste doel van het Klimaatakkoord van het Rijk is de CO₂-uitstoot in 2030 met 49% te verminderen vergeleken met 1990. Uiteindelijk moet de uitstoot in Nederland in 2050 omlaag met 90% of meer. In het Klimaatakkoord zijn landelijk afspraken gemaakt over de wijze waarop deze doelstellingen bereikt moeten worden. Een van de belangrijkste pijlers van dit Klimaatakkoord betreft de transitie van fossiele naar duurzame energie.

Voor de sectoren gebouwde omgeving, elektriciteit, mobiliteit, industrie en landbouw zijn afspraken gemaakt hoe deze gaan bijdragen aan de CO₂-reductie. Eén van de afspraken in het Klimaatakkoord voor de sector Elektriciteit is dat 30 energieregio's in Nederland onderzoeken waar en hoe duurzame elektriciteit op land (wind en zon) opgewekt kan worden. De Regionale Energiestrategie (RES) beschrijft regionale keuzes voor de grootschalige opwekking van duurzame energie en de warmtetransitie in de gebouwde omgeving. In de RES beschrijft elke regio zijn eigen keuzes. Voor de regio West-Brabant zijn deze keuzes vastgelegd in de RES 1.0 welke op 20 mei 2020 door de gemeenteraad is aangenomen. In de concept RES West-Brabant is regionale afstemming bereikt over de invulling van de bijdrage die deze regio moet leveren aan de realisatie van de landelijke hoofddoelstelling. Iedere regio dient een bod te doen aan het Rijk. Dit dient in totaal op te tellen tot de landelijke doelstelling voor het opwekken van 35 TeraWattuur (TWh) duurzame energie in 2030. Het regionale bod voor West-Brabant is bepaald op 2,0 TWh aan gangbare technieken (zon/wind) en 0,2 TWh aan innovatieve technieken. Deze regionale opgave is onderverdeeld naar een opgave per gemeente. Voor de gemeente Oosterhout komt deze opgave neer op 0,192 TWh ofwel 192 Gigawattuur (GW) tot 2030.

De gemeentelijke ambities vallen grofweg uiteen in ambities met betrekking tot het besparen van energie en ambities op het gebied van het opwekken van energie. Het totale elektriciteitsverbruik in Oosterhout is 368 GWh/jaar. Daarvan moet in 2030 al 49% hernieuwbaar worden opgewekt, wat overeenkomt met 192 GWh. Voor energiebesparing heeft de gemeente zich ten doel gesteld in 2050 ruim 30% besparing te realiseren ten opzichte van het huidige gebruik in Oosterhout (peildatum 2017). In het document 'Ambities voor de energietransitie Oosterhout 2030' en de bijbehorende 'Routekaart energietransitie 2019-2022' zijn deze ambities verder uitgewerkt. In de 'Routekaart energietransitie 2019-2022' zijn de concrete projecten opgenomen waarmee de gemeente deze ambities gaat realiseren tot en met 2022. Over het Energiepark is in de 'Routekaart Energietransitie 2019-2022' het volgende opgenomen: 'In samenwerking met de grondeigenaren, Shell en Eneco gaan we langs de A59 3 tot 4 windturbines plaatsen (Oranjepolder).' En: 'Hoewel het uitgangspunt is dat eerst zonnepanelen op daken van bedrijven en woningen worden geplaatst, biedt het plaatsen van ca 29 hectare aan zonnepanelen op deze locatie een unieke mogelijkheid om de ambitie tot 2022 in één keer te realiseren. Door dit op dezelfde locatie te combineren (met een zonneweide) ontstaat er een Energiepark.' Het Energiepark A59 zal in totaal een jaarlijkse opbrengst van circa 88 GWh krijgen. Daarmee kunnen, ter vergelijking, ruim 30.000 huishoudens per jaar van duurzame elektriciteit worden voorzien. Het totale oppervlak van het zonnepark beslaat circa 37 hectare. Van dit totale oppervlak zal een deel worden gebruikt voor aanleg van infrastructuur en landschappelijke inpassing.

Naast de beoogde realisatie van het Energiepark A59 en het beoogde zonnepark aan de Bavelse Berg, stimuleren Oosterhout met het project 'Zon op Bedrijfsdaken' ondernemers om zonnepanelen te gaan plaatsen. Zon op Bedrijfsdaken (54 GWh) levert uiteindelijk ook een bijdrage van ca. 30% aan de duurzame energieproductie van Oosterhout. Een inventarisatie van de rijksoverheid geeft aan dat per gemeente ca. 25% van de industriedaken geschikt zijn voor Zon op Bedrijfsdaken. In Oosterhout zijn ruim 650 daken groter dan 1.000 m² aanwezig met een gezamenlijk oppervlak van ca. 200 hectare. (2 miljoen m²). Met het nuttig oppervlak van 40 hectare kan 54 GW energie worden opgewekt. Dat is de beoogde ca. 30% van de opgave voor 2030. Daarvoor zijn ruim 125.000 zonnepanelen nodig.

Het Energiepark A59 (deels) laten vervallen en vervangen door zon op bedrijfsdaken is technisch niet haalbaar voor 2030. Immers, dit zou betekenen dat bovenop de ambitie van 40 ha nog circa 65 ha daken gevonden moet worden waar 200.000 extra zonnepanelen op bedrijfsdaken moeten worden geplaatst. Bedrijven kunnen wettelijk niet worden verplicht zonnepanelen op hun daken te plaatsen. De huidige windmolens op Weststad zijn voor 95% van de tijd technisch beschikbaar. De windmolens draaien bij een windsnelheid tussen de 3,5 m/s en 25 m/s. Slechts 5% van de tijd is het park technisch niet beschikbaar, in onderhoud of wordt preventief stilgezet bij storm- en ijsrisico. Het park voldoet daarmee volledig aan de standaarden voor deze locatie, het windklimaat en de type turbines. Vervanging of opwaardering (repoweren) van deze turbines is pas na 2023 aan de orde in verband met de geldende SDE-termijn van 15 jaar. De repowering van de windmolens leidt tot een verwachte extra opwekcapaciteit van 24 GWh. In

Oosterhout is daarnaast ca. 10-15% van de circa 26.000 woningen voorzien van zonnepanelen, ca. 3.000 woningen. Uitgaande van gemiddeld 10 panelen per woning zijn er nu ca. 30.000 zonnepanelen geplaatst.

Als het Energiepark A59 komt te vervallen en de zonnepanelen op de woningen moeten komen, dan zijn 200.000 extra zonnepanelen nodig. Dat betekent dat in 2030 globaal genomen 20.000 woningen extra met zonnepanelen moeten worden uitgerust. Dan zou 90% van alle woningen PV panelen hebben, dit is niet haalbaar voor 2030.

Om uiterlijk in 2030 voldoende duurzame opwekcapaciteit binnen de gemeente beschikbaar te hebben zijn locaties met grootschalige opwekking van duurzame energie, zoals het Energiepark A59, noodzakelijk. Een goede mix van windmolens en grootschalige zonnepark(en) dragen bij aan een voldoende en constante duurzame energie levering; zonne-energie wordt vooral in de lente en zomer opgewekt, windenergie heeft juist een piek in de herfst en winter. Die twee samen leveren over het jaar heen een redelijk constante productie.

Zelfs als het Energiepark A59 is gerealiseerd, alle beoogde bedrijfsdaken vol zijn gelegd en de locatie voor het zonnepark bij de Bavelse Berg is benut, is er geen sprake van overcapaciteit. De totale energiebehoefte in de gemeente is veel groter dan alleen het elektriciteitsverbruik van de huidige 24.000 huishoudens. Denk aan onder meer de energiebehoefte van industrie, winkels, openbare gebouwen, landbouw en verkeer & vervoer. Het energiepark voorziet maar in ongeveer een kwart van de totale energiebehoefte in de gemeente.

Het voorgestelde energiepark wordt geëxploiteerd voor een periode van 25 jaar. In die periode verwachten we dat er door innovaties verbeterde en/of nieuwe duurzame technieken voor het opwekken en het besparen van energie zijn ontwikkeld. Daardoor kunnen we in 2050 als gemeente energieneutraal zijn. Op dit moment zijn zon en wind de technisch meest haalbare en bruikbare energiebronnen om een significante bijdrage te kunnen leveren aan de duurzaamheidsambities van de gemeente. Om de tussendoelen te realiseren (in 2030 een CO₂-reductie van 49% en het opwekken van 192 GWh elektriciteit) hebben we dus nu geen andere mogelijkheid dan gebruik te maken van deze hernieuwbare bronnen.

Inpassing in omgeving, zorgvuldig ruimtegebruik en omgevingskwaliteit

De keuze voor de locatie van het Energiepark A59 Oranjepolder is ontstaan uit een zorgvuldige afweging, zowel ten aanzien van de windmolens als ten aanzien van de grondgebonden opstelling voor zonne-energie. Het proces hiertoe is reeds in 2011 gestart voor zover het wind betreft en is later (sinds 2018) uitgebreid met het onderzoek naar mogelijke locaties voor grootschalige zonneparken. Voor zonne-energie geldt dat in het verleden door diverse initiatiefnemers mogelijke locaties zijn aangedragen voor de realisatie van zonneparken in de gemeente Oosterhout. Dit proces en de afweging die daarin is gemaakt, is uitgebreid omschreven in paragraaf 2.3 van deze ruimtelijke onderbouwing.

De inpassing van het zonnepark vindt plaats door deze in te klemmen tussen de Rijksweg A59, de Statendamweg, het Kromgat en de rioolwaterzuiveringsinstallatie Dongemond (RWZI Dongemond). Voor deze plek is gekozen, omdat het zonnepark ingesloten en verdiept ligt tussen infrastructuur, het bedrijventerrein Weststad, het Wilhelminakanaal, de Rijksweg A59 en de RZWI Dongemond. Hiermee kan er een goede overgang ontstaan tussen infrastructuur en stedelijk gebied en het oostelijk gelegen natuurlijk landschap. In de Oranjepolder kan het zonnepark ook bijdragen aan het verhogen van de biodiversiteit in het gebied. Dit blijkt uit een onderzoek door Naturalis Biodiversity Center⁷ ter plaatse van het Shell zonnepark in Moerdijk. De wetenschappers concluderen dat een zonnepark zowel voor planten als dieren een geschikt habitat is. Ook wordt geconcludeerd dat goed ingerichte zonneparken naast een bron van duurzame energie ook een veilige haven voor biodiversiteit zijn. De combinatie met wind leidt daarbij nog

1

⁷ <https://www.naturalis.nl/persberichten/zonnepark-veilige-haven-voor-biodiversiteit>

tot een extra meerwaarde voor dubbel ruimtegebruik, doordat binnen dezelfde gronden een groter vermogen kan worden opgewekt. Zo wordt voorkomen dat extra beslaglegging op gronden elders in het buitengebied wordt gedaan. Daarnaast versterken de componenten elkaar, zodat optimaal gebruik kan worden gemaakt van de gronden. Op dagen waarop de zon minder hard schijnt, vullen de windmolens het op te wekken vermogen aan en vice versa.

Regionale afstemming en afstemming netwerkbeheerder

Regionale afstemming heeft plaatsgevonden via de RES 1.0. Op 15 juni 2021 hebben de Gedeputeerde Staten (provincies) de RES 1.0 van de regio's West-Brabant, Noordoost-Brabant en Hart van Brabant vastgesteld. Met het vaststellen van de RES'en 1.0 spreekt de provincie af zich te houden aan de afgesproken strategieën en ambities. De RES West-Brabant is nu door alle regionale overheden definitief vastgesteld. Vanuit de provincie zijn er geen aanvullingen meer gekomen op het addendum. De regio stuurt de RES 1.0 met het addendum nu nog door naar het Rijk. Bij het Rijk wordt doorgerekend of alle plannen voldoende bijdragen aan de ambitie van 35 terawattuur (TWh) in 2030. Uit de RES 1.0 blijkt dat er voor Oosterhout nog een opgave ligt voor het realiseren van zonneparken. In totaal gaat het om 34 GWh dat nog gerealiseerd moet worden om aan de ambities te kunnen voldoen. Deze 34 GWh staat los van de mogelijkheden ten aanzien van zon op dak en windenergie, en ziet daarom uitsluitend op het op te wekken vermogen middels zonneparken. Volgens de 'electriciteitskaart' van april 2020, zijn in Oosterhout nog geen bestaande zonneparken of concrete plannen die in de pijplijn zitten. Wel is het zonnepark binnen Energiepark A59 Oranjepolder vermeld als nieuwe ontwikkeling op de lijst 'Nieuwe zonprojecten op veld'. Het beoogde zonnepark is daarmee regionaal afgestemd.

figuur 16. Nieuwe projecten RES 1.0

Nieuwe Zonprojecten op veld (excl. bestaand en harde plannen)	Jaar-Productie	Aantal hectare
Altena	36 GWh	30-40 ha
Geertruidenberg	24 GWh	20-30 ha
Oosterhout	34 GWh	30-40 ha
Roosendaal	68 GWh	65-75 ha
Steenbergen	93 GWh	90-100 ha
Woensdrecht	50 GWh	45-55 ha
Zundert	9 GWh	5-15 ha

De buurgemeenten Geertruidenberg en Drimmelen zijn in het kader van de totstandkoming van de Regionale Energiestrategie (RES) geïnformeerd over de plannen en hebben deze met de totstandkoming van de concept RES ook geaccepteerd. Middels de inspraakprocedure en de voor dit project gevoerde omgevingsdialoog, zijn beide buurgemeenten eveneens betrokken bij de planontwikkeling. Verwezen wordt naar paragraaf 6.2 en bijlagen 5 (Inspraakverslag) en 6 (verslag Omgevingsdialoog).

In samenwerking met Enexis is er gekeken naar een aansluiting van het zonnepark op het net via het onderstation Geertruidenberg in Geertruidenberg. Daarbij is oog voor de netwerkcapaciteit, rekening houdend met overige initiatieven in de omgeving. Voor het plan heeft Enexis kenbaar gemaakt de benodigde capaciteit op het net te kunnen reserveren. Een reserveringsovereenkomst is beschikbaar.

Motie 'Vorrang zon op daken' provincie Noord-Brabant

Naar aanleiding van een recente motie van Provinciale Staten⁸, te worden aangetoond dat na aansluiting van het zonnepark op het net nog voldoende ruimte bestaat om ook ruimte te blijven bieden aan zon op dak. De motie is aangenomen op basis van de voorwaarden van de provincie ten aanzien van de afstemming met de netbeheerder en met het oog op de beleidskeuze bij voorkeur eerst zon op daken toe te staan, voordat zonneparken in het landelijk gebied worden gerealiseerd. De provincie vraagt de verschillende gemeenten:

- Duidelijk te maken welk dakoppervlak in de betreffende regio daadwerkelijk voor zonnepanelen geschikt is;
- Alle (mogelijke) initiatieven voor zon op dak binnen de betreffende gemeente te inventariseren zodat de initiatieven voorrang krijgen boven zonneparken;
- De beschikbare netcapaciteit inzichtelijk te maken zodat potentiële initiatieven voor zon op dak voorrang krijgen boven zonneparken.

Eerder in deze ruimtelijke onderbouwing (zie p. 44-46) is aangetoond hoeveel zon op dak in potentie mogelijk is binnen Oosterhout en hoeveel ha zonnepark vervolgens nog nodig is om in de totale energiebehoefte te kunnen voorzien. Hierdoor kan de ontwikkeling van zonneparken parallel lopen aan het plaatsen van zonnepanelen op dak. Immers, anders zouden eerst alle daken vol gelegd moeten worden voordat ook zonneparken kunnen worden gerealiseerd. In dat geval zullen de centrale en decentrale overheden de ambities en de afspraken nooit op tijd waar kunnen maken.

In aanvulling op het bovenstaande, geldt dat geen sprake is van een verplichte volgordelijkheid. Dit wordt maar weer eens benadrukt door de minister van EZK in de 'Zonnebrief⁹', waarin hij schrijft: *“Op die manier wil dit kabinet zon-PV zo veel mogelijk realiseren op daken en andere objecten en op die manier landbouwen natuurgronden zo veel mogelijk ontzien. De aard van de voorkeursvolgorde, namelijk dat deze geen volgtijdelijkheid inhoudt, blijft daarbij behouden. Dit betekent dat de Voorkeursvolgorde leidend is bij het verkennen van de mogelijkheden voor zon-PV, maar dat in de realisatie niet eerst alle daken en objecten benut hoeven te worden voordat er gewerkt kan worden aan grondgebonden zon-PV.”*¹⁰

Maatschappelijke meerwaarde en meervoudig ruimtegebruik

De bij het plan betrokken landschapsarchitect is tevens ecooloog en kan door de kennis vanuit beide expertises te combineren een ontwerp tot stand brengen dat zowel esthetisch waardevol is als andere meerwaarden kan toevoegen. Voor voorliggend initiatief wordt gekozen voor een ontwerp dat een meervoudige maatschappelijke meerwaarde kent, onder meer op het gebied van ruimtelijke kwaliteit en biodiversiteit.

In de Oranjepolder kan het zonnepark bijdragen aan het verhogen van de biodiversiteit in het gebied. Bij het Shell zonnepark in Moerdijk is door Naturalis BiodiversityCenter onderzoek gedaan naar de biodiversiteit binnen een zonnepark. De wetenschappers concluderen dat een zonnepark, zowel voor planten als voor dieren, een geschikt habitat is en dat goed ingerichte zonneparken naast een bron van duurzame energie ook een veilige haven voor biodiversiteit zijn. De inzichten van Naturalis BiodiversityCenter zijn bij de verdere uitwerking van het ontwerp en het opstellen van het basis aanleg- en beheerplan van het park gebruikt. Dit aanleg- en beheerplan wordt nader uitgewerkt in samenwerking met de Werkgroep Biodiversiteit. Het basisplan is opgenomen in de bijlagen bij deze ruimtelijke onderbouwing. Daarbij geldt dat ongeveer 38% van de grond onbedekt zal blijven, waarbij ruimschoots wordt voldaan aan de voorwaarde conform de Gedragscode Zon op Land (<https://hollandsolar.nl/gedragscodezonopland>). Gekeken wordt hoe opstelling en de afstand tussen de panelen maximaal kunnen bijdragen aan de biodiversiteit en bodemkwaliteit. Elementen als zon/schaduw, vochtigheid en beschutting spelen hierbij een rol.

1 _____

⁸ Motie 'Vorrang zon op dak', d.d. 13 november 2020

⁹ [Kamerbrief over rol zonne-energie in energietransitie](#) (kenmerk: DGKE-WO / 22119653)

¹⁰ [Kamerbrief over rol zonne-energie in energietransitie](#) (kenmerk: DGKE-WO / 22119653), p. 2

Daarnaast levert ook proces- en financiële participatie een evidente maatschappelijke meerwaarde. In dat kader is door de initiatiefnemers van het zonnepark en het windpark in eerste instantie een omgevingsdialoog gevoerd, waarmee de reacties uit de omgeving zijn opgehaald en waar mogelijk zijn verwerkt in het ontwerp van het zonnepark of anderszins zijn meegenomen in de planontwikkeling. Van het omgevingsdialoog is een verslag opgemaakt. In paragraaf 5.2 van voorliggende ruimtelijke onderbouwing wordt de maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan besproken. Hierin wordt nader ingegaan op het omgevingsdialoog, maar ook op de andere vormen van participatie, zoals het betrekken van de lokale omgeving bij de totstandkoming van het zonnepark en de te onderzoeken mogelijkheden ten aanzien van financiële participatie. Dat geldt bijvoorbeeld voor de nadere uitwerking middels de Werkgroep Biodiversiteit en het waar mogelijk betrekken van lokale ondernemers bij de oprichting van het zonnepark.

Tot slot geldt ook de plaatsing van de windmolens als meervoudig ruimtegebruik. Inmiddels is de omgevingsvergunning voor de oprichting van de turbines verleend. Daarmee is het initiatief voldoende concreet.

Tijdelijkheid

Het zonnepark wordt tot slot voor de duur van maximaal 25 jaar opgericht. Na ontmanteling van het park worden de gronden weer in oorspronkelijk staat terug gebracht. De planologische toestemming geschiedt via de omgevingsvergunning 'planologisch strijdig gebruik', als bedoeld in art. 2.12, onderdeel a, onder 3 van de Wabo. De termijn van 25 jaar en de ontmanteling van het park door de initiatiefnemer worden als voorwaarde aan de omgevingsvergunning verbonden.

4.3.3.4 Ecologische hoofdstructuur en verbindingzone

De projectlocatie grenst voor een beperkt deel aan een ecologische verbindingzone, deze zone en het Natuurnetwerk Brabant (NNB) ligt verder in de nabijheid van de locatie. De betreffende zones zijn afgebeeld op figuur 17.

figuur 17. Aanduiding Natuurnetwerk Brabant en ecologische verbindingzone

Artikel 3.16 van de Interim Omgevingsverordening regelt de externe werking van het NNB. Daarvoor geldt het volgende.

De locatie maakt geen onderdeel uit van het NNB. Wel ligt het daarbij in de buurt (afstand ca. 120 en 200 meter). Er dient derhalve te worden beoordeeld of negatieve effecten van de ontwikkeling uitgaan op deze gebieden. Uit de voor dit project uitgevoerde quickscan Wet natuurbescherming (Van der Goes & Groot, d.d. 26 augustus 2019) kan worden geconcludeerd dat gelet op de aard van de ontwikkeling en de uit te voeren werkzaamheden, negatieve effecten door geluid, trillingen of lichthinder als gevolg van het

zonnepark kunnen worden uitgesloten. Of sprake is van effecten door (o.a.) geluidstoename als gevolg van windturbines maakt onderdeel uit van de beoordeling in het kader van de procedure voor het windpark.

4.3.3.5 Conclusie

De ontwikkeling is in lijn met de relevante bepalingen uit de Interim Omgevingsverordening. Voor het overige is de ontwikkeling daarmee niet in strijd.

4.4 Regionaal beleid

4.4.1 RES1.0 West-Brabant

De besturen van zestien West-Brabantse gemeenten en het Waterschap Brabantse Delta werken intensief samen om stappen te zetten op het gebied van duurzaamheid in de RES-regio West-Brabant. Op 30 maart 2021 heeft gemeente Oosterhout de RES 1.0 vastgesteld. Het doel van de RES is de energietransitie in de regio te versnellen, met maatschappelijk draagvlak. De gemeente Oosterhout heeft afspraken met het regionale samenwerkingsverband van West-Brabantse gemeenten om met wind en zon 194 Gigawatt duurzame energie op te wekken voor 2030.

Relatie tot ontwikkeling

De opgave voor de regio is groot. In 2030 wil de regio 2,0 TWh elektriciteit duurzaam en grootschalig opwekken uit wind en zon én 0,2 TWh uit innovatieve technieken. De regio draagt dan substantieel meer bij aan de landelijke opgave van 35 TWh in 2030 dan wat mag worden verwacht op basis van het regionale energieverbruik. De regio kan en wil deze bijdrage leveren omdat de afgelopen jaren al flinke stappen hebben gezet, de fysieke kenmerken van deze regio goede kansen voor opwekking biedt én zij de eigen ambities voor 2050 op tijd willen waarmaken. De regio zal met deze verduurzaming van de elektriciteitsproductie jaarlijks 1,0 Mton minder CO₂ uitstoten.

De beoogde ontwikkeling behelst de realisatie van een zonnepark dat uiteindelijk onderdeel zal zijn van een energielandschap waar ook ruimte wordt vrijgehouden voor de mogelijke oprichting van windmolens. Het geïnstalleerd vermogen van het zonneveld bedraagt ca. 49,5 MWp, gelijk aan het energieverbruik van ongeveer 17.000 huishoudens. Dit betreft ongeveer twee derde van de huishoudens van de gemeente Oosterhout. Het zonnepark levert daarmee een significante bijdrage aan het invullen van de regionale opgave en geeft een concrete invulling van de regionale afspraak dat Oosterhout 194 Gigawatt duurzame energie op zal wekken voor 2030.

Conclusie

De beoogde ontwikkeling is in lijn met de energiestrategie RES1.0.

4.5 Gemeentelijk beleid

4.5.1 Omgevingsvisie Oosterhout

Op 23 november 2021 heeft de gemeenteraad van Oosterhout de Omgevingsvisie Oosterhout (hierna: Omgevingsvisie) vastgesteld. In deze visie zijn in samenspraak met inwoners de belangrijkste opgaven voor Oosterhout benoemd. Opgaven waar de gemeente Oosterhout samen met de dorpen, wijken en buurten verder invulling aan gaat geven.

In de Omgevingsvisie worden de opgaven geconcretiseerd en uitgewerkt, zowel naar thema's als naar de verschillende wijken en gebieden binnen de gemeente. Hierdoor ontstaat een overzicht en een samenhangend beeld over welke opgaven er liggen om te komen tot het in de Oosterhoutse "Toekomstvisie 2030" geschetste toekomstperspectief. Naast de Toekomstvisie liggen ook het gemeentelijk beleid, opgaven voortvloeiend uit (nieuwe) wet- en regelgeving en nieuwe maatschappelijke opgaven (zoals de

energietransitie) aan de basis van de Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie wordt gebruikt om te 'toetsen' of ontwikkelingen die op de gemeente afkomen, bijdragen aan de Oosterhoutse ambities.

Voor de gemeente Oosterhout zijn de volgende koepelthema's van belang:

- Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen;
- Economische vitaliteit;
- Identiteit en ruimtelijke kwaliteit;
- Duurzaam, energieneutraal en klimaatbestendig;
- Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid.

Relatie tot ontwikkeling

Voor onderhavig project is het koepelthema 'duurzaam, energieneutraal en klimaatbestendig' relevant. De gemeente heeft zich als doel gesteld een duurzame gemeente te zijn door in te zetten op de volgende pijlers:

- Energietransitie: zowel opwekken van hernieuwbare energie als het verlagen van het energieverbruik.
- Circulaire economie
- Klimaatadaptatie: zowel hittestress, droogte, overstroming en wateroverlast.

De ambities rondom de energietransitie zijn vertaald in het ambitiedocument Energiestrategie 'Vol energie samenwerken aan de duurzame toekomst van Oosterhout', duurzaamheidsambities tot 2030 en de Routekaart Energiestrategie Oosterhout 2019-2020. De genoemde beleidsdocumenten liggen ten grondslag aan en maken daarmee integraal onderdeel uit van de beleidslijn zoals deze wordt voortgezet in de Omgevingsvisie.

Oosterhout wil in 2050 een energieneutrale gemeente zijn. De gemeente volgt daarbij het landelijke Klimaatakkoord, waarbij het de inzet is om in 2030 te komen tot een reductie van 49% van CO₂-uitstoot ten opzichte van 1990 (thans verhoogd naar 55%, zie paragraaf 4.1). Daarbij ziet zij de noodzaak om in te zetten op zonne- en windenergie, maar zoekt zij ook naar innovatieve mogelijkheden. De gemeente heeft daarnaast de voorkeur uitgesproken om in eerste instantie daken te benutten voor de opwekking van duurzame energie. Om de klimaat- en energiedoelstellingen te halen is het echter onvoldoende om alleen in te zetten op zonnepanelen op daken. Slechts 25% van de daken is hiervoor geschikt. Om de doelstellingen te behalen zal dus moeten worden ingezet op én het benutten van alle geschikte (bedrijfs)daken én andere duurzame opwekmethode, zoals windmolens en zonnenvelden. Om op tijd de doelstellingen te kunnen halen, werkt de gemeente parallel aan deze strategieën (zon op dak, zonnenvelden en andere duurzame opwekmethode). Eén van de concrete initiatieven die in de Omgevingsvisie beschreven waarmee een wezenlijke bijdrage aan de doelstellingen kan worden geleverd, is de realisatie van het Energiepark A59. Hierbinnen wordt een gecombineerde inzet van zonne- en windenergie beoogd.

Voor de windturbines is op 6 april jl. een omgevingsvergunning verleend. Voorliggende ruimtelijke onderbouw gaat in op het onderdeel zon binnen het Energiepark A59. Het totaal op te wekken vermogen komt uit op 162 TJ als gevolg van de windturbines, en 158,4 TJ door de zonnepanelen. Het realiseren van het zonnepark en de windturbines biedt op deze locatie een unieke mogelijkheid om de kortetermijndoelstellingen in één keer te realiseren.

Om de ontwikkeling van zon en wind succesvol te laten verlopen is gedegen wederzijdse afstemming vereist tussen het zon initiatief en het wind initiatief. In het ontwerp van voorliggend initiatief is ruimte gereserveerd. Daarbij kan onder meer worden gedacht aan het permanent en/of tijdelijk reserveren van de kraanopstelplaats, de benodigde ruimte voor bochten van uitzonderlijk vervoer en de plaatsing van hekken (zie paragraaf 2.3 met betrekking tot ruimte voor wind in het projectplan). Op die manier wordt de mogelijkheid gecreëerd voor de constructie en exploitatie van zowel de windturbines als het zonnepark.

Conclusie

De ontwikkeling van de zonneweide op de locatie maakt onderdeel uit van de Omgevingsvisie Oosterhout en levert een substantiële bijdrage aan het verwezenlijken van de gemeentelijke duurzaamheidsambities.

4.5.2 Afwegingskader zonneparken buitengebied Oosterhout

In opdracht van de gemeente Oosterhout is het 'Afwegingskader zonneparken buitengebied Oosterhout' (hierna: het Afwegingskader) opgesteld. Hiermee kan tot een zorgvuldige afweging worden gekomen van locaties voor zonneparken in het buitengebied. Het Afwegingskader betreft een hulpmiddel en reikt leidende principes en bouwstenen aan voor de gemeente en initiatiefnemers om te kunnen beoordelen of een locatie geschikt zou kunnen zijn voor de realisatie van een zonnepark in het buitengebied.

Het Afwegingskader Zonneparken Buitengebied Oosterhout is gebaseerd op verschillende nationale, regionale en lokale beleidsstukken. Onder andere het Klimaatakkoord, het NOVI, provinciaal ruimtelijk beleid alsook de doelstellingen uit de Omgevingsvisie Oosterhout zijn hierin meegenomen. Ook het beleid ten aanzien van participatie is meegenomen en er zijn landschapsanalyses uitgevoerd. Op basis van het geheel zijn de criteria bepaald voor de beoordeling initiatieven. De selectie van criteria dekt de beoordeling van locaties op de thema's landschap, natuur, energieopbrengst en meervoudig ruimtegebruik (zie figuur 18). Daarnaast is een tweetal randvoorwaarden geformuleerd:

- Aansluiting op het net
- Participatie

figuur 18. Criteria Afwegingskader zonneparken buitengebied Oosterhout

criterium	sub-criterium	uitwerking	achterliggend beleidsdocumenten
Landschap	Landschapstype	Ligging van locaties in specifieke landschapstypen	NOVI Ruimtelijke onderlegger RES 1.0
	Ruimtelijk-visuele inpassing	Ligging van locaties in nabijheid van bebost terrein	Omgevingsvisie Oosterhout
	Aansluiting bedrijventerrein en infrastructuur	Ligging van locaties in nabijheid van bedrijventerrein en infrastructuur	Ruimtelijke onderlegger RES 1.0
	Cultuurhistorische waarden	Ligging van locaties in gebieden met hoge culturele waarde	Ruimtelijke onderlegger RES 1.0 Omgevingsvisie Oosterhout
Natuur		Ligging van locaties in/nabij NNB, GBM en weidevogelgebied	NNB Omgevingsvisie Oosterhout
Energieopbrengst		Relatieve bijdrage aan RES-doel	NOVI RES 1.0
Meervoudig ruimtegebruik		Aanwezigheid meer functies in plannen voor locatie	IOV RES 1.0

Om vast te stellen of een locatie daadwerkelijk geschikt is, zal te allen tijde nader onderzoek naar de exacte locatie nodig zijn.

Relatie tot ontwikkeling

Op verzoek van de gemeente is een beoordeling uitgevoerd van de kansrijkheid van twee concrete initiatieven binnen in het buitengebied van Oosterhout, namelijk het zonnepark op Energiepark A59 (onderhavig initiatief) en een locatie nabij Dorst. Hieronder wordt ingegaan op de analyse voor onderhavig initiatief, met op enkele onderdelen een nadere toelichting/aanvulling t.o.v. de beoordeling. De volledige beoordeling is daarnaast opgenomen in de bijlagen bij voorliggende ruimtelijke onderbouwing.

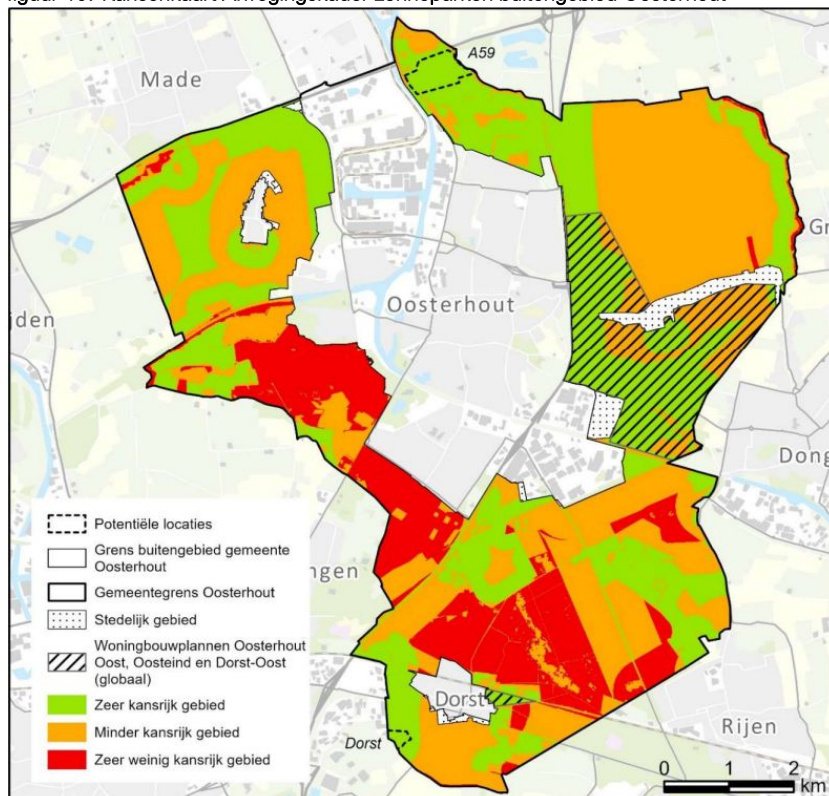
Randvoorwaarden

- *Aansluiting op het net:* Er is sprake van goede aansluitmogelijkheden op het net. In het nabijgelegen Geertruidenberg ligt de Amercentrale als centraal knooppunt in het net. Daar liggen koppelkansen, waarbij met Enexis reeds een reserveringsovereenkomst is gesloten. Voor dit onderdeel wordt tevens verwezen naar paragraaf 5.8.
- *Participatie:* De initiatiefnemer heeft een breed participatieproces voorzien. Specifiek is er daarbij aandacht voor ecologie door middel van de werkgroep biodiversiteit. Ook op andere manieren is aandacht voor participatie, bijvoorbeeld door sessies in het potentiële gebied. Tevens is er de mogelijkheid om financieel te participeren. Op participatie wordt nader ingegaan in paragraaf 6.2 van voorliggende rapportage.

Beoordelingscriteria

Op basis van de analyses van divers relevant beleid en landschapsanalyses, is een kansenkaart ontwikkeld. Deze kansenkaart visualiseert de potentieel (on)geschikte locaties voor zonneparken in het buitengebied op de onderwerpen natuur en landschap op basis van de criteria. De overige onderwerpen laten zich niet op kaart visualiseren. Onderstaand figuur toont een uitsnede van de kansenkaart met daarop ingetekend het projectgebied van het zonnepark A59.

figuur 19. Kanskaart Afwegingskader zonneparken buitengebied Oosterhout

Op basis van de criteria natuur en landschap ligt de locatie Zonnepark A59 (midden boven) in een zeer kansrijk gebied ten opzichte van de rest van het buitengebied van Oosterhout. Aan de hand van het beoordelingskader zijn de criteria beoordeeld. In onderstaande tabel worden deze kort toegelicht. Het criterium 'meervoudig ruimtegebruik' wordt separaat toegelicht.

tabel 2. Beoordeling Zonnepark A59

Beoordelingscriterium	Score	Toelichting
Landschapstype	0	De locatie ligt in het zeekleigebied. Dit leent zich noch positief, noch negatief voor de ontwikkeling van het zonnepark.
Ruimtelijk-visuele inpassing	+	De nabijheid van groenstructuren, bijvoorbeeld langs het Kromgat, biedt ruimtelijk-visuele aanknopingspunten en is daarom positief beoordeeld.
Aansluiting bedrijventerrein en infrastructuur	+	Door de nabijheid van de A59 is het gebied zeer geschikt om de RES 1.0 landschappelijke bouwstenen toe te passen. In het bijgeleverde ontwerp van SMARTLAND landschapsarchitecten is dit ook terug te zien. De aansluiting op de infrastructuur is dus positief en biedt goede kansen om een energielandschap te ontwikkelen.
Cultuurhistorische waarden	+	Cultuurhistorische waarden zijn afwezig en daardoor is deze beoordeling positief.
Natuurgebieden	0	De locatie binnen de Groen Blauwe Mantel geeft een neutrale score voor natuur. De verbinding tussen verschillende delen van het NNB kan versterkt worden door een goed ontwerp, maar dit geeft ook uitdagingen. In het bijgeleverde ontwerp wordt gesproken over een werkgroep biodiversiteit die de concrete invulling van het groen bediscussieert. Het groen wat verloren gaat wordt gecompenseerd en langs het Kromgat ontstaat een robuustere structuur. Op deze manier wordt de ecologische verbindingzone (deel van de NNB) versterkt. Echter brengt de keuze voor deze locatie wel de uitdaging met zich mee goed rekening te houden met de natuurwaarden.
Energieopbrengst	+	Het principeverzoek uit 2020 beschrijft een verwacht productie van ca. 43 GWh. Dit is ruim voldoende om aan het RES-doel te voldoen. Daarom krijgt deze locatie een positieve beoordeling
Meervoudig ruimtegebruik	0	Zie toelichting

Toelichting meervoudig ruimtegebruik

Het meervoudig ruimtegebruik komt enigszins terug in het inpassingsplan. De oorspronkelijke combinatie met windmolens is een vorm van meervoudig ruimtegebruik, maar is niet het toevoegen van een extra functie. De onderbouwing van SMARTLAND toont een toename van de biodiversiteit, maar de daadwerkelijke extra oppervlakte met ruimte voor nieuwe begroeiing, is minimaal. Natte hooilandvegetatie ontstaat in de laaggelegen kwelzone en er komt in het plan ook ruimte voor reeën om het gebied in te gaan. De mogelijkheid om het laaggelegen gebied in een later stadium als waterberging te gebruiken wordt genoemd, maar voor nu niet aangevraagd. Tegelijk blijft het gebied met name één functie behouden, namelijk energieopwekking, en zijn er weinig plekken waar functies gestapeld worden. Om deze redenen beoordelen wij het criterium meervoudig ruimtegebruik neutraal.

NB. Bij de beoordeling van de kansrijkheid van het initiatief Zonnepark A59, is gebruik gemaakt van de op dat moment beschikbare onderzoeken en rapportages. Enkele onderdelen die meegenomen zijn in de beoordeling zijn deels verouderd, denk hierbij aan het gebruik van het gebied als waterberging. Daarentegen wordt in het plan wel een peilopzet beoogd, maar ook dit onderdeel maakt geen integraal onderdeel uit van de ruimtelijke procedure, aangezien hiertoe nadere overleggen noodzakelijk zijn met het waterschap. Voor zover nodig is – bijvoorbeeld op het gebied van ecologie en natuur – wel rekening gehouden met de mogelijke effecten van de peilopzet. Andere onderwerpen zijn iets aangescherpt, bijvoorbeeld in verband met het oog op de publieke veiligheid en op last van de verzekering. Zo is een toegang tot het gebied voor groot wild niet gewenst, omdat daarmee ook toegang tot het gebied voor (onbevoegde) personen ontstaat, hetgeen om evidente redenen niet is toegestaan. Wel wordt voorzien in uitstapplaatsen bij het hekwerk, zodat groot wild dat per abuis in het plangebied is geraakt, het gebied weer kan verlaten en zodoende niet ingesloten raakt. Ook wordt de onderzijde van het hek op diverse locaties onderbroken, zodat klein wild onverminderd gebruik kan blijven maken van de gronden. Uitgangspunt blijft echter dat desondanks sprake blijft van een neutrale beoordeling.

Overig

In aanvulling op de beoordeling zoals uitgevoerd voor dit initiatief, wordt op een aantal onderdelen verwezen naar diverse onderzoeken die aan dit initiatief ten grondslag liggen. Ten aanzien van de Groenblauwe mantel en te versterken natuurwaarden aldaar, wordt verwezen naar het memo van Van der Goes & Groot (bijlage 13) en paragraaf 2.6.3 van voorliggende onderbouwing. De voorgestelde maatregelen in het kader van de landschappelijke inpassing leiden tot versterking van de biodiversiteit. Voor de effecten van het plan op het NNB wordt verwezen naar paragraaf 5.11 en de in bijlage 14 opgenomen Natuurtoets. Van negatieve effecten op het NNB is geen sprake.

Voor cultuurhistorie tot slot, geldt het volgende. De analyse is uitgevoerd op basis van de belangrijkste beleidsstukken ten aanzien van dit onderwerp. Regels uit de provinciale Interim Omgevingsverordening, alsook de Omgevingsvisie Oosterhout. Van zwaarwegende cultuurhistorische belangen is geen sprake. Wel geldt dat op lokaal niveau sprake is van cultuurhistorische dan wel landschappelijke waarden van het landschapstype zeekleigebied. Met name het onregelmatige verkavelingspatroon, poldertjes en het krekenslandschap zijn nog deels zichtbaar in het landschap, maar hebben zich in de tijd met moeite weten te manifesteren. Voor een nadere toelichting op dit onderdeel wordt verwezen naar paragraaf 5.2. Het voorgestelde ontwerp leidt tot een versterking van deze waarden door ze beter zichtbaar te maken in het landschap.

Conclusie

Op basis van het Afwegingskader zonneparken buitengebied Oosterhout is een analyse uitgevoerd van de kansrijkheid van de beoogde ontwikkeling. Daaruit is – alle onderwerpen in samenhang met elkaar beschouwd – gebleken dat het projectgebied een passende locatie is voor de gewenste ontwikkeling.

5 Omgevingsaspecten

5.1 Archeologie

5.1.1 Algemeen

Erfgoedwet

De Erfgoedwet bevat de geldende wet- en regelgeving voor behoud en beheer van het cultureel erfgoed in Nederland. De wet regelt tevens de bescherming van archeologisch erfgoed in de bodem. De uitvoering van de Erfgoedwet en de integratie van archeologie en ruimtelijke ordening is primair een gemeentelijke opgave. De gemeente is verplicht om in nieuwe bestemmingsplannen rekening te houden met de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden. Dit volgt uit een wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening en maakt onderdeel uit van de modernisering van de monumentenzorg. De Erfgoedwet is een voorloper op de Omgevingswet.

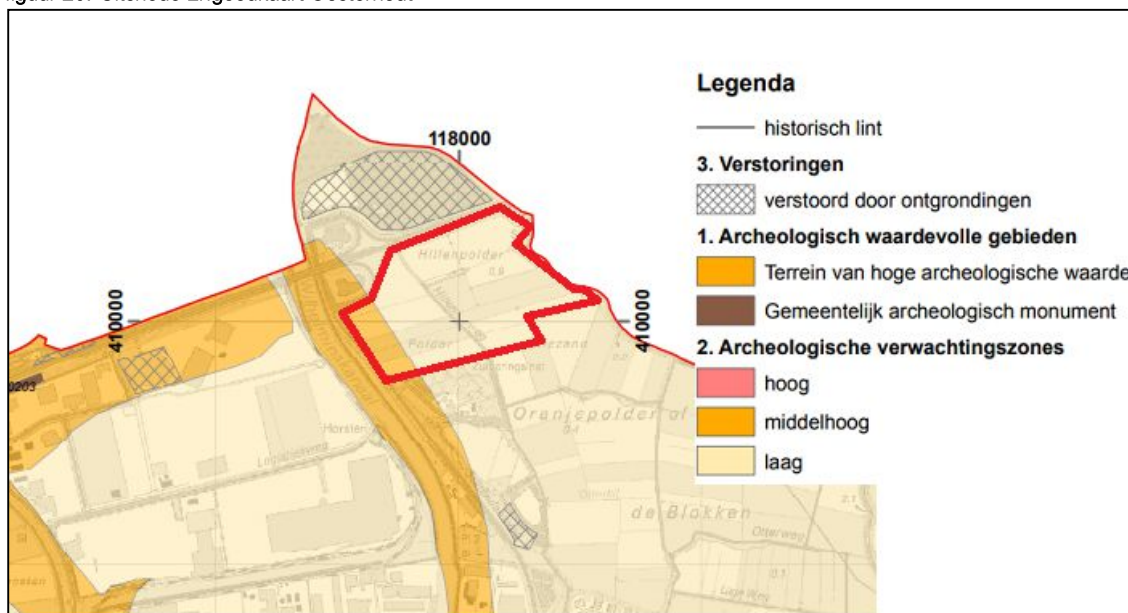
Erfgoedkaart Oosterhout

Op 25 januari 2012 heeft de gemeenteraad de Erfgoedkaart Oosterhout vastgesteld. Deze kaart geeft de archeologische verwachtingen en archeologische en cultuurhistorische waarden in Oosterhout weer waardoor deze als volwaardig belang in ruimtelijke planvorming mee kunnen worden gewogen. Tevens worden op deze kaart de voorschriften vastgesteld voor de omgang met archeologische bodemschatten in de ruimtelijke inrichting en in bouwprojecten. Daarbij is tevens de Beleidsnota Cultuurhistorie, Monumenten en Archeologie van belang.

5.1.2 Relatie tot ontwikkeling

Op basis van de verbeelding behorende het vigerende bestemmingsplan kan worden geconcludeerd dat de locatie niet is gelegen binnen (mogelijk) archeologisch waardevol gebied dan wel dat het niet ligt binnen een archeologische verwachtingszone. Voor de volledigheid is echter ook de Erfgoedkaart van gemeente Oosterhout geraadpleegd. Daaruit blijkt dat de westkant van de projectlocatie in een gebied ligt met een middelhoge verwachting. Figuur 20 toont een uitsnede van de Erfgoedkaart. De projectlocatie is aangeduid in het rood.

figuur 20. Uitsnede Erfgoedkaart Oosterhout

Op deze gronden geldt dat archeologisch onderzoek uitgevoerd dient te worden, tenzij sprake is van (bouw)werkzaamheden met een oppervlakte van ten hoogste 100 m² en een verstoringdiepte van niet

meer dan 50 centimeter beneden maaiveld. Voor de beoogde ontwikkeling is derhalve bureau Laagland Archeologie gevraagd een verkennend archeologisch onderzoek uit te voeren, bestaande uit een bureauonderzoek en verkennend booronderzoek. De rapportages zijn opgenomen in de bijlagen bij voorliggende onderbouwing. Op basis van het onderzoek is door de Regio West-Brabant een selectieadvies opgesteld. De gemeente heeft in lijn met dat advies het selectiebesluit genomen dat het plangebied vrijgegeven kan worden. Het selectieadvies en selectiebesluit zijn eveneens opgenomen in de bijlagen bij voorliggende ruimtelijke onderbouwing. Hieronder wordt samenvattend ingegaan op de onderzoeksresultaten en de vrijgave van het plangebied.

In de eerste plaats heeft voor het gehele projectgebied een bureauonderzoek plaatsgevonden. Op basis van dit bureauonderzoek is geadviseerd enkel een strook langs de westzijde van het projectgebied, direct gelegen langs het kanaal, te onderzoeken middels een verkennend booronderzoek. Het betreft een strook van in totaal ca. 4,2 ha. In lijn met het advies van Laagland Archeologie, is een verkennend archeologisch booronderzoek uitgevoerd ter plaatse van de aangegeven zone. Op basis daarvan is geconcludeerd dat kans klein is dat het plangebied archeologische sporen bevat, afgezien van eventuele sporen van bewoning of activiteiten uit de Late Middeleeuwen binnen een strook langs het oude havenkanaal van Oosterhout. Het voormalige landoppervlak uit die periode ligt op tenminste 130 cm diepte.

Archeologische resten die mogelijk binnen de verstoringsdiepte liggen dateren waarschijnlijk van na 1700. Het archeologisch belang hiervan is laag. Voor de fundering van de panelen binnen zonneparken geldt in zijn algemeenheid bovendien dat de grondroering zodanig beperkt is, dat deze niet als significant te kwalificeren is en daardoor niet leidt tot een noodzaak nader onderzoek uit te voeren. Daarvoor geldt in dit specifieke park bovendien dat de (beperkte) verstoring ten opzichte van de oppervlakte van het onderzoeksgebied en het plangebied als geheel, eveneens niet voor significante verstoringen van eventuele archeologische niveaus leiden.

In het was in het verkennend archeologisch onderzoek is destijds aangegeven dat – anticiperend op de mogelijke onderzoeksresultaten – onderzocht werd of de panelen kunnen worden geplaatst volgens een zogeheten PEG-systeem, zodat ze niet dieper dan 80 cm de grond in gedreven hoeven te worden. De resultaten van het onderzoek en het advies van het bevoegd gezag, hebben deze noodzaak echter doen vervallen. De resultaten toonden immers aan dat de verwachting laag is. Het selectieadvies dat vervolgens door het bevoegd gezag (Regio West-Brabant) is opgesteld, stemt in met de conclusies uit het rapport en stelt het gehele gebied, inclusief de zone met middelhoge verwachting, vrij van verder archeologisch onderzoek. Het selectieadvies d.d. 29 januari 2020 stelt:

“Het advies betreffende het selectiebesluit is om in te stemmen met het advies van Laagland Archeologie om geen vervolgonderzoek te laten uitvoeren. Geadviseerd wordt om de Archeologische Monumentenzorg af te ronden en het plangebied vrij te geven voor de geplande bouwactiviteiten. De dubbelbestemming ‘Waarde Archeologie’ in het bestemmingsplan kan voor het plangebied verwijderd worden.”

Het selectiebesluit dat gemeente Oosterhout heeft genomen d.d. 30 oktober 2020 volgt het selectieadvies en geeft het projectgebied vrij. Daarmee is ook de noodzaak komen te vervallen de funderingsdiepte binnen de genoemde zone te maximaliseren tot een diepte van 80 cm.

5.1.3 Conclusie

Archeologie in het gebied is in kaart gebracht. Van significante verstoringen is geen sprake, nader onderzoek is niet noodzakelijk. Het aspect vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

5.2 Cultuurhistorie

5.2.1 Algemeen

Nota Belvédère (1999)

Vanuit een ontwikkelingsgerichte visie op de omgang met cultuurhistorie worden in de Nota Belvédère beleidsmaatregelen voorgesteld die tot een kwaliteitsimpuls bij de toekomstige inrichting van Nederland zouden moeten leiden. Doelstelling van de nota is om de alom aanwezige cultuurhistorische waarden sterker richtinggevend te laten zijn bij de inrichting van Nederland. Dit met als doel het aanzien van Nederland aan kwaliteit te laten winnen en tegelijkertijd de onderlinge samenhang van cultuurhistorische waarden op het terrein van de archeologie, gebouwde monumenten en historische cultuurlandschap te versterken.

Cultuurhistorie in Noord-Brabant

De provincie beschikt over de Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW) uit 2010. De kaart is in 2016 op enkele kleine onderdelen herzien. Aan de hand van de CHW kan worden beoordeeld of, en zo ja welke, cultuurhistorische waarden in een gebied gelden.

Erfgoedkaart Oosterhout

Op 25 januari 2012 heeft de gemeenteraad de Erfgoedkaart Oosterhout vastgesteld. Deze kaart geeft de archeologische verwachtingen en archeologische en cultuurhistorische waarden in Oosterhout weer waardoor deze als volwaardig belang in ruimtelijke planvorming mee kunnen worden gewogen. Tevens worden op deze kaart de voorschriften vastgesteld voor de omgang met archeologische bodemschatten in de ruimtelijke inrichting en in bouwprojecten. Daarbij is tevens de Beleidsnota Cultuurhistorie, Monumenten en Archeologie van belang.

5.2.2 Relatie tot ontwikkeling

Cultuurhistorische Waardenkaart

Figuur 21 toont een uitsnede van de CHW van de provincie Noord-Brabant. De projectlocatie maakt geen onderdeel uit van een cultuurhistorisch waardevol complex of waardevol gebied.

figuur 21. Uitsnede Cultuurhistorische Waardenkaart Noord-Brabant

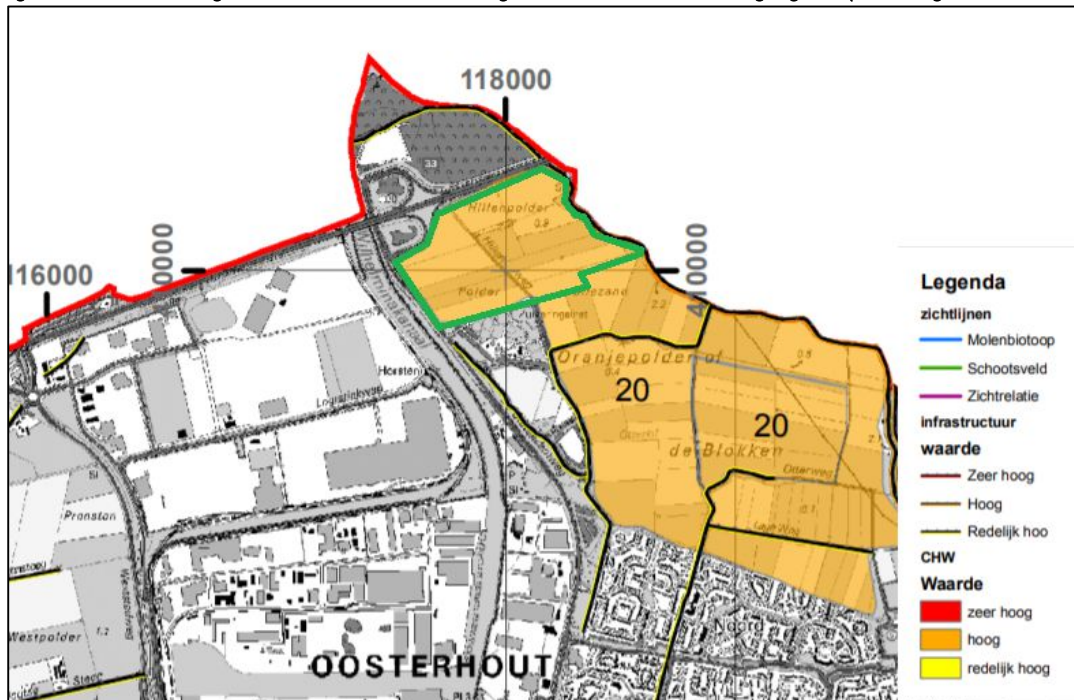
De projectlocatie is gelegen in de Oranjepolder en maakt op basis van de Cultuurhistorische Waardenkaart van Noord-Brabant geen deel uit van een cultuurhistorisch waardevol gebied of van een cultuurhistorisch waardevol complex. Het projectgebied is voorts niet gelegen binnen een gebied dat is

aangewezen als rijks-, dan wel provinciaal beschermd stads- of dorpsgezicht. Monumenten of beeldbepalende panden of objecten binnen of in de nabijheid van de projectlocatie zijn afwezig. Van belangrijke cultuurhistorische waarden op rijks- of provinciaal niveau is derhalve geen sprake.

Erfgoedkaart Oosterhout

Figuur 22 toont een uitsnede van de Erfgoedkaart Oosterhout (kaartlaag Waardenkaart historische geografie). De projectlocatie is aangeduid middels het groene kader en kent een hoge archeologische waarde. Daarnaast is de oostelijk gelegen waterloop Kromgat aangeduid als hoge infrastructurele waarde.

figuur 22. Uitsnede Erfgoedkaart Oosterhout, kaartlaag Waardenkaart historische geografie (bron: Erfgoedkaart Oosterhout)

Zeekleigebied

Het projectgebied is gelegen in het zeekleigebied (landschapstype). Het zeekleilandschap is gevormd door de zee, waarbij het zeewater tijdens vloed zijn weg over het land zocht via kronkelende getijdereken of prielen. Van de oorspronkelijke krekensystemen is door ruilverkaveling en egalisatie in het huidige zeekleilandschap nauwelijks meer iets te zien. Vanuit de lucht is op veel pasgeploegde akkers evenwel de oude krekensystemen als een wirwar van andersgekleurde banen waar te nemen.

In het noordelijke gedeelte van de gemeente is het onregelmatige kleinschalige karakter kenmerkend. Deze gronden hebben na de St. Elisabethsvloed lange tijd onder water gestaan en zijn in kleine poldertjes op het water teruggewonnen. Dit heeft geresulteerd in onregelmatige verkavelingen en poldertjes, die (deels) nog in het landschap zichtbaar zijn. Op lokaal niveau is de locatie dan ook geduid als locatie met lokale cultuurhistorische waarde. De gemeentelijke Erfgoedkaart (zie ook paragraaf 2.2.2.2) toont een hoge waarde door de verkavelingsstructuur, poldertjes en het krekensysteem dat deels nog in het landschap zichtbaar is, maar zich in de tijd met moeite heeft weten te manifesteren.

De Oranjepolder en de verkaveling binnen het projectgebied blijven ook na ontwikkeling van het zonnepark onverminderd zichtbaar in het landschap. Met de situering van de panelen in oost-westopstelling worden de bestaande percelen en watergangen gerespecteerd en wordt de richting van het landschap gehandhaafd en zelfs benadrukt. Het doel van het landschappelijk inpassingsplan is daarbij de waaiersstructuur die oorspronkelijk in het krekensysteem aanwezig was, te versterken. Daarnaast wordt de lijn van de Amertak en het Wilhelminakanaal versterkt door aan de Statendamweg een brede haag te introduceren, die zoveel mogelijk wordt afgestemd op de reeds aanwezige groenzones in dat

gebied en die het directe zicht op het zonnepark verzacht. Maar die tevens de loop van een voormalige kreek benadrukt.

figuur 23. Planonderbouwing ruimtelijke kwaliteit landschappelijk inpassingsplan Smartland Landscape Architects

Het doel de landschappelijke inpassing is hier de waaiersstructuur die oorspronkelijk in het kreeklandschap aanwezig was en die zich in de tijd met enige moeite is blijven manifesteren, te versterken. Daarnaast wordt de lijn van de Amertak en het Wilhelminakanaal versterkt door aan de Statendamweg een haag te introduceren, die zoveel mogelijk wordt afgestemd op de reeds aanwezige groenzones in dat gebied en die het directe zicht op het zonnepark verzacht.

Infrastructurele waarde Kromgat

Het Kromgat langs de oostzijde van het projectgebied kent een infrastructurele (cultuurhistorische) waarde. Voor het Kromgat geldt dat deze behouden blijft en de waarden daarmee in stand blijven. De ontwikkeling zorgt – gelet op het bovenstaande - bovendien niet voor een wijziging in verkaveling of uitstraling van het gebied waardoor deze waarde minder zichtbaar zou worden in het landschap. Door de gekozen inrichting en situering van de panelen, worden deze waarden juist verwerkt.

Overige landschapswaarden

Naast de lokaal te beschermen landschaps- en natuurwaarden in (in dit geval) de Groenblauwe mantel bezit het buitengebied van Oosterhout ook lokale landschapswaarden, die een extra bescherming vereisen middels een aanduiding en een hieraan gekoppelde omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden). Het betreft landschappelijke en aardkundige waardevolle gebieden, die middels specifieke aanduidingen op de verbeelding worden beschermd. Het gaat om de aanduidingen 'omgevingsvergunning openheid' en 'omgevingsvergunning waardevol reliëf'. Ter plaatse van de projectlocatie zijn deze aanduidingen niet opgenomen. Wel is de locatie bestemd als 'Agrarisch met waarden – Landschap'. Met het oog op de bescherming van deze landschapswaarden is een omgevingsvergunningstelsel opgenomen voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden. Met name het aanplanten van houtgewas met een hoogte van meer dan 1 meter, leidt tot mogelijke effecten (en daardoor een vergunningplicht). De geplande groenvoorzieningen worden met het oog op landschappelijke kwaliteit en de landschappelijke inpassing van het plan echter zorgvuldig uitgekozen. Van een negatief effect op de

landschappelijke waarden is derhalve geen sprake. De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden conform voornoemd aanlegstelsel, maakt deel uit van het project.

Centraal in het plangebied tot slot, ligt een oude bouwplaats met toegangsweg. De beplanting rondom, hoge uitgegroeide schietwilgen, zal binnen enkele jaren instorten. De doorgeschoten elzen van de toegangsweg hebben weinig toekomstwaarde, evenals de opgeschoten beplanting van enkele fruitbomen en veel braamstruweel. Wegens deze beperkte kwaliteit en geïsoleerde ligging van 'het bosje', wordt deze verwijderd en gecompenseerd in de versterkte groenzones, met name aan de oostzijde. Hier kan het groenoppervlak een betere functie hebben als versterking van de ecologische structuur in noordelijke en zuidelijke richting.

Het te verwijderen landschappelijk element centraal in het plangebied, bedraagt ca. 3.600 m². Voorgesteld wordt om deze met name langs de oostzijde terug te laten komen langs het Kromgat, waar een passend groenelement wordt teruggeplaatst van ca. 6.000 m². Daarmee wordt de kap van het centrale bosje niet alleen gecompenseerd, maar wordt ook geïnvesteerd in een versterking van dit landschapselement, op een locatie waar deze bovendien beter tot zijn recht komt. Daarnaast geldt dat aan de noordzijde van het projectgebied een extra groenelement wordt aangelegd. Het bosje kent in de huidige vorm landschappelijke waarde, doordat het voor een breekpunt zorgt in het landschap. Dit breekpunt wordt aan de kop van de Hillenweg teruggebracht, zodat die functie in het gebied behouden blijft.

5.2.3 Conclusie

De projectlocatie is niet gelegen in een gebied dat vanuit het rijk of de provincie is aangewezen als een gebied met cultuurhistorische waarden of een cultuurhistorisch landschap. Wel is de oorspronkelijke verkavelingsstructuur van het zeekeilandschap van waarde. In het ontwerp van het zonnepark is hier rekening mee gehouden. De panelen worden binnen de oorspronkelijke kavelstructuur geplaatst, waardoor de structuur in eerste plaats behouden blijft en bovendien beter zichtbaar wordt. De cultuurhistorische waarde van het Kromgat betreft een infrastructurele waarde en blijft eveneens behouden. De inrichting van het plangebied leidt niet tot wijzigingen in deze waterloop.

Het aspect cultuurhistorie vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

5.3 Water

5.3.1 Algemeen

Waterwet

In 2009 is de Waterwet in werking getreden. Hierin zijn acht wetten gebundeld tot één wet. De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening.

De doelstellingen van de Waterwet vallen uiteen in de volgende drie uitgangspunten

- voorkomen en beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste;
- beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen;
- vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Watertoets

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening is het doorlopen van de watertoets verplicht voor alle ruimtelijke plannen en besluiten. Het doel van de watertoets is, om in overleg tussen de initiatiefnemer en de waterbeheerder aandacht te besteden aan de waterhuishoudkundige aspecten, zodat de waterhuishoudkundige doelstellingen worden gewaarborgd. De uitgangspunten voor het watersysteem dienen op een juiste wijze in het plan te worden verwerkt. Daarbij spelen over het algemeen aspecten zoals waterkwantiteit, waterkwaliteit, beschermde gebieden (zoals waterkeringen) en riolering en andere watergerelateerde buisleidingen een rol.

Beleid en regelgeving Waterschap Brabantse Delta

Waterbeheerplan en Waterbeheerprogramma

Het waterschap zorgt voor veilige dijken, voldoende water en schoon water. Diverse overheden hebben hiervoor regels opgesteld. Zowel Europees (onder andere Kaderrichtlijn Water) als nationaal (onder andere Nationaal Bestuursakkoord Water). Waterschap Brabantse Delta zorgt dat ze zich aan de Europese en Nationale regels houdt door deze in het eigen beleid te verwerken. Hiertoe stelt het Waterschap Brabantse Delta elke zes jaar het Waterbeheerplan vast, waarin de koers voor een toekomstbestendig waterbeheer voor West-Brabant wordt geschetst. Het Waterbeheerplan omschrijft:

- hoe het waterschap het watersysteem en waterkeringen op orde wil brengen;
- voor welke thema's het waterschap aan de lat staat en de strategie hiervoor
- welke maatregelen uitgevoerd zullen worden, wie daarin de partners zijn en hoe we dit gemonitord en bijgestuurd wordt.

Daarnaast wordt ook een Waterbeheerprogramma vastgesteld. Het meest recente en nog van toepassing zijnde beleid is opgenomen in het Waterbeheerplan 2016-2021 en het Waterbeheerprogramma 2022-2027.

Keur en Legger

De Keur is een waterschapsverordening met de regels die een waterschap hanteert bij de bescherming van waterkeringen, watergangen en bijbehorende kunstwerken. Aan de hand van de Keur kan worden vastgesteld of bepaalde activiteiten al dan niet vergunningplichtig zijn, wie de onderhoudsplichtige van een waterstaatswerk is en welke nadere regels er gelden. Onderdeel van het waterschapsbeleid, vormt ook de Legger. De Legger is een vastgestelde kaart waarop onder andere de situering van watergangen en waterkeringen is vastgelegd. Ook andere relevante informatie is verwerkt in de Legger. De Keur en de Legger tezamen vormen het belangrijkste kader voor toetsing in het geval een ruimtelijke ontwikkeling zich voordoet. De vigerende Keur betreft de Keur Waterschap Brabantse Delta 2015 (laatste wijziging in werking sinds 1 januari 2019).

In aanvulling op de Keur en de Legger, kent het waterschap tot slot ook de Algemene Regels. Deze regels geven nadere invulling aan de verbodsbepalingen op de Keur. Hierdoor is niet altijd een watervergunning nodig, maar kan in bepaalde situaties worden volstaan met een melding. De Algemene Regels traden in werking op 1 april 2020.

5.3.2 Relatie tot ontwikkeling

Het projectgebied is gelegen in het beheergebied van het Waterschap Brabantse Delta. In het kader van de te voeren planologische procedure is overleg gevoerd tussen initiatiefnemer en het Waterschap. De uitkomsten van dit overleg zijn verwerkt in deze waterparagraaf en waar nodig zijn de uitkomsten tevens verwerkt in het landschappelijk inpassingsplan. Onderstaand wordt op de diverse wateraspecten ingegaan.

Waterkwantiteit

Oppervlakteverharding

Watercompensatie is nodig wanneer de toename van het verhard oppervlak in het buitengebied meer dan 2.000 m² bedraagt. In dit geval geldt dat met de panelen geen netto verharding wordt toegevoegd ten opzichte van de huidige situatie. Zonnepanelen worden in een schuine hoek geplaatst, waardoor hemelwater via de panelen de grond in kan stromen en de grond zich als onverharde grond blijft gedragen. Beheerpaden worden bovendien half verhard en daarmee waterdoorlatend uitgevoerd. De enige planonderdelen die daadwerkelijk voor een netto toename aan verharding zorgen, betreffen de noodzakelijke transformatorhuisjes. Naar inschatting op basis van de omvang van het park zijn daar ca. 17 van nodig. De verharding als gevolg daarvan is beperkt en blijft ruim onder de grens van 2.000 m². Uitgaande van plaatsing van transformatoren in 20 ft containers van maximaal 15 m², bedraagt de oppervlakteverharding ca. 340 m².

De centrale ontsluiting van het gebied vindt plaats via de bestaande infrastructuur langs de Hillenweg. De transformatoren worden langs de daarnaast gelegen watergangen gesitueerd, zodat zo min mogelijk nieuwe paden hoeven worden aangelegd. Voor beheer en onderhoud van de transformatoren is het nodig dat zij bereikbaar zijn. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van de bestaande duikers ter plaatse van de watergangen, waarover een halfverhard pad wordt gecreëerd om de transformatoren te kunnen bereiken. Door deze beheer- en onderhoudspaden halfverhard worden uitgevoerd, leiden ze niet tot een zodanige toename van de oppervlakteverharding dat ze tezamen met de containers tot een overschrijding van de vrijgestelde 2.000 m² leiden.

Grondwaterpeil

Naar aanleiding van de inzet van de Werkgroep Biodiversiteit, wordt een peilopzet in het gebied overwogen, waarmee door vernatting van het gebied de toename van de biodiversiteit verder wordt versterkt. In verband met de diverse belangen die in dit gebied spelen, waaronder de belangen van de waterkeringen (zie hierna) en het mogelijk voorkomen in het gebied (de wateren) van de Grote modderkruiper, is het verhogen van het grondwaterpeil aan een nadere afweging onderhevig. Om dit mogelijk te maken is onder andere afstemming met het Waterschap Brabantse Delta nodig en zullen de nodige vergunningen dienen te worden aangevraagd. Dit traject doorloopt een separaat spoor. Ook de resultaten uit het soortgericht onderzoek naar de Grote modderkruiper en Alpenwatersalamander zijn mogelijk van invloed op de keuzes hieromtrent. Benadrukt wordt dat – ook indien de peilopzet op basis van de belangenafweging moet worden losgelaten – onverminderd sprake is van versterking van de biodiversiteit ter plaatse. Dit volgt uit het landschappelijk inpassingsplan, waarin de kaders daartoe gesteld zijn. De peilopzet draagt daar als extra ten opzichte van de landschappelijke inpassing aan bij, maar vormt daarvoor geen randvoorwaarde.

Bodemerosie

Bodemerosie is het (wegwaaien of) wegspoelen van de bovenste bodemlaag door wind of in dit geval (regen)water. Dit gebeurt meestal als de bodem onbegroeid is (zoals onbegroeid akkerbouwland). Begroeiing houdt met haar wortels de grond vast en bedekt met haar bladeren de bodem. Hierdoor stroomt minder water weg of stroomt het minder hard weg. Maatregelen als het aanleggen van kruidenrijk grasland, houtwallen en heggen gaat bodemerosie tegen. Erosie en uitspoeling kunnen een issue zijn als panelen vrij vlak en dicht aaneengesloten in de tafels liggen en de ruimte tussen rijen panelen nauw is. Ruimte tussen de panelen gaat bodemerosie tegen. Om dit tegen te gaan, is in het biodiversiteitsplan opgenomen dat ruimte tussen de paneelrijen wordt gehouden, alsook in de nok van de oost-westopstelling (30 cm) en voldoende brede naden tussen de panelen op de paneeltafels. Dit zorgt voor een behoorlijk gelijkmatige doorvoer van regenwater naar de bodem. Voorts wordt onder meer voorzien in kruidenrijk grasland als ondergroei. Bodemerosie wordt dan ook in voldoende mate tegengegaan.

Waterkwaliteit

Toepassing van uitlogbare materialen zoals lood, koper of zink wordt vermeden, zodat geen negatief effect op de (grond)waterkwaliteit ontstaat.

Waterkeringen en oppervlaktewateren

Voor dit onderdeel is de 'Legger watersystemen' van het waterschap Brabantse Delta geraadpleegd. Figuur 24 bevat een uitsnede van de leggerkaart, waarop waterkeringen, leggerwateren en overige relevante zaken zijn weergegeven.

figuur 24. Uitsnede Legger Watersystemen Waterschap Brabantse Delta
(brabantsedelta.webgispublisher.nl/Viewer.aspx?map=Leggers_Brabantsedelta)

Waterkeringen

Het projectgebied grenst direct aan waterkeringen en overlapt deels met de beschermingszones daarvan. Binnen deze beschermingszones worden geen panelen opgericht. Ditzelfde geldt voor de waterkering ter hoogte van het water de Kromgat ten oosten van het zonnepark. Door niet binnen de beschermingszones van de waterkeringen te bouwen, treden als gevolg van het zonnepark zelf geen effecten op die de werking van de waterkering negatief zouden kunnen beïnvloeden. Onderstaande figuur verduidelijkt dit, waarop de beschermingszones van de waterkeringen met de stippellijn zijn aangegeven. De panelen en overige objecten vallen hier buiten.

figuur 25. Beschermingszones ten opzichte van invulling plangebied (bron: Smartland Landscape Architects)

Wel is het binnen delen van de beschermingszones nodig te voorzien in passende maatregelen ten behoeve van een goede landschappelijke inpassing. Daarbij wordt tevens een combinatie gezocht met mogelijkheden voor natuurontwikkeling en versterking van de biodiversiteit ter plaatse. In overleg met het waterschap wordt nader vastgesteld op welke wijze daarbij rekening kan worden gehouden met de

belangen van de waterkeringen. Daarbij zal gezamenlijk worden gezocht naar toepassingen die passen binnen dit gebied, rekening houdend met de waterstaatskundige belangen enerzijds en de specifieke kenmerken van de locatie anderzijds. Daarbij mag het belang van een goede landschappelijke inpassing niet uit het oog worden gelaten. Het waterschap zal daarbij adviseren over de doelsoorten van de Ecologische Verbindingszone en de geschikte/gewenste plantensoorten. Waar mogelijk worden deze adviezen meegenomen in het ontwerp. In aanvulling daarop heeft het waterschap kenbaar gemaakt graag te willen participeren in de Werkgroep Biodiversiteit die is opgesteld ten behoeve van de ontwikkeling. Initiatiefnemer draagt er zorg voor dat het waterschap in de communicatie omtrent deze werkgroep wordt betrokken.

Op het moment dat overeenstemming is bereikt over de invulling van de beschermingszones, wordt indien nodig een watervergunning aangevraagd. Deze vergunning is nog niet nodig voor deze planologische procedure.

Oppervlaktewateren en duikers

Binnen de projectlocatie zijn twee A-watgangen en diverse B-watgangen gelegen. Daarnaast wordt een deel van de zuidzijde van het projectgebied begrensd door een A-watgang. Beschermingszones liggen enkel langs de A-watgangen, deze zones bedragen 5 meter aan weerszijden van het water.

Aan de zijde van het projectgebied wordt langs de zuidelijke A-watgang voorzien in een groenzone ten behoeve van de landschappelijke inpassing. Panelen of andere objecten worden hier niet voorzien. Voor de A-watgangen langs de Hillenweg, geldt dat onderhoud daaraan hoofdzakelijk plaatsvindt vanaf de Hillenweg. Ook aan de zijden van de panelenvelden, wordt echter rekening gehouden met de beschermingszones. Van panelen of andere belemmerende objecten binnen deze zones is geen sprake.

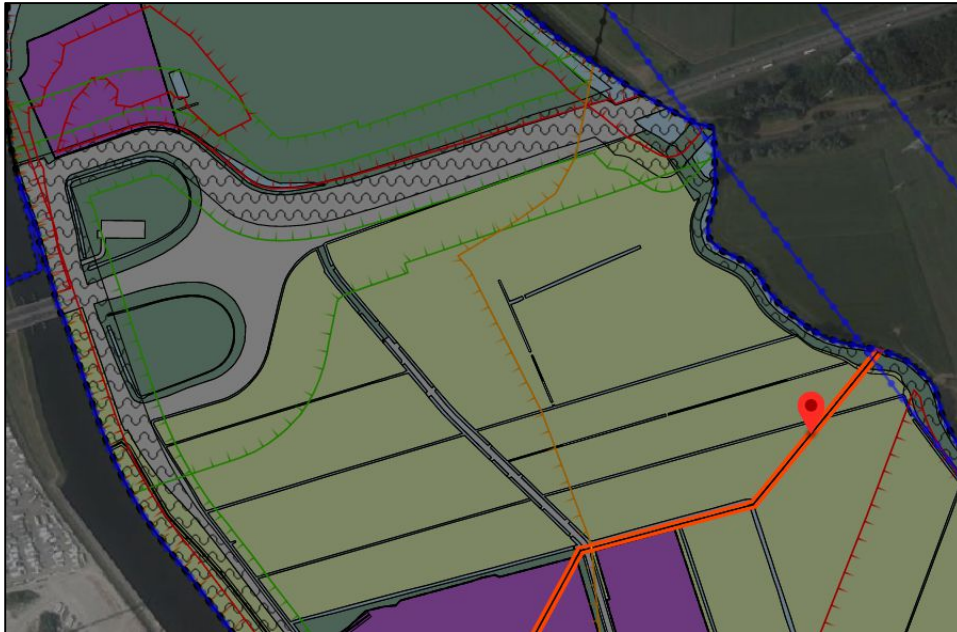
Voor de bereikbaarheid van de transformatoren wordt gebruik gemaakt van toegangen via de bestaande duikers. Het waterschap heeft als harde voorwaarde gesteld dat duikers die niet worden gebruikt voor het zonnepark worden verwijderd. Aan deze voorwaarde zal worden voldaan. Op het moment dat sprake is van duikers die voor het toekomstige gebruik van het plangebied niet noodzakelijk zijn, zullen deze worden verwijderd. Of en welke dit zullen zijn, is mede afhankelijk van de aannemer en de onderhoudspartij. Voor het verwijderen van duikers is op grond artikel 3.1 van de Keur een watervergunning benodigd. Een vrijstelling op grond van de Algemene regels is hier niet van toepassing, omdat het een A-watgang betreft en dit water niet enkel ten behoeve van het eigen gebruik is. Te zijner tijd zal voor deze activiteit een watervergunning worden aangevraagd. Deze vergunning is nog niet nodig in het kader van deze planologische procedure.

RWZI Dongemond en rioolpersleiding

Aan de zuidzijde van het projectgebied ligt de rioolwaterzuiveringsinstallatie Dongemond van het Waterschap Brabantse Delta. De waterzuiveringsinstallatie en het zonnepark ondervinden in principe geen hinder ten opzichte van elkaar. In overleg met het waterschap zal worden onderzocht in hoeverre er risico's kunnen ontstaan als gevolg van bijvoorbeeld gasvorming afkomstig van de zuiveringsprocessen. Deze risico's worden vooralsnog echter niet verwacht.

Door het uiterste zuidoostelijke puntje van het projectgebied, loopt een rioolleiding die richting de RWZI voert. Het betreft een $\varnothing 700$ asbestcement persleiding ten behoeve van de af-/aanvoer van afvalwater, waar een vrije zone langs weerszijden van 5 meter gewenst is. Met deze zone is rekening gehouden in het ontwerp.

figuur 26. Aanduiding rioolpersleiding door projectgebied (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Voor de panelen die in het puntje liggen is het wel van belang dat ze betrokken kunnen worden bij de rest van het panelenveld. Hiertoe is een kabelverbinding nodig die de rioolpersleiding bij voorkeur bovenlangs kruist. Werken of objecten boven de rioolpersleiding zijn in beginsel niet toegestaan, tenzij wordt voldaan aan de 'Voorwaarden betreffende de Uitvoering en instandhouding van Werken' (V.U.W. 2004) van het Waterschap Brabantse Delta. Conform onderdeel 2.7 van deze voorwaarden dient een kruising met een afvalwatertransportleiding te geschieden met een niveauverschil van minimaal 50 cm ten opzichte van de afvalwatertransportleiding. Hiertoe is een watervergunning nodig. Voor de graafwerkzaamheden geldt dat een graafmelding moet worden gedaan. Graafwerkzaamheden op een afstand van meer dan 50 cm tot de leiding mogen mechanisch plaatsvinden. Indien de werkzaamheden op kortere afstand dan 50 cm plaatsvinden, dienen ze handmatig te worden uitgevoerd. Met voornoemde voorwaarden en vergunningplicht wordt rekening gehouden. Belemmeringen worden niet voorzien.

5.3.3 Conclusie

Binnen en rondom het plangebied spelen diverse waterbelangen. Overleg met het Waterschap Brabantse Delta heeft enkele keren plaatsgevonden. De input vanuit deze overlegmomenten is verwerkt in de waterparagraaf. Op een aantal onderdelen vindt nog nader overleg plaats. Voor enkele onderdelen, zoals het verwijderen van duikers en werken binnen beschermingszone A van een primaire waterkering, is een watervergunning nodig. Datzelfde geldt voor de mogelijke peilopzet in het gebied. Door rekening te houden met de belangen en waar nodig maatregelen te treffen of ontwerpkeuzes te maken, is echter geen sprake van significant negatieve effecten op de waterhuishoudkundige situatie ter plaatse. Het wateraspect vormt daarom geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

5.4 Bedrijven en milieuzonering

5.4.1 Algemeen

Milieuzonering is een instrument dat helpt bij het afwegen en verantwoorden van keuzes aangaande nieuwe woningbouw- en bedrijvenlocaties en beperkt zich tot milieuaspecten met een ruimtelijke dimensie. Het gaat hierbij om de milieuaspecten: geluid, geur, stof en gevaar, waarbij de belasting afneemt naarmate de afstand tot de bron toeneemt. Om ervoor te zorgen dat nieuwe woningen op een verantwoorde afstand van bedrijven gesitueerd worden en dat nieuwe bedrijven een passende locatie in de nabijheid van woningen krijgen, is de handreiking 'Bedrijven en milieuzonering' opgesteld. Door toepassing te geven aan deze handreiking wordt zoveel mogelijk voorkomen dat woningen hinder en gevaar ondervinden van bedrijven en dat die bedrijven in hun milieugebruiksruimte worden beperkt.

In de handreiking zijn richtafstanden opgenomen voor een scala aan milieubelastende activiteiten, opslagen en installaties. De richtafstand geldt vanaf de grens van de inrichting tot de bestemmingsgrens van omliggende woningen en betreft nadrukkelijk een leidraad en geen norm. Indien goed gemotiveerd en onderbouwd door middel van relevant milieutechnisch onderzoek, kan ervoor worden gekozen van de richtafstand af te wijken.

tabel 1 Richtafstanden bedrijven en milieuzonering

milieucategorie	richtafstand tot omgevingstype rustige woonwijk	richtafstand tot omgevingstype gemengd gebied
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

De richtafstanden zijn afgestemd op het omgevingstype rustige woonwijk en rustig buitengebied. Zonder dat dit ten koste gaat van het woon- en leefklimaat kan de richtafstand met één stap worden verlaagd indien sprake is van een omgevingstype gemengd gebied.

5.4.2 Relatie tot ontwikkeling

In de handreiking is een zonnepanelenpark niet opgenomen. Bij de zonnepanelen worden meerdere omvormers en transformatoren geplaatst. De activiteit zou daardoor vergeleken kunnen worden met elektriciteitsdistributiebedrijven van, in dit geval, 10 - 100 MVA. De activiteit valt dan in milieucategorie 3.1 met een bijbehorende richtafstand van 50 meter in verband met het aspect geluid. Dit betekent dat 50 meter afstand als richtafstand dient te worden gehouden van woningen. De zonnepanelen zelf veroorzaken geen geluid.

Binnen een straal van 50 meter ten opzichte van de grens van het zonnepark is geen sprake van bestaande of geprojecteerde (agrarische) woningen. De kortste afstand tot woningen bedraagt ca. 490 meter. Het betreft de zuidelijk gelegen bedrijfswoningen aan de Statendamweg. Omliggende bedrijven in het gebied ondervinden eveneens geen hinder als gevolg van een zonnepanelenpark, het park vormt daarmee geen belemmering in de bedrijfsvoering van deze bedrijven.

5.4.3 Conclusie

Het aspect bedrijven en milieuzonering vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

5.5 (Externe) Veiligheid

5.5.1 Algemeen

Externe veiligheid gaat over de risico's voor mens en milieu bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen. Ook de risico's die luchthavens geven vallen onder externe veiligheid. De aan deze activiteiten verbonden risico's moeten tot een aanvaardbaar niveau beperkt blijven.

Het wettelijk kader voor risicobedrijven is vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en voor het vervoer van gevaarlijke stoffen in de Wet vervoer gevaarlijke stoffen. Normen voor ondergrondse buisleidingen zijn vastgelegd in het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Bij de beoordeling van de externe veiligheidssituatie zijn twee begrippen van belang:

- Plaatsgebonden risico (PR): Inwoners van een bepaald gebied kunnen te maken krijgen met plaatsgebonden risico (PR). Dit is de kans per jaar dat één persoon overlijdt door een ongeluk met een gevaarlijke stof. In theorie zou die persoon zich onafgebroken en onbeschermd op één bepaalde plaats moeten bevinden. Deze kans mag niet groter zijn dan 1 op de miljoen. Het PR wordt 'vertaald' als een risicocontour rondom een risicovolle activiteit, waarbinnen geen kwetsbare objecten (bijvoorbeeld woningen) mogen liggen.
- Groepsrisico (GR): Het groepsrisico legt een relatie tussen de kans op een ramp en het aantal mogelijke slachtoffers en is een maatstaf voor de verwachte omvang van een ramp. Rondom een risicobron wordt een invloedsgebied gedefinieerd, waarbinnen grenzen worden gesteld aan het maximaal aanvaardbaar aantal personen, de zogenaamde oriëntatiewaarde (OW). Dit is een richtwaarde, waarvan het bevoegd gezag, mits afdoende gemotiveerd door middel van een gedegen verantwoording, kan afwijken. Dit betreft de zogeheten verantwoordingsplicht. De verantwoordingsplicht geldt voor elke toename van het GR.

Het Ipo (Interprovinciaal overleg) heeft een risicokaart ontwikkeld waarop verschillende risicobronnen inclusief bijbehorende relevante gegevens zijn weergegeven. De risicokaart vormt een hulpmiddel bij het beoordelen van het aspect externe veiligheid bij ruimtelijke ontwikkelingen. Daarnaast kan ook het risicoregister worden geraadpleegd.

5.5.2 Relatie tot ontwikkeling

In deze situatie geldt dat een zonnepanelenpark geen kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object betreft in het kader van externe veiligheid. De voorgenomen activiteit zelf is bovendien ook geen risicovolle activiteit. Wel spelen er een aantal onderwerpen in (de omgeving van) het projectgebied die hieronder worden beschouwd.

Hoogspanningsverbinding

Nabij het projectgebied ligt een ondergrondse hoogspanningsverbinding. Op grond van het voorbereidingsbesluit 'Zuid-West 380 kV Oost (Rilland – Tilburg)', geldt het voornemen deze ondergrondse hoogspanningsverbinding uit te breiden tot een capaciteit van 380 kV. Tijdens de toets aan het geldende planologische regime zijn de eventuele gevolgen van deze verbinding voor de ontwikkeling in kaart gebracht. Hieruit is gebleken dat de gronden voor een zeer beperkt deel overlappen met het tracé van de hoogspanningsverbinding. Ter plaatse worden geen objecten of bouwwerken geplaatst die de werking van de hoogspanningsverbinding kunnen belemmeren, er wordt enkel voorzien in een groenstrook in het kader van de landschappelijke inpassing. Behalve enkele beperkingen ten aanzien van het bouwen van bouwwerken en het uitvoeren van werkzaamheden op de gronden waar het tracé overlapt met de plangrens, gelden er geen bijzondere beperkingen of bepalingen op basis waarvan een zonnepark ter binnen het projectgebied niet mogelijk is.

Hogedruk aardgasleiding

Op circa 500 meter ten zuidoosten van het projectgebied, ligt een hogedruk aardgastransportleiding. Voor zover een zonneveld invloed heeft op (bijvoorbeeld de kathodische bescherming van) gasleidingen, kan worden gesteld dat de betreffende leiding op zodanig grote afstand tot het zonneveld ligt, dat geen veiligheidsrisico's kunnen ontstaan.

Overleg Brandweer Midden- en West-Brabant

In het kader van de planontwikkeling is op 28 september 2020 overleg gevoerd met de Brandweer Midden- en West-Brabant. Naast de algehele veiligheid op deze locatie zijn recente ontwikkelingen rondom brand bij zonnepanelen in het landelijk gebied hier aanleiding toe geweest. De situatie waaraan wordt gerefereerd betreft een brand in een bollenschuur binnen de gemeente Hollands Kroon, waarna glasscherven in het landelijk gebied terecht zijn gekomen. Om een vergelijkbare situatie binnen voorliggend planinitiatief zo veel mogelijk te voorkomen, is onderzocht in hoeverre hier op voorhand rekening mee kan worden gehouden en welke maatregelen getroffen kunnen worden op het moment dat zich een calamiteit voordoet.

Risico's brandveiligheid en cumulatieve werking

Vooropgesteld wordt dat, ook volgens de brandweer, geen cumulatieve werking wordt verwacht als gevolg van de combinatie van zon en wind binnen voorliggend planinitiatief. Eventuele risico's versterken elkaar in dit geval niet, waardoor er geen nadeligere situatie ontstaat indien beide ontwikkelingen tot uitvoering komen. Door de brandweer is aangegeven dat de risicoveroorzakende elementen met name gelegen zijn in de trafostations/omvormers en daarnaast in het slecht onderhouden van groenzones, bijvoorbeeld indien daardoor droogte ontstaat. Actieve monitoring en goed beheer en onderhoud is noodzakelijk om dit te voorkomen.

Maatregelen bij calamiteit

Met de brandweer is afgestemd op welke wijze het zonnepark kan worden afgeschakeld indien zich een brand voordoet. Daarnaast zijn diverse opties besproken voor de toegankelijkheid van het terrein voor de brandweer. Tevens dient in het ontwerp rekening te worden gehouden met de bereikbaarheid voor de brandweer(wagens) en voldoende bluswater.

Voor de bereikbaarheid is onder andere een toereikende keerlus noodzakelijk voor de tankautospuit, rekening houdend met de draaicirkel daarvan (3,5 meter binnenbocht en 5,5 meter buitenbocht). Daarvoor worden in het ontwerp diverse mogelijkheden gezien. Een optie is het verruimen van het pad richting het DNO koppelstation, gelegen binnen de plangrenzen maar buiten het hekwerk, aan de zuidzijde van het projectgebied. Indien de windturbines tot ontwikkeling komen bieden ook de daartoe gereserveerde kraanopstelplaatsen voldoende ruimte om een toereikende keerlus te faciliteren.

Om te voorzien in voldoende bluswater worden diverse mogelijkheden onderzocht. De bestrijdbaarheid van een calamiteit is afhankelijk van zowel de bereikbaarheid van de locatie zelf als van bluswater. In goed overleg met de brandweer en eventuele andere partijen zal tot een oplossing worden gekomen voor dit project. Er wordt daarom zorg voor gedragen dat de brandweer ook in de verdere planontwikkeling betrokken blijft, zodat te nemen maatregelen op de juiste wijze in de plannen worden geïntegreerd.

Depositie en het opruimen daarvan

Indien zich een brand voordoet is het niet uitgesloten dat depositie van materiaal in de omgeving plaatsvindt. Naar aanleiding van de brand in Hollands Kroon zijn kamervragen gesteld ten aanzien van veiligheids- en gezondheidsrisico's als gevolg van brand bij zonnepanelen. In de beantwoording van de kamervragen¹¹ op 25 september jl. is de Minister van Economische Zaken en Klimaat onder andere op dit onderwerp ingegaan. Daaruit blijkt dat het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) in 2019 een verkenning van de veiligheidsrisico's als gevolg van de energietransitie heeft gepubliceerd¹². Daarin hebben zij ook melding gemaakt van de gezondheidsrisico's van branden met zonnepanelen. In zonnepanelen bevinden zich verschillende stoffen. Bij brand kunnen toxische verbrandingsproducten vrijkomen, grotendeels stoffen die ook bij gebouwbranden vrijkomen, waarmee bij de brandbestrijding rekening moet worden gehouden. Een gevaar voor de omgeving door schadelijke stoffen vanwege brandende PV-panelen wordt in de verkenning aangehaalde onderzoeken van het IFV uitgesloten. Ook de brandweer heeft in het overleg van 28 september 2020 aangegeven dat geen sprake is van het vrijkomen van stoffen die van invloed kunnen zijn op de gezondheid. Van additionele gezondheidsrisico's, anders dan die bij elke brand aan de orde kunnen zijn, is dan ook geen sprake. Voorts is aangegeven dat indien depositie van materiaal plaatsvindt in de omgeving, dit wordt (op)geruimd door de brandweer.

1

¹¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/09/25/beantwoording-kamervragen-over-vrijkomen-glasscherven-bij-brand-zonnepanelen>

¹² <https://www.ifv.nl/kennisplein/Documents/20200114-IFV-Internationale-verkenning-energietransitie.pdf>

Biogasinstallatie en -opslag RWZI

Ter plaatse van de RWZI Dongemond is een biogasinstallatie en -opslag aanwezig. Om te onderzoeken in hoeverre er risico's kunnen ontstaan als gevolg van de aanwezigheid hiervan in de nabijheid van een zonnepark, is in overleg getreden met het Waterschap Brabantse Delta. Uit het explosie-veiligheidsdocument van de RWZI Dongemond blijkt dat de gevarenczones zich niet buiten de terreingrens bevinden. Van een risico op het voorkomen van brandbaar of explosief gas ter plaatse van de geplande zonnepanelen is daarmee geen sprake. Het veiligheidsdocument is opgenomen als bijlage 7 bij voorliggende ruimtelijke onderbouwing.

5.5.3 Conclusie

(Externe) veiligheid vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

5.6 Elektromagnetische straling

5.6.1 Algemeen

Rondom hoogspanningsleidingen en antennes is sprake van straling. Deze straling kan negatieve effecten met zich meebrengen op de gezondheid. Dergelijke zaken kunnen ook gelden voor zonnepanelen en overige technische toepassingen. Het is daarom van belang te beoordelen of straling veroorzakende objecten in de buurt van woningen of andere gebouwen waarin personen gedurende een langere tijd verblijven worden gerealiseerd.

5.6.2 Relatie tot ontwikkeling

Het elektromagnetisch veld dat zonnepanelen opwekken is erg zwak (laagspanning). Om de laagspanning van zonnepanelen geschikt te maken voor wisselstroom is een omvormer nodig. De omvormer zorgt wel voor een magnetisch veld. Dat veld ligt echter ruim onder de blootstellinglimiet van 100 microtesla¹³, zoals vastgesteld door de internationale commissie International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection. Dit betekent dat, zolang ruim onder deze limiet gebleven wordt, omwonenden voldoende beschermd zijn tegen de bekende gezondheidsrisico's. Daarbij wordt opgemerkt dat in de blootstellingslimieten middels een veiligheidsmarge rekening is gehouden met de onzekerheden die in het wetenschappelijk onderzoek zitten. Verder geldt dat de sterkte van het elektromagnetisch veld afneemt bij toenemende afstand. Een vuistregel is dat als de afstand twee keer zo groot wordt, de sterkte van het veld ongeveer vier keer zo laag wordt.

5.6.3 Conclusie

De elektromagnetische straling van het zonnepark vormt geen gezondheidsrisico's voor de omgeving, omdat de straling van omvormers ruim onder de blootstellingslimiet ligt. Van belemmeringen is daarom geen sprake.

5.7 Lichtreflectie

5.7.1 Algemeen

Een van de ruimtelijke aspecten die bij de oprichting van zonneparken van belang kan zijn, is de reflectie van zonlicht. Het grootste deel van het zonlicht dat op de panelen terecht komt wordt geabsorbeerd. De energie die hieruit komt wordt omgezet in elektriciteit en warmte. De toplaag van zonnepanelen is echter gemaakt van glas. Hierdoor wordt ook een klein deel van het zonlicht gereflecteerd.

Voor hinder ten gevolge van reflectie bestaat geen specifiek beleid of regelgeving. Voor hinder voor omwonenden geldt echter dat in het kader van een goede ruimtelijke ordening en het in standhouden van

1 _____

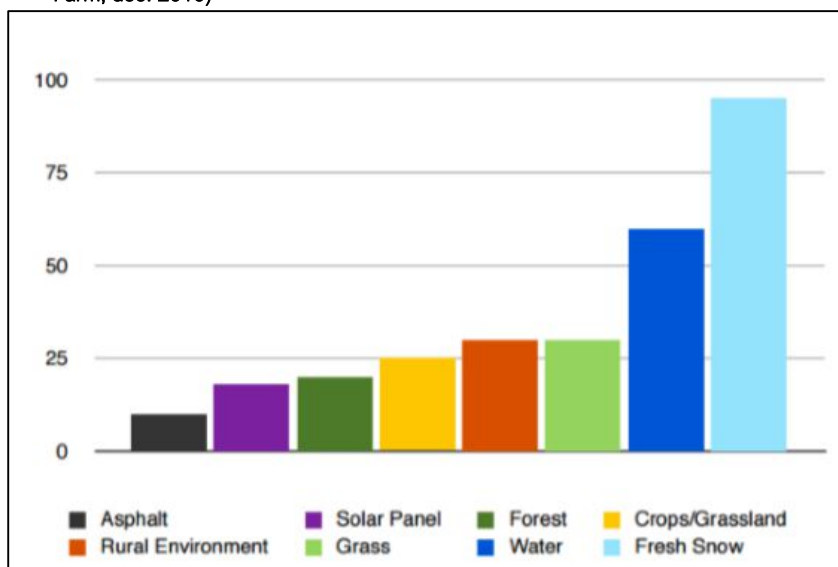
¹³ bron: Kennisplatform ElektroMagnetische Velden

een goed woonklimaat alle relevante aspecten moeten worden meegenomen. Reflectiehinder kan in dit kader worden beschouwd. Ook met het oog op verkeersveiligheid (met name weg- en luchtvaartverkeer), is lichtreflectie een relevant aspect om in ogenschouw te nemen.

Onderzoek

In het verleden zijn in verband met de oprichting van zonneparken diverse onderzoeken uitgevoerd naar lichtreflectie, zowel in Nederland als in andere Europese landen. Een belangrijk onderzoek waar concrete conclusies uit kunnen worden getrokken betreft een onderzoek in het kader van de oprichting van een zonnepark in het Verenigd Koninkrijk. Uit dit onderzoek (Visual Impact Assessment, Capital Solar Farm, december 2010) blijkt dat de panelen tussen de 82-90% zonlicht absorberen. Daaruit komt logischerwijs dat de weerkaatsing 10-18% bedraagt. Een dergelijke reflectie van zonlicht wordt voor de luchtvaart niet als hinderlijk ervaren. Daarnaast is reflectie van 10-18% minder dan typische landelijke gebieden met een reflectie van 15-30%. In onderstaande grafiek wordt de vergelijking getrokken tussen de reflectie afkomstig van panelen ten opzichte van andere materialen of landschapselementen. Hieruit blijkt dat alleen asfalt minder lichtreflectie kent.

figuur 27. Lichtreflectie zonnepaneel en andere veel voorkomende materialen (bron: Visual Impact Assessment, VK, Capital Solar Farm, dec. 2010)

5.7.2 Relatie tot ontwikkeling

Aangezien van de zonnepanelen minder lichtreflectie uitgaat dan van andere veel voorkomende materialen, landschappen of landschapselementen rondom of in de nabijheid van zonneparken in het buitengebied, kan worden geconcludeerd dat eventuele reflectie afkomstig van panelen niet tot extra of andere hinder leidt ten opzichte van de huidige situatie. Verder is de eventuele hinder als gevolg van lichtschildering nog afhankelijk van de stand van de zon aan de hemel, de oriëntatie en opstellingsrichting van de panelen en de locatie van de observeerder ten opzichte van de panelen. De verdiepte ligging van het zonnepark ten opzichte van de omliggende wegen speelt daarbij een belangrijke rol. Tevens worden de panelen voorzien van een anti-reflecterende coating. Gelet op de situering van het plangebied in de landelijke omgeving is het aantal potentieel gehinderden bovendien zeer beperkt.

5.7.3 Conclusie

Zowel omwonenden als het (luchtvaart)verkeer, ondervinden gelet op het voorgaande geen significant nadeligere hinder ten opzichte van de huidige situatie als gevolg van de komst van het zonnenveld.

5.8 Aansluiting op het net

In samenwerking met Enexis is er gekeken naar een aansluiting van het zonnepark op het net via het onderstation Geertruidenberg in Geertruidenberg. Daarbij is oog voor de netwerkcapaciteit, rekening

houdend met overige initiatieven in de omgeving. Dit onder andere naar aanleiding van de recent aangenomen motie, op basis waarvan dient te worden onderzocht in hoeverre er naast de realisatie van zonneparken nog ruimte¹⁴ Voor het plan heeft Enexis kenbaar gemaakt de benodigde capaciteit op het net te kunnen reserveren. Daartoe is een reserveringsovereenkomst getekend.

5.9 Geluid

5.9.1 Algemeen

Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient, afhankelijk van het soort functie, een beoordeling plaats te vinden in het kader van geluid. Daarvoor zijn de Wet geluidhinder en/of het Activiteitenbesluit milieubeheer van belang.

Wet geluidhinder

In het kader van de Wet geluidhinder moeten geluidsgevoelige objecten voldoen aan de wettelijk bepaalde normering als het gaat om de maximale geluidsbelasting op de gevels. De limitatieve lijst geluidsgevoelige gebouwen bestaat uit:

- woningen;
- onderwijsgebouwen;
- ziekenhuizen;
- verpleeghuizen;
- verzorgingstehuizen;
- psychiatrische inrichtingen;
- kinderdagverblijven.

Relevante geluidbronnen in het kader van de Wet geluidhinder zijn wegverkeerslawaai, railverkeerslawaai en industriellawaai. Op het moment dat een van bovenstaande functies ontwikkeld wordt in de nabijheid van voornoemde geluidbronnen of binnen de zones daarvan, zal middels een geluidsonderzoek aangetoond moeten worden of er voldaan wordt aan de wettelijke voorkeursgrenswaarde. Daarnaast kan het als het gaat om bijvoorbeeld logiesruimtes (hotelkamers, recreatieve verblijven) wenselijk zijn om een goed en aangenaam binnenklimaat te kunnen waarborgen.

Activiteitenbesluit milieubeheer

Wanneer inrichtingen in de zin van de Wet milieubeheer worden gerealiseerd, dient er zorg voor te worden gedragen dat deze geen onacceptabele hinder richting de omgeving veroorzaken. In het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn daarom normen opgenomen waaraan een inrichting dient te voldoen. Daarbij gelden verschillende normen voor de dag-, avond- en nachtperiode.

5.9.2 Relatie tot ontwikkeling

Met de realisatie van een zonnepanelenpark wordt geen geluidsgevoelige functie gerealiseerd, waardoor de Wet geluidhinder niet van toepassing is op het project. De in het bestemmingsplan opgenomen geluidszone in verband met industrie vormt daarmee eveneens geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

Een zelfstandige zonneweide is geen inrichting in de zin van de Wet milieubeheer. Alleen in uitzonderlijke gevallen zouden ze tot een inrichting gerekend kunnen worden. Bijvoorbeeld wanneer de zonnepanelen worden opgericht binnen de grenzen van een bestaande inrichting (zoals een tankstation of bedrijventerrein), of wanneer de transformatoren meer dan 200 MVA distribueren. De grondslag hiervoor is terug te vinden in het Besluit omgevingsrecht (Bor). Zonneparken vallen niet onder één van de categorieën van bijlage I, onderdeel C van het Bor. Transformatorstations zijn hierin wel opgenomen, maar op grond van categorie 20.1, onder b van Bijlage I, onderdeel C van het Bor geldt dat het moet gaan om:

1 _____

¹⁴ Motie 'Voorrang zon op dak', d.d. 13 november 2020.

- transformatoren met een gelijktijdig in te schakelen thermisch vermogen van meer dan 200 MVA;
- die tevens niet in een afgesloten gebouw zijn geplaatst.

In dit geval is sprake van trafo's die in een afgesloten bouwwerk worden geplaatst. Daarnaast ligt het distributievermogen ruim onder de grens van 200 MVA.

Een andere situatie waarin een zonnepark als Wm-inrichting dient te worden beschouwd, is indien de panelen bij een Wm-inrichting staan opgesteld, bijvoorbeeld bij een tankstation. Dan vormen ze onderdeel van de inrichting en zijn de voorwaarden en normen uit het Activiteitenbesluit van toepassing.

Nu geen sprake is van een park met een transformatorvermogen van 200 MVA of meer en het zonnepark geen onderdeel uitmaakt van een reeds bestaande Wm-inrichting, is het Activiteitenbesluit niet van toepassing op het project. Akoestisch onderzoek in het kader van het Activiteitenbesluit is dan ook niet nodig.

Overige geluidsaspecten

Door de aanwezigheid van het zonnepark zal het geluidsniveau in het gebied niet significant toenemen. Een zonnepark bestaat uit zonnepanelen, draagconstructies, kabels en omvormers die nauwelijks geluid produceren. Een geluidsstudie voor het Shell zonnepark in Moerdijk heeft dit laten zien.¹⁵ Daarnaast is het niet aannemelijk dat het zonnepark het geluid van de A59 en de windturbines waarneembaar zal versterken. Een studie in Overbetuwe naar de geluidsoverdracht van wegverkeersgeluid heeft geconcludeerd dat versterking van het geluid door het zonnepark met menselijk oor niet waarneembaar is.¹⁶

De bouw van het zonnepark zal circa 6 maanden duren en kan tijdelijk leiden tot extra geluid door het vervoer van materialen en de bouw en het installeren van de draagconstructie voor de panelen. Dit is echter tijdelijke hinder, waarbij gelet op de afstand tot woningen in de omgeving bovendien niet verwacht wordt dat deze hinder waarneembaar is. De meest nabijgelegen woonfuncties betreffen in dit geval bedrijfswoningen langs de Statendamweg, op een afstand van ca. 490 meter ten opzichte van de zuidgrens van het zonnepark.

5.9.3 Conclusie

Het aspect geluid vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling. Akoestisch onderzoek is niet noodzakelijk.

5.10 Luchtkwaliteit

5.10.1 Algemeen

In bijlage 2 van de Wet milieubeheer zijn de luchtkwaliteitseisen opgenomen. Daarnaast zijn er luchtkwaliteitseisen opgenomen in het Besluit niet in betekende mate bijdragen (Besluit NIBM) en de bijbehorende ministeriële Regeling niet in betekende mate bijdragen (Regeling NIBM).

In het Besluit NIBM en de Regeling NIBM zijn de uitvoeringsregels vastgelegd die betrekking hebben op het begrip NIBM. In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze gevallen kunnen zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Ook als het bevoegd gezag op een andere wijze, bijvoorbeeld door berekeningen, aannemelijk kan maken

1

¹⁵ Peutz, 25 Oktober 2017, Shell Moerdijk – Geluid ten gevolge van vier transformatorhuisjes behorende bij de uitbreiding van zonneweiden

¹⁶ LBP Sight, 19 September 2018, Zonnepark Overbetuwe – Effect op geluidsoverdracht verkeerslawaai

dat het geplande project niet in betekenende mate bijdraagt, kan toetsing van de luchtkwaliteit achterwege blijven.

De definitie van 'niet in betekenende mate' is 3% van de grenswaarde voor NO₂ en PM₁₀. De 3% komt overeen met 1,2 microgram/m³ (µg/m³). Als een project voor één stof de 3%-grens overschrijdt, dan verslechtert het project 'in betekenende mate' de luchtkwaliteit. De 3%-norm is in de Regeling NIBM uitgewerkt in concrete voorbeelden, waaronder:

- woningbouw: 1.500 woningen netto bij één ontsluitende weg en 3.000 woningen bij twee ontsluitende wegen;
- kantoorlocaties: 100.000 m² bruto vloeroppervlak bij één ontsluitende weg en 200.000 m² bruto vloeroppervlak bij twee ontsluitende wegen.

5.10.2 Relatie tot ontwikkeling

In onderhavig geval is sprake van de aanleg van een zonnepark. De zonnepanelen leveren duurzame energie voor ruim 17.000 huishoudens en hebben een CO₂-reductie van 28.000 ton per jaar als gevolg. Er vindt geen uitstoot plaats van (schadelijke) stoffen door het park zelf of door het aan het park gerelateerde vervoersbewegingen. Het park heeft bovendien nagenoeg geen verkeersaantrekkende werking.

5.10.3 Conclusie

Het milieuaspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling van het plangebied.

5.11 Natuur

5.11.1 Algemeen

Sinds 1 januari 2017 is één wet van toepassing die de natuurwetgeving in Nederland regelt: de Wet natuurbescherming. De wet ligt in de lijn van Europese wetgeving, zoals de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De Wet natuurbescherming vervangt de Boswet, de Flora- en Faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998.

Wet natuurbescherming

Via de Wet natuurbescherming wordt de soortenbescherming en gebiedsbescherming geregeld. De soortenbescherming heeft betrekking op alle, in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en op een honderdtal vaatplanten. Gebiedsbescherming wordt geregeld middels de Natura 2000-gebieden. Daarnaast kan de provincie ervoor kiezen om een gebied aan te wijzen als bijzonder nationaal natuurgebied- of landschap of als Natuurnetwerk Nederland (NNN). Welke soorten planten en dieren wettelijke bescherming genieten, is vastgelegd in de bijlage van de Wet natuurbescherming. Dat houdt in dat, bij planvorming, uitdrukkelijk rekening gehouden moet worden met gevolgen die ruimtelijke ingrepen hebben voor instandhouding van de beschermde soort.

Natuurnetwerk Nederland

Het natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. NNN is tevens opgenomen in het streekplan van de provincie. Indien het projectgebied in het NNN gelegen is, verlangt de provincie een 'nee-tenzij-toets'. Afhankelijk van de provincie kan dit ook gelden voor projectgebieden in de nabijheid van het NNN.

5.11.2 Relatie tot ontwikkeling

Ten behoeve van de beoogde ontwikkeling zijn door de jaren heen diverse natuurstudies uitgevoerd. Het gaat om:

- Quickscan Wet natuurbescherming, Van der Goes & Groot, kenmerk QS2018-86, oorspronkelijk opgesteld in 2018, geactualiseerd 12 mei 2020.
- Natuurtoets, Van der Goes & Groot, kenmerk 2022-242, d.d. 13 december 2022.
- Memo herbeoordeling/expert judgement n.a.v. beroep Milieuvereniging Oosterhout, d.d. 24 maart 2023.
- Berekening stikstofdepositie aanleg- en gebruiksfase, Cauberg-Huygen, d.d. 12 april 2023 (actualisatie diverse voorgaande versies).
- Inventarisatie Alpenwatersalamander en Grote modderkruiper, Van der Goes & Groot, d.d. 26 april 2023.

Op de diverse onderdelen (gebieds- en soortenbescherming) wordt hierna nader ingegaan.

Soortenbescherming

Gelet op de historische waarnemingen en kenmerken van de locatie, zijn de volgende soorten van belang, waarbij per soort wordt aangegeven in hoeverre het projectgebied geschikt is en al dan niet nader onderzoek vereist is:

- **Vogels:** Omdat geen geschikte bebouwing aanwezig is en er geen nesten of sporen werden aangetroffen in de aanwezige bomen binnen het plangebied, wordt **uitgesloten** dat vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten hun nest of vaste rustplaats hebben binnen het plangebied. Nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk.

Het is mogelijk dat het plangebied incidenteel wordt gebruikt als onderdeel van het leefgebied van in de buurt vastgestelde vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zoals Buizerd. Voor het mogelijk incidentele gebruik van het plangebied door vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten uit de omgeving van het plangebied (Buizerd, Roek, Havik, Ooievaar), wordt geen negatief effect verwacht van de ingreep omdat het plangebied slechts een klein deel uitmaakt van een veel groter foerageergebied en in de naaste omgeving veel vergelijkbaar of beter biotoop aanwezig is. Het plangebied biedt geen essentieel leefgebied voor deze soorten en deze vogels kunnen gemakkelijk uitwijken. Indien rekening gehouden wordt met het broedseizoen (hetgeen goed in te passen is in de uitvoering), is geen nader onderzoek vereist.

Omdat geen geschikte holtes of spleten werden waargenomen en geen (grote) nesten werden aangetroffen in de aanwezige bomen is binnen het plangebied geen potentie aanwezig voor categorie 5-soorten. Voor de Torenvalk (cat.5) zijn op dit moment geen mogelijkheden om te broeden vanwege het ontbreken van grote nesten of speciale nestgelegenheden. Nader onderzoek naar de categorie 5-soorten is niet vereist.

- **Bever:** Het plangebied is niet geschikt voor de Bever. De benodigde levensvoorwaarden zijn hiervoor niet aanwezig.
- **Bunzing e.a.:** Het is mogelijk dat incidenteel een Bunzing of andere kleine marterachtige het plangebied gebruikt als jachtterrein of om langs te trekken. Voor incidenteel aanwezige kleine marterachtigen wordt geen belangrijk negatief effect verwacht omdat het plangebied slechts een klein deel uitmaakt van een veel groter foerageergebied en de ruime aanwezigheid vergelijkbaar en beter biotoop in de naaste omgeving. Het plangebied biedt, onder andere vanwege deze redenen, geen essentieel leefgebied voor kleine marterachtigen en de dieren kunnen gemakkelijk tijdelijk uitwijken.
- **Vleermuizen:** In het plangebied kunnen geen vleermuizen verblijven omdat ter plaatse geen geschikte bebouwing is en omdat geen geschikte holtes of spleten werden waargenomen in de aanwezige bomen. Het plangebied is wel geschikt voor foeragerende vleermuizen. Omdat het plangebied slechts een klein deel uitmaakt van een veel groter foerageergebied en in de naaste omgeving veel vergelijkbaar of beter biotoop aanwezig is, worden geen negatieve effecten verwacht. Na uitvoer van de plannen zal het gebied opnieuw kunnen dienen als foerageergebied voor vleermuizen. Vanwege het ontbreken van lijnvormige elementen zoals bomenrijen of brede rietkragen binnen het plangebied

kan geen sprake zijn van een belangrijke functie als vliegroute voor vleermuizen. Men dient wel rekening te houden met de aanwezige vliegroute naast het plangebied (de bomenrij ten oosten van het plangebied) als er eventueel verlichting op het terrein wordt gerealiseerd, maar daarvan is geen sprake en indien dergelijke (nacht)verlichting wel noodzakelijk is, kan deze vleermuisvriendelijk worden uitgevoerd. Nader onderzoek is niet vereist.

- **Grote modderkruiper:** In de omgeving van het plangebied is in het verleden een Grote modderkruiper aangetroffen. Vanwege het voorkomen van Grote modderkruiper in de omgeving in vergelijkbaar water als aanwezig langs een aantal van de percelen in het plangebied, kon op voorhand niet worden uitgesloten dat deze soort in het gebied voorkomt. Omdat het doel is stuwen te plaatsen zodat daarmee het waterpeil wordt verhoogd, geldt wel dat wateren 'substantieel' kunnen wijzigen, zodat nader onderzoek noodzakelijk is. Dit onderzoek is uitgevoerd en de resultaten tonen aan dat Grote modderkruipers in het gebied **niet zijn aangetroffen**. Onder andere de onderhoudswerkzaamheden die noodzakelijk zijn aan de sloten en oevers zijn hier mogelijk op van invloed. Daarnaast zijn veel sloten erg smal en ondiep zonder een goede verbinding naar diepere waterdelen. Dergelijke connectiviteit van ondiepe wateren met diepere waterdelen is erg belangrijk voor een veilige overwintering van Grote modderkruipers. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.
- **Alpenwatersalamander:** Voor de Alpenwatersalamander geldt hetzelfde als voor de Grote modderkruiper. Daarnaast is het verwijderen van het bosje mogelijk van invloed op salamanders die het bosje als landbiotoop gebruiken. Om die reden is gelijktijdig met het onderzoek naar de Grote modderkruiper ook een onderzoek naar de Alpenwatersalamander uitgevoerd. Tijdens dit onderzoek is de Alpenwatersalamander **niet aangetroffen** in het gebied. Door het ontbreken van waarnemingen van larven en/of adulte dieren van Alpenwatersalamander die zich in het voorjaar in de wateren begeven voor de voortplanting, kan tevens worden gesteld dat het aanliggende ruigte- en bosperceel in het plangebied **niet wordt gebruikt** als landhabitat door Alpenwatersalamander. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

IJzer- en kalkrijke kwel

Op de locatie komt ijzer- en kalkrijke kwel naar boven, waardoor dit mogelijk de plek is voor zeldzame plantengemeenschappen. In en rond het plangebied is in het verleden en tijdens het veldbezoek geen beschermde flora waargenomen. Tevens werden binnen het plangebied geen rode lijstsoorten en SNL soorten waargenomen (NDFP 2008-2023). In de huidige situatie heeft het plangebied voornamelijk een landbouwfunctie. Tijdens de aanwezigheidsfase van het zonnepark zal waarschijnlijk geringere uitstoot zijn, doordat het land niet meer door landbouwvoertuigen wordt bewerkt. Wanneer de vermessing afneemt zal dit een positief effect hebben op plantgemeenschappen met een voorkeur voor een voedselarme situatie.

Overig

Tijdens de veldinventarisaties voor de Grote modderkruiper en Alpenwatersalamander (die niet aangetroffen zijn), zijn tevens een tweetal soorten amfibieën aangetroffen, te weten de Kleine watersalamander en de Bruine kikker. De amfibieën behoren tot de beschermde soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Voor deze soorten gelden geen verbodsbepalingen als werkzaamheden worden verricht in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Daarnaast is een vijftal soorten vissen gevangen. De betreffende vissoorten zijn niet beschermd krachtens de Wnb, zodat ook voor deze soorten geen ontheffing nodig is.

Zorgplicht

Tot slot wordt opgemerkt dat de wettelijke zorgplicht in acht wordt genomen. Dit geldt voor alle voorkomende soorten op de locatie, ongeacht of ze een beschermde status hebben of niet

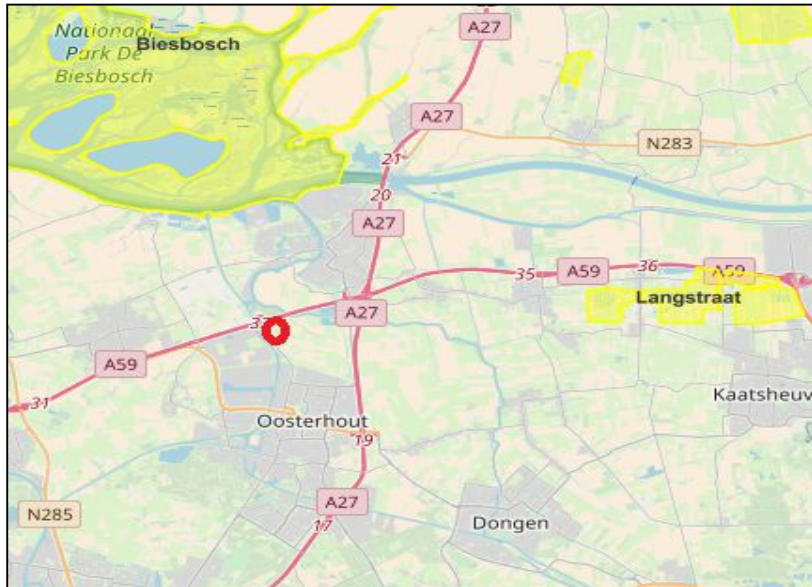
Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Het projectgebied is niet gelegen in een Natura 2000-gebied. Het meest dichtstbijzijnde gebied betreft de Biesbosch op ca. 3,8 km. Gelet op deze afstand en de aard van de ontwikkeling, worden op voorhand geen

directe negatieve gevolgen verwacht als gevolg van de plannen als gevolg van lichthinder, optische verstoring of anderszins.

figuur 28. Natura 2000-gebieden omgeving projectgebied (<https://www.synbiosys.alterra.nl/>)

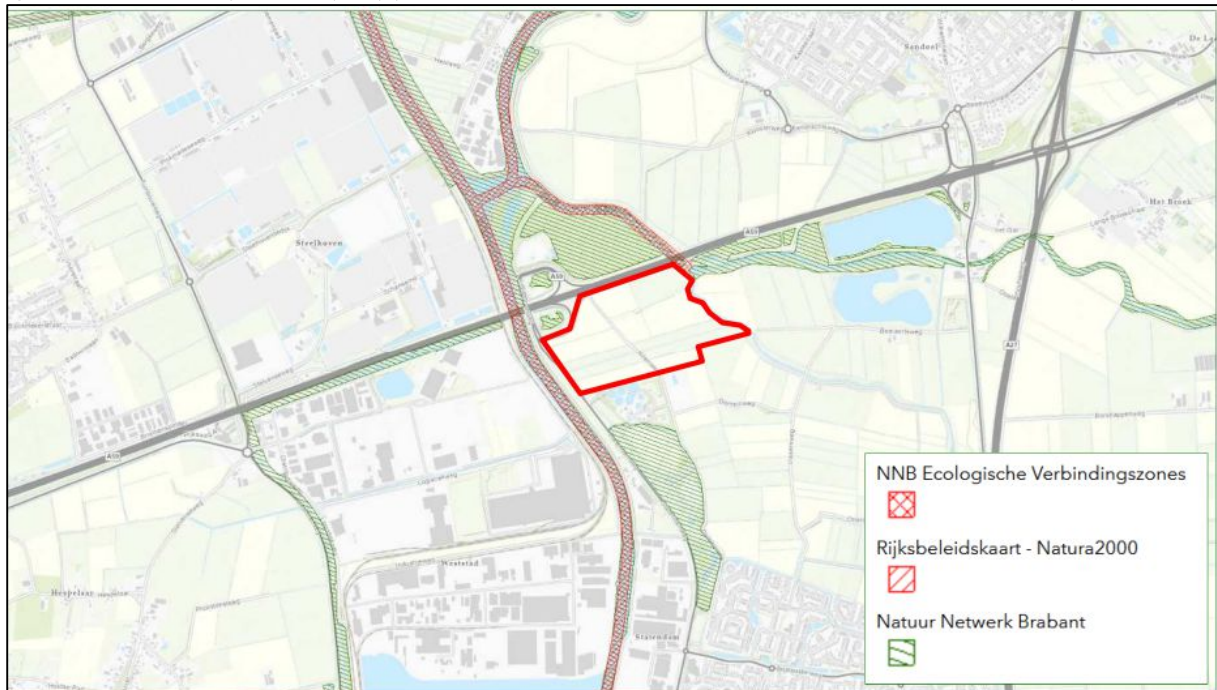
Ten aanzien van stikstof is door Cauberg-Huygen een stikstofdepositieberekening uitgevoerd van zowel de aanleg- als van de gebruiksfase. Daarbij geldt dat voor de gebruiksfase, naast de gebruikelijke gegevens ten aanzien van technisch onderhoud en beheer, ook het beheerplan van de groenelementen binnen het plan als input heeft gediend. De berekeningen tonen dat in beide fases geen overschrijding plaatsvindt van de grenswaarde voor stikstof (0,00 mol/ha/jr). De notities zijn toegevoegd aan de bijlagen bij voorliggende ruimtelijke onderbouwing.

Natuurnetwerk Nederland

De Natuurtoets gaat dieper in op de externe werking van de ontwikkeling op het natuurnetwerk en de storingsfactoren die daarbij een rol kunnen spelen, zoals oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, optische verstoring of anderszins. De Natuurtoets is uitgevoerd omdat de quickscan onvoldoende informatie bevatte rondom dit onderwerp. De conclusies uit de quickscan blijven echter – ook na uitvoering van de Natuurtoets - onverminderd overeind, zie p. 33 van de Natuurtoets:

“Aanleg en aanwezigheid van Zonnepark A59 te Oosterhout zal de wezenlijke kenmerken en waarden van het nabijgelegen NNN-gebied niet aantasten. De getoetste storingsfactoren hebben geen of geen belangrijk negatief effect op de beheertypen van de naastgelegen NNN-gebieden. De aanleg van het zonnepark heeft geen of geen belangrijk negatief effect op de bodem en watercondities en de belevingswaarden van het nabijgelegen NNN-gebied.”

figuur 29. NNN t.o.v. projectlocatie (rood) (bron: uitsnede natuurtoets Van der Goes & Groot d.d. 13 december 2022)

5.11.3 Conclusie

Gelet op de aard van de ontwikkeling is geen sprake van negatieve effecten op beschermde gebieden zoals het NNN en Natura 2000. Van depositiewaarden van meer dan 0,00 mol/ha/jr en een vergunningplicht in het kader van de Wnb is geen sprake. Uit nader onderzoek naar de Alpenwatersalamander en de Grote modderkruiper blijkt voorts dat aanwezigheid van de soort in het gebied niet kon worden vastgesteld. Een ontheffing in het kader van de Wnb is derhalve niet benodigd. Voor overige soorten zijn negatieve effecten op voorhand uit te sluiten. Te allen tijde geldt dat rekening wordt gehouden met de zorgplicht.

Het aspect ecologie vormt gelet op het bovenstaande geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

5.12 Bodem

5.12.1 Algemeen

Voor bodem en bodemverontreiniging is de Wet bodembescherming (Wbb) inclusief de aanvullende besluiten leidend. In de Wbb wordt een algemeen beschermingsniveau ingesteld voor de bodem ten aanzien van het voorkomen van nieuwe verontreiniging van de bodem.

De Wbb geeft regels voor bodemverontreiniging, waarvan sprake is als het gehalte van een stof in de grond of in het grondwater de voor die stof geldende streefwaarde overschrijdt. Of een verontreiniging acceptabel is, hangt af van de aard van de verontreiniging en van de bestemming van de gronden.

5.12.2 Relatie tot ontwikkeling

Het huidige gebruik van de betreffende locatie is agrarisch. Het toekomstig gebruik van de gronden is voor een zonnepark en betreft geen bodembedreigende activiteit. De gronden zijn geschikt voor het beoogde gebruik, er is immers geen sprake van toekomstige gebruikers (zoals bewoners) die in aanraking kunnen komen met eventueel vervuilde grond. In het kader van de planologische procedure is daarom geen bodemonderzoek noodzakelijk. In het kader van de bouwaanvraag wordt bovendien geconcludeerd, dat indien de gronden geschikt zijn om bieten en andere voor consumptie bestemde gewassen te verbouwen, de gronden tevens geschikt zijn om in te werken.

5.12.3 Conclusie

De bodemkwaliteit vormt geen belemmering voor voorgenomen ontwikkeling.

5.13 (Vormvrije) m.e.r.-beoordeling

5.13.1 Algemeen

De centrale doelstelling van het instrument milieueffectrapportage is het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over activiteiten met mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

De basis van de milieueffectrapportage wordt gevormd door de EU-richtlijn m.e.r. Deze richtlijn is in Nederland geïmplementeerd in de Wet milieubeheer en het Besluit m.e.r. In het Besluit m.e.r. bestaat een belangrijk onderscheid tussen bijlage C en bijlage D. Voor activiteiten die voldoen aan de diverse criteria uit bijlage C geldt een m.e.r.-plicht. In bijlage D staan de activiteiten benoemd waarvoor een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt: er moet beoordeeld worden of sprake is van (mogelijke) belangrijke nadelige milieugevolgen. Als deze niet uitgesloten kunnen worden, geldt alsnog een m.e.r.-plicht.

In bijlage D worden in kolom 2 drempelwaarden gegeven. Indien een ontwikkeling boven de drempelwaarden uitkomt, geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht. Op het moment dat een ontwikkeling genoemd staat in bijlage D, maar onder de drempelwaarden valt, dient te worden beoordeeld of sprake kan zijn van mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen. Deze beoordeling vindt plaats middels de zogeheten 'vormvrije m.e.r.-beoordeling'. Sinds 16 mei 2017 dient het bevoegd gezag een m.e.r.-beoordelingsbesluit te nemen teneinde vast te stellen of voor een ruimtelijke ontwikkeling kan worden volstaan met een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Hiertoe dient een aanmeldnotitie te worden opgesteld door de initiatiefnemer. Dit volgt uit de implementatie van artikel 1, vierde lid, onder a en b, van Richtlijn 2014/52/EU.

5.13.2 Relatie tot ontwikkeling

De ontwikkeling betreft de realisatie van een zonnepark op agrarische gronden. De realisatie van zonneparken wordt niet in het Besluit milieueffectrapportage genoemd. Desalniettemin is alsnog een aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling opgesteld. Enerzijds om ervoor te zorgen dat geen belangrijke (negatieve) milieueffecten worden gemist. Anderzijds ten behoeve van een extra waarborg van een goede ruimtelijke ordening. De aanmeldnotitie geeft inzicht in de potentiële milieueffecten. Op basis van de aanmeldnotitie, neemt het bevoegd gezag een m.e.r.-beoordelingsbesluit. Van significant negatieve effecten die een m.e.r.-beoordeling of MER-procedure rechtvaardigen, is geen sprake. De aanmeldnotitie is opgenomen in de bijlagen bij voorliggende ruimtelijke onderbouwing.

5.13.3 Conclusie

Op basis van de aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling wordt het bevoegd gezag verzocht te besluiten dat de voorgenomen ontwikkeling niet m.e.r.-beoordelingsplichtig en daarmee ook niet MER-plichtig is..

6 Beschrijving uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Het project wordt door initiatiefnemer uitgevoerd. De kosten in verband met de realisatie zijn voor rekening van initiatiefnemer. Eneco heeft de ambitie al in 2035 klimaatneutraal te zijn niet alleen in haar eigen activiteiten maar ook in de energie die Eneco levert aan haar klanten. Vanuit deze missie werkt Eneco aan duurzame energieprojecten. Het Energiepark A59 (combinatie van wind en zon) draagt bij aan de realisatie van deze lange termijn strategische doelen. Eneco is een van Nederlands grootste energieleveranciers en heeft daardoor de benodigde kennis en kunde alsmede ruim voldoende financiële draagkracht om het zonnepark te ontwikkelen en exploiteren.

Ten behoeve van de ontwikkeling van het zonnepark wordt een anterieure overeenkomst gesloten tussen gemeente Oosterhout en Eneco Solar. Hierin wordt overeengekomen dat op het moment er sprake is van planschade, voortvloeiend uit voorliggende planologische mutatie, deze schade in zijn geheel ten laste komt aan initiatiefnemer. Ook andere (financiële) zaken, zoals de onderlinge rolverdeling, verplichting tot ontmanteling bij beëindiging exploitatie en overige algemene verplichtingen worden daarin vastgelegd.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.2.1 Maatschappelijke meerwaarde en sociale participatie

Eneco Solar onderzoekt de mogelijkheden om zo veel mogelijk lokale bedrijven en waar mogelijk ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, te betrekken bij de aanleg en beheer van het zonnepark. Dat zou kunnen met sociale werkvoorziening.

Eneco Solar zal daarnaast bijdragen aan een duurzaamheidsfonds, dat door de gemeente wordt ingesteld en beheerd. Doelstellingen zullen gericht zijn op duurzame, sociale en maatschappelijke projecten. In de anterieure overeenkomst wordt de afdracht in onderlinge afstemming overeengekomen. Voor het duurzaamheidsfonds is overeengekomen dat 1€/Mwh wordt afgedragen, waar normaliter als norm 0,5 €/MWh wordt gehanteerd. Ook wordt een Raad van Advies ingesteld, waar omwonenden en stakeholders innovatieve initiatieven kunnen aandragen.

Concreet wordt binnen dit project het volgende gedaan om de omgeving op diverse wijzen te betrekken bij het plan:

- Introductie **Werkgroep Biodiversiteit**, die een adviserende rol heeft gehad bij de uitwerking van het biodiversiteitsplan.
- Instellen **Raad van Advies**, alwaar men initiatieven onder meer voor innovatieve projecten kan aandragen. Het in behandeling nemen van initiatieven is een statutaire doelstelling van de Raad van Advies.
- Mogelijkheden die benut kunnen worden uit het **Duurzaamheidsfonds**.

Over de verdere uitwerking dan wel detaillering van de hoofddoelstellingen zijn in de anterieure overeenkomst afspraken gemaakt.

6.2.2 Omgevingsdialogoog en inspraakprocedure

Op 10 december 2018 heeft het college van burgemeester en wethouders de Richtlijn omgevingsdialogoog vastgesteld. Hierin is vastgelegd dat bij ontwikkelingsinitiatieven een omgevingsdialogoog plaatsvindt. Hierbij dient de initiërende partij in een vroeg stadium van de planontwikkeling de dialogoog met de omgeving aan te gaan. De omgevingsdialogoog is bedoeld om de omgeving van het initiatief te informeren, maar ook om input uit de omgeving op te halen over de plannen en het draagvlak te peilen.

Met het oog op het gewenste maatschappelijk draagvlak, heeft de gemeente Oosterhout bij de initiatiefnemers aangegeven dat een omgevingsdialoog dient plaats te vinden. Dit omgevingsdialoog heeft parallel gelopen aan het ontwikkel- en ontwerpproces van het zonnepark. Hiertoe zijn een aantal stappen doorlopen.

Inspraakprocedure principeverzoek

Voordat een formele vergunningprocedure in gang werd gezet voor het initiatief, zijn de plannen aan de gemeente voorgelegd aan de hand van een principeverzoek. Dit principeverzoek is in eerste instantie beoordeeld door de gemeente en na enkele aanpassingen vrijgegeven voor inspraak. Het principeverzoek heeft in totaal 8 weken ter inzage gelegen tot en met 22 april 2020, waarbij de inspraaktermijn met twee weken is verlengd in verband met de situatie rondom COVID-19. Door de ontwikkelingen rondom het virus was de gemeente genoodzaakt het eerder geplande fysieke energiecafé, dat plaats zou vinden in de wijk Dommelbergen, te annuleren. In plaats daarvan heeft op 2 april 2020 een virtueel energiecafé plaatsgevonden en is de inspraaktermijn met twee weken verlengd. Bij het virtuele energiecafé waren ruim 80 belangstellenden (digitaal) aanwezig. Gedurende de inspraaktermijn zijn in totaal 495 reacties binnengekomen. In het 'Inspraakverslag Energiepark A59' zijn de inspraakreacties gebundeld en gecategoriseerd, en voorzien van een reactie.

Individuele gesprekken belanghebbenden

Naast het virtuele energiecafé dat heeft plaatsgevonden op 2 april 2020, hebben beide initiatiefnemers (zon en wind) gesprekken gevoerd met personen/organisaties die een aantoonbaar belang hebben bij de ontwikkelingen. Gesprekken zijn gevoerd met onder meer:

- Waterschap Brabantse Delta
- Grondeigenaren
- Rijksvastgoedbedrijf
- Rijkswaterstaat
- Provincie Noord-Brabant
- Gemeente Geertruidenberg
- Gemeente Drimmelen
- Vertegenwoordiging bedrijvenvereniging Vijf eiken
- Vertegenwoordiging bedrijvenvereniging Weststad
- Windpark Weststad II
- TNO/ Defensie
- Enexis
- Natuurplein de Baronie
- IVN
- Omwonenden uit wijk Dommelbergen
- AGEL adviseurs Oosterhout - H2point Oosterhout

Veldexcursie Energiepark A59

Op zaterdag 27 juni 2020 heeft de gemeente, ter afsluiting van de inspraakprocedure, een veldexcursie georganiseerd. De veldexcursie is goed bezocht en de diverse reacties en /of vragen van aanwezigen zijn ter plekke beantwoord of waar mogelijk meegenomen in het ontwerp van het Energiepark A59. Eén van de gevolgen daarvan is geweest dat het college op 9 juni 2020 heeft besloten de derde windmolen (buiten de grenzen van het zonnepark) te laten vervallen.

Panoramapaviljoen

Op 12 september 2020 hebben initiatiefnemers een panoramapaviljoen georganiseerd. Het panoramapaviljoen biedt inzicht op het toekomstige landschap. Beide initiatiefnemers waren hierbij aanwezig om in gesprek te gaan met aanwezigen en vragen te beantwoorden.

6.2.3 Planologische procedure

Voor deze ontwikkeling wordt de uitgebreide planologische procedure doorlopen aan de hand van de omgevingsvergunning 'planologisch strijdig gebruik' (artikel 2.1, eerste lid onder c Wabo). Hierop is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, waardoor het in eerste instantie voor een ieder mogelijk is om door middel van een inspraakreactie of zienswijze te reageren op het ontwerpbesluit, dat gedurende zes weken ter inzage zal worden gelegd. Vervolgens staat nog de gang naar de rechtbank en daarna de Raad van State open.

6.2.4 Conclusie

Met de hierboven beschreven procedures, inspraakgelegenheden en contactmomenten, zowel individueel als collectief, wordt de maatschappelijke uitvoerbaarheid afdoende gewaarborgd.

7 Conclusie ruimtelijke en functionele inpasbaarheid

In opdracht van Eneco Solar heeft Mees Ruimte & Milieu een onderbouwing opgesteld ten behoeve van de beoogde ontwikkeling van een zonnepark binnen de gemeente Oosterhout. Het zonnepark maakt onderdeel uit van een gebied dat is aangewezen voor de realisatie van Energiepark A59, waarbinnen ingezet wordt op de gecombineerde toepassing van zonne- en windenergie. Binnen de grenzen van Energiepark Oranjepolder heeft Eneco dan ook het concrete voornemen twee windturbines te plaatsen. Procedureel wordt zon en wind losgetrokken, zodat zij beiden een afzonderlijke planologische procedure doorlopen. Voorliggende ruimtelijke onderbouwing gaat in principe uitsluitend in op het onderdeel zon, maar toont ook hoe de windturbines kunnen worden ingepast indien deze tot realisatie komen.

Voor de ontwikkeling dient een planologische procedure te worden doorlopen. Voorliggend document bevat de ruimtelijke onderbouwing, waarbij de verschillende omgevingsaspecten die bij het project een rol spelen zijn beschouwd. Een dergelijke onderbouwing is nodig voor de aanvraag om omgevingsvergunning 'planologisch strijdig gebruik'.

Het initiatief behelst de realisatie van een zonnepark van ca. 37 ha, waarbinnen een geïnstalleerd vermogen van ca. 49,5 MWp kan worden bereikt. Hiermee kunnen ca. 17.500 huishoudens worden voorzien van duurzame energie, wat ongeveer twee derde van de bevolking van Oosterhout betreft. Het park heeft bovendien een CO₂-reductie van ongeveer 28.000 ton op jaarbasis tot gevolg. De ontwikkeling levert dan ook een waardevolle bijdrage aan het behalen van de doelstellingen vanuit alle bestuurslagen ten aanzien van de noodzakelijke energietransitie en CO₂-reductie. Dit beleid is onder andere neergelegd in het Nationale Energieakkoord, de Energieagenda Noord-Brabant en de Nota Ambities voor de Energietransitie Oosterhout en bijbehorende Routekaart 2019-2022. Dit is slechts een kleine greep van het veelomvattende beleid ter zake.

Het Energiepark wordt opgericht binnen het cultuurhistorisch waardevolle Oranjepolder. Voor het park is door Smartland Landschapsarchitecten een landschappelijk inpassingsplan opgesteld. Vervolgens is het ontwerp verder uitgewerkt en is de ruimte voor de landschappelijke inpassing vergoed zodat het voldoet aan de wensen van de gemeente. Zie ook bijlage 8. De Oranjepolder en de waardevolle verkaveling binnen het projectgebied blijven onverminderd zichtbaar in het landschap. Met de situering van de panelen in oost-westopstelling worden de bestaande percelen en watergangen gerespecteerd, en wordt de richting van het landschap gehandhaafd en benadrukt. Op die manier wordt, gelijktijdig met het zetten van een forse stap richting de nodige energietransitie, de cultuurhistorische structuur van het gebied gerespecteerd en ook versterkt.

De landschapsarchitect is tevens ecooloog, en kan door de kennis vanuit beide expertises te combineren een ontwerp tot stand brengen dat zowel esthetisch waardevol is als andere meerwaarden kan toevoegen. Voor voorliggend initiatief wordt gekozen voor een ontwerp dat een meervoudige maatschappelijke meerwaarde kent, onder meer op het gebied van ruimtelijke kwaliteit en biodiversiteit. Daarnaast levert ook proces- en financiële participatie een evidente maatschappelijke meerwaarde. Met het gekozen ontwerp en de invulling van het park, wordt voldaan aan de provinciale en gemeentelijke voorwaarden voor de ontwikkeling van zonneparken, zoals opgenomen in het relevante beleid.

Tevens is het initiatief getoetst aan de omgevingsaspecten. Hieruit blijkt dat zich geen belemmeringen voordoen. De haalbaarheid van het project is daarmee aangetoond.

Bijlage

- 1 Landschappelijk inpassingsplan, Smartland
Landscape Architects, december 2020

Bijlage

2 Bureauonderzoek archeologie, Laagland
Archeologie, december 2019

Bijlage

3 Inventariserend veldonderzoek
archeologie, Laagland Archeologie,
december 2019

Bijlage

4 Quickscan Wet natuurbescherming, Van
der Goes & Groot, 12 mei 2020

Bijlage

5 Verslag Inspraakprocedure Energiepark
A59

Bijlage

6 Verslag Omgevingsdialoog

Bijlage

7 Veiligheidsdocument RWZI Dongemond,
Waterschap Brabantse Delta.

Bijlage

8 Aangepaste ruimtelijke inpassing
zonnepark

Bijlage

9 Selectieadvies Regio West-Brabant,
januari 2020

Bijlage

10 Selectiebesluit gemeente Oosterhout,
oktober 2020

Bijlage

11 Biodiversiteitsplan

Bijlage

12 Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r., mei 2023

Bijlage

13 Memo Van der Goes & Groot, d.d. 24
maart 2023

Bijlage

14 Natuurtoets Van der Goes & Groot,
december 2022

Bijlage

15 Berekening stikstofdepositie, Cauberg-
Huygen, april 2023

Bijlage

16 Soortgericht onderzoek Grote
modderkruiper en Alpenwatersalamander,
Van der Goes & Groot, april 2023

Bijlage

17 Beoordeling locaties zonneparken Dorst
en A59, Movares, april 2023